

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ
NA LATA
2016-2020**

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	2
Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	4
Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i opis ludności	18
Rozdział IV. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	82
Rozdział V. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	86
Rozdział VI. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	89
Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	90
Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	108
Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	113
Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu	114
Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	119
Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	121
Spis ilustracji	123

Rozdział I. Wprowadzenie

Niniejszy rozdział opisuje wprowadzenie do Lokalnego Programu Rewitalizacji wyjaśniając pojęcie rewitalizacji, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, pokazując poszczególne etapy formalne pracy nad Programem.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2014-2020 (dalej „Program”) stanowi wieloletni program działań o charakterze gospodarczym lub społecznym, dotyczący gospodarki przestrzennej i urządzeń technicznych, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, realizowany przez różne podmioty, zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i finansowany z różnych źródeł, opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę. **Program został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1045) zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020** wydanymi 2 sierpnia 2016 roku przez Ministra Rozwoju. Program uwzględnia również zapisy Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego 2014-2020 (RPO-Lubuskie 2020). Podstawową zasadą określoną w Wytycznych była zasada koncentracji, zgodnie z którą obszar rewitalizacji musiał zostać ograniczony maksymalnie do nie więcej niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% jej ludności.

Ważnymi elementami źródłowymi dającymi podstawę opracowań Programu była analiza wyników badań prowadzonych na potrzeby opracowania dokumentów strategicznych na poziomie gminy: **Strategia rozwoju Gminy Jasień na lata 2014-2020** (2014), **Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020** (2010), **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla gminy Jasień na lata 2008-2013** oraz **Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Jasień na lata 2009-2013**. Wpływ na zakres Programu miały również uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, do których należą cele rozwoju Województwa Lubuskiego określone w *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020*, która stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji oraz cele i kierunki rozwoju powiatu żarskiego określone w *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żarskiego na lata 2013–2020*.

Uchwałą nr XXIV/122/2016 z dnia 23 czerwca 2016 Rada Miejska w Jasieniu przystąpiła do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2016 – 2020. Burmistrz Jasienia zarządzeniem nr 49/2016 z dnia 5 lipca 2016 r. powołał **Zespół zadaniowy ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2016-2020**. Zadaniem Zespołu było gromadzenie i analizowanie danych i informacji związanych z zakresem ich działania oraz przedstawienie propozycji projektów do realizacji i obszaru rewitalizacji. W celu opracowania diagnozy społeczno-gospodarczej oraz wyznaczenie na tej podstawie obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji, opracowania map zawierających wskazanie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przygotowania projektu Programu udzielono zamówienia firmie **4CS sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze**. Program został **poddany konsultacjom społecznym z mieszkańcami** zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta Jasień. Konsultacje trwały od 30 grudnia 2016 roku do 13 stycznia 2017 roku. W ramach pracy nad Programem uzgodniono z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wielkopolskim odstąpienie od strategicznej oceny na środowisko dla dokumentu Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2016-2020. Program dotyczy obszarów w granicach jednej gminy, tym bardziej zasadne było odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy OoŚ.

Program charakteryzuje się koncentracją interwencji i hierarchizacją potrzeb mieszkańców. Program rewitalizacji dotyczy zatem terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmując całość zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego, dotkniętego szczególną koncentracją problemów i zjawisk kryzysowych. W ramach

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, wskazane zostały cztery podobszary rewitalizacji:

- I podobszar składający się z miejscowości Zieleniec, Golin, Jabłoniec,
- II podobszar złożony z miejscowości Bieszków oraz Wicina,
- III podobszar, na który składa się miejscowość Lipsk Żarski,
- IV podobszar zlokalizowany na terenie miasta Jasień, ze szczególnym uwzględnieniem ulic Plac Wolności, Plac Armii Krajowej, Okrzei, XX-lecia, Przemysłowa, Jana Pawła II, Kościelna, Piątkowskiego.

Wyróżnione podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 189,34 ha oraz zamieszkuje je 1 816 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy, która wynosi 12 688,7 ha oraz liczbę mieszkańców na poziomie 6 130 osób, obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytycznych dot. rewitalizacji. Wyznaczona powierzchnia stanowi 1,4% obszaru gminy, a liczba ludności zamieszkującej obszar wynosi 29,62% mieszkańców gminy. Wyznaczone podobszary rewitalizacji spełniają zapisy Wytycznych.

W ramach Programu zaplanowano siedem przedsięwzięć rewitalizacyjnych składających się z poszczególnych projektów rewitalizacyjnych: *Przedsięwzięcie 1. Aktywizacja społeczna przestrzeni wokół rynku wraz z odnową techniczną przestrzeni publicznej; przedsięwzięcie 2. Parki obszarem aktywności społecznej; przedsięwzięcie 3. Ośrodek kultury miejscem aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego przedsięwzięcie 4. Przywrócenie atrakcyjności turystycznej, społecznej i kulturowej „glinianek”; przedsięwzięcie 5. Aktywizacja seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji wraz z zwiększeniem jakości opieki zdrowotnej i zagospodarowaniem pałacu; przedsięwzięcie 6. Wykorzystanie potencjału ośrodka sportu i rekreacji, przedsięwzięcie 7. Odnowa miejscowości zagrożonych degradacją społeczną poprzez nadanie nowych funkcji społecznych.*

Program ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych) łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. **Łączna wartość projektów rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Programu wynosi ponad 7,6 mln zł.**

Dla projektu Programu uzgodniono z RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim za pismem znak WZŚ.411.6.2017.DT z dnia 5 stycznia 2017 r. oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp. za pismem znak: NZ.9022.4.2017.NJ z dnia 2 lutego 2017 r. odstąpienie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ).

Program jest wynikiem realizacji projektu pn. „Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień do roku 2020” realizowanego w okresie czerwiec-grudzień 2016 r. Projekt został dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, zatwierdzonego decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 9 grudnia 2014 roku nr C(2014) 9550, przyjmującą niektóre elementy programu operacyjnego „Pomoc Techniczna 2014-2020” do wsparcia z Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudniania”. Najważniejszym celem projektu było wsparcie Gminy Jasień w tworzeniu procesów zmierzających do rewitalizacji obszarów zdegradowanych, m.in. w ramach RPO-Lubuskie 2020, poprzez pomoc w przygotowaniu programu rewitalizacji służącego rozwiązywaniu problemów rewitalizacyjnych na obszarze wymagającym szczególnej interwencji, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań gminy.

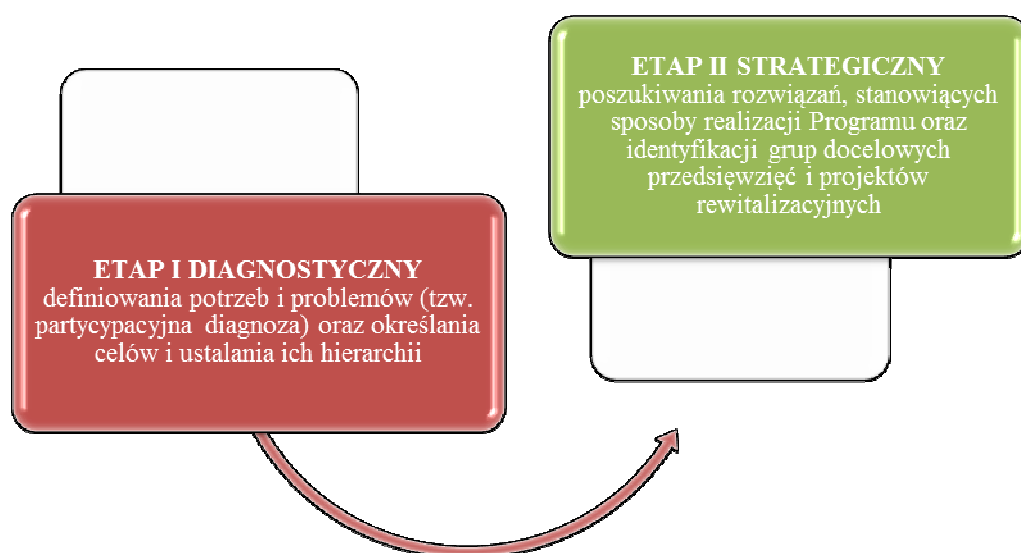

Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

Konsultacje z mieszkańcami miały charakter proaktywny. W ramach pracy nad Programem wykorzystano wiele narzędzi partycypacyjnych oraz metod gromadzenia i analizy danych od mieszkańców i grup docelowych projektów rewitalizacyjnych. Konsultacje odbyły się zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. **Konsultacje społeczne wykonano zostały metodą badania w działaniu (*action research*) ukierunkowaną na poprawę jakości działania w obrębie badanej społeczności.** Zastosowane zostały metody badawcze uznające kompetencje członków danej społeczności do zrozumienia swojej społeczności. Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystywane były w celu aktywizacji i zaangażowania interesariuszy rewitalizacji na każdym z dwóch kluczowych etapów diagnostycznym i strategicznym:

Schemat 1 Partycypacyjne metody konsultacji wraz z najważniejszymi wnioskami

Źródło: Opracowanie własne

Obydwa realizowane etapy obejmowały i były zgodne z EMPOWERMENTEM (wzmacnianiem), będący przeciwieństwem bezsilności, jako procesem upodmiotowienia, podczas którego jednostki, grupy, organizacje i społeczności zwiększają/osiągają panowanie i kontrolę nad własnym życiem oraz stają się aktywnymi uczestnikami życia społecznego, podejmującymi działania zmierzające do poprawy sytuacji własnej, jak i całej wspólnoty¹. **Wymiary empowermentu są niezwykle znaczące dla rozwoju społeczności lokalnej, ponieważ jak SUWAK nie tylko łączą poszczególne elementy w spójną całość, ale również umożliwiają otwarcie na szerszą społeczność.** W organizowaniu społeczności lokalnej wyróżnia się pięć podstawowych wymiarów empowermentu, które wzajemnie na siebie zachodzą i przenikają się. Od ich poziomu zależy siła i sprawczość społeczności lokalnej. Im jest on wyższy tym dany podmiot jest silniejszy i posiada wyższą moc sprawczą, co

¹ Empowerment jest zarówno procesem (oznacza ułatwienie, umożliwianie i/lub promowanie zdolności do optymalnego oraz kompetentnego funkcjonowania), jak i rezultatem, czyli stanem ostatecznym, oznaczającym uzyskanie siły (mocy), która sprawia, że osoby, grupy, instytucje lub społeczności mogą walczyć o wzmocnienie. Empowerment obejmuje zarówno wymiar indywidualny, jak i zbiorowy. Pierwszy wiąże się z działaniami i procesami, których celem jest zwiększenie kontroli jednostki nad własnym życiem, wiary w siebie i swoje możliwości oraz wyposażenie/wzbogacenie jej wiedzy, kompetencji i umiejętności. Wymiar strukturalny odnosi się natomiast do struktur społecznych oraz barier i relacji wpływów, które podtrzymują różnicowanie i niesprawiedliwości, obniżając tym samym szanse na przejęcie kontroli nad własnym życiem. Jest celem samym w sobie, chodzi bowiem o to, by grupy/społeczności pozbawione możliwości sprawczych wydobyły się z tego stanu i stały się zdolne do ustanawiania oraz odbudowywania swojego statusu jako równoprawnych, kompetentnych obywateli w społeczeństwie. Empowerment ma zarówno wymiar subiektywny, jak i obiektywny, co oznacza, że obejmuje zarówno poczucie, jak i realne poszerzanie zakresu „sprawstwa”, rozumianego jako poczucie kontroli wewnętrznej, czyli świadomości tego, że kolejne zdarzenia są bezpośrednio związane z określonym działaniem podmiotu w tych zdarzeniach uczestniczącego

umożliwia i ułatwia dokonywanie zmian społecznych i rozwój, zarówno poszczególnych składników danej społeczności, jak również społeczności jako całości oraz tworzy warunki do wychodzenia na zewnątrz i łączenia się z innymi systemami, z szerszą społecznością. **Każda z grup interesariuszy rewitalizacji miała możliwość również wyrażenia swoich opinii na każdym z etapów pracy nad Programem.** Partycypacyjnymi metodami konsultacji wykorzystanymi podczas pracy nad Programem były m.in. spotkania z mieszkańcami, spotkania z przedstawicielami sektora gospodarczego, spotkania z radnymi po sesjach, ankiety papierowe, ankiety internetowe, wywiady podczas spotkań, korespondencja tradycyjna i e-mailowa dotycząca propozycji pomysłów projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych; spacer studyjny pozwalający na żywo ocenić uwarunkowania przestrzenne obszaru rewitalizacji. Wykorzystano również materiały ze spotkań indywidualnych z potencjalnymi wnioskodawcami projektów rewitalizacyjnych w Urzędzie Miejskim.

Badania kwestionariuszowe z mieszkańcami PAPI

Podstawą pracy Zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji i warsztatów rewitalizacyjnych było badanie ankietowe mieszkańców. Zrealizowano badanie metodą PAPI (skrótowiec z ang. *Paper & Pen Personal Interview*) na próbie 300 mieszkańców gminy. Wielkość próby pozwoliła na precyzyjne zbadanie zjawisk w danej populacji, dla każdej z jednostek. Skalę błędu w przypadku takiej próby określono na poziomie 10%, co nie jest dużą wartością biorąc pod uwagę cele i potrzeby badawcze (celem badanie nie jest bardzo precyzyjne zbadanie skali jakiegoś zjawiska, ale określenie trendów i opinii w danej grupie). Zwiększenie liczebności próby nie wpłynęłoby znacząco na poziom błędów, a zdecydowanie wpłynęłoby na koszt badania oraz czas niezbędny na jego realizację. Dane i informacje o charakterze ilościowym zgromadzone zostały w formie elektronicznej, co pozwoliło na ich opracowanie w programie **SPSS i Excel**. Stworzono bazę danych, na podstawie której wykonane zostały obliczenia statystyczne. Wyniki analizy danych ilościowych zostały zaprezentowane w programie rewitalizacji w postaci zestawień, tabel, wykresów. Podsumowując należy podkreślić, iż badanie oparte o wywiad kwestionariuszowy, realizowany osobiście przez ankietera jest najwłaściwsze z punktu widzenia konieczności zebrania wstępnych informacji i opracowania zagadnień. **Wyniki badań PAPI bazowały na wcześniejszych badaniach internetowych z mieszkańcami CAWI.**

Posiedzenia Zespołu ds. rewitalizacji i szkolenia dla członków zespołu

Główną metodą pracy nad programem rewitalizacji z udziałem społeczności lokalnej były **spotkania Zespołu ds. rewitalizacji**. W skład Zespołu weszły osoby pełniące ważne funkcje społeczne, a pracami zespołu przewodniczył kierownik projektu, Pan Tomasz Sołtys. Spotkania Zespołu moderowane były przez ekspertów z firmy 4CS Sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze, realizującej na zlecenie Gminy Jasień prace związane z opracowaniem programu rewitalizacji. W trakcie realizacji prac nad programem rewitalizacji, zorganizowanych zostało pięć spotkań zespołu, które pozwoliły na precyzyjne wskazanie potrzeb mieszkańców oraz przedsięwzięć, które mogą stać się podstawą realizowanego procesu odnowy. Podczas każdego ze spotkań zespołu ds. rewitalizacji przeprowadzono **szkolenia dla członków zespołu**. **Szkolenia obejmowały kompleksowy zakres obszarów objętych programem rewitalizacji tj. wyznaczanie obszaru rewitalizacji na podstawie badań i analiz, zasady prowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami, finansowanie projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych, monitoring i ewaluacja programu rewitalizacji, system wdrożenia programu rewitalizacji.**

I spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, 8 sierpnia 2016 r.

W dniu 08.08.2016 r. odbyło się pierwsze spotkanie Zespołu ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień do roku 2020. Zespół powołany został Zarządzeniem Burmistrza Jasienia nr 49/2016 z dnia 5 lipca 2016 r. Spotkanie poprowadził koordynator Pan Tomasz Sołtys. Zapoznał zebranych z założeniami i planami procesu rewitalizacji. Omówione zostały sprawy organizacyjne, w tym sposób komunikowania się, częstotliwość

spotkań. Prowadzący zaapelował o aktywny udział w pracach zespołu i zaangażowanie, które w przyszłości zaowocuje szeroką partycypacją społeczną.

Zdjęcie. I Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji, Jasień 8 sierpnia 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

II spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, 5 października 2016 r.

Spotkanie zostało przeprowadzone przez Pana Sławomira Koziela jako reprezentanta firmy odpowiedzialnej za opracowanie programu rewitalizacji. W trakcie spotkania omówiono kwestie związane z koncepcją procesu rewitalizacji. Podkreślono kwestie techniczne oraz teoretyczne mające wpływ na opracowywanie diagnozy obszaru, następnie tworzenie przedsięwzięć, celów oraz ustalanie ram realizacji przyjętych założeń. Członkowie Zespołu zostali przeszkoleni w temacie założeń ustawy o rewitalizacji oraz wytycznych, a także przedstawione zostały założenia procesu rewitalizacji. Podczas spotkania członkowie Zespołu rozpoczęli pracę nad określeniem potrzeb mieszkańców, a także zastanawiali się nad obszarami wymagającymi szczególnego wsparcia. Zdefiniowano obszary gminy, na których występuje znaczna degradacja. Omówiono poszczególne dane wskaźnikowe, które będą miały wpływ na włączenie obszaru jako zdegradowanego. W ramach podsumowania, przyjęto wstępnie założenia dotyczące przedsięwzięć, a także wskazano problemy, na które proces rewitalizacji będzie odpowiadał. Podjęto decyzję o skoncentrowaniu uwagi podczas kolejnego spotkania na określeniu konkretnych projektów oraz ich produktów i rezultatów.

Zdjęcie. II Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji, Jasień 5 października 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

III spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, 17 października 2016 r.

Podczas trzeciego spotkania Zespołu ds. rewitalizacji omówiono uwarunkowania pozyskania wsparcia zewnętrznego na realizację projektów rewitalizacyjnych. Podczas odbywającego się szkolenia podkreślono konieczność powiązania konkretnych przedsięwzięć w odpowiednią logikę powiązań, umożliwiającą oddziaływanie projektów przede wszystkim na sferę społeczną oraz sferę przestrzenną, techniczną, środowiskową i gospodarczą. Niniejsze uwarunkowania zostały szczegółowo omówione przez prelegenta odpowiedzialnego po stronie wykonawcy za proces szkoleniowy. Szczególna uwaga w trakcie dyskusji z zespołem została położona na konieczność dostrzegania aspektu prospołecznego realizowanych projektów. Rezultatem pracy zespołu była identyfikacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w ramach których zostaną zrealizowane poszczególne projekty rewitalizacyjne: *Odnowa Rynku; Odnowa parku; Przebudowa Ośrodka Kultury; Przystosowanie byłego Ośrodka Sportu i Rekreacji na miejsce imprez plenerowych i rekreacyjnych dla mieszkańców; Odnowa Glinianki; Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom starszym.* Kolejnym etapem pracy było ustalenie szczegółowego zakresu planowanych projektów oraz wskazanie prognozowanych produktów i rezultatów wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji.

III spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, Jasień 17 października 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

IV spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, 15 grudnia 2016 r.

Głównym zadaniem członków Zespołu ds. rewitalizacji w trakcie IV spotkania było podjęcie decyzji odnośnie zakwalifikowania poszczególnych projektów wskazanych w programie do realizacji. Podczas IV spotkania Zespołu ds. rewitalizacji podjęto decyzję odnośnie zakwalifikowania do realizacji, w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, konkretnych projektów, które zostały zgłoszone podczas warsztatów rewitalizacyjnych oraz w trakcie spotkań Zespołu ds. rewitalizacji. Niniejszy proces poprzedzony został szkoleniem prowadzonym przez Pana Sławomira Kozieł, który wskazał i dokładnie omówił poszczególne obszary, na podstawie których powinna odbywać się kwalifikacja projektów rewitalizacyjnych. Do niniejszych obszarów zostały zaliczone:

- Efektywność – jest to ujęcie stosunku kosztów oraz nakładów, które zostaną poniesione przez wnioskodawcę projektu rewitalizacyjnego oraz efekt, który ten projekt zagwarantuje w odniesieniu do uwarunkowań społecznych, technicznych, przestrzennych oraz środowiskowych.
- Otoczenie instytucjonalne – wpływ projektu na instytucje zaangażowane w realizację działań rewitalizacyjnych oraz zaangażowanie instytucji takich jak urząd miasta, ośrodek pomocy społecznej, dom kultury w realizację wspólnych zamierzeń.
- Otoczenie regulacyjne – wpływ czynników wynikających z regulacji prawnych, na które gmina nie ma bezpośredniej możliwości wpływu, mającego za zadanie dostosowanie regulacji do własnych potrzeb istotnych w procesie realizacji projektu.
- Współpraca – współpraca pomiędzy podmiotami, które będą zaangażowane w proces realizacji określonego projektu w celu zapewnienia efektywności projektu oraz racjonalności.
- Dystrybucja środków pomocowych – analiza sposobu wydatkowania środków pomocowych mająca na celu doprowadzenie do efektywności kosztowej.

Podsumowując należy podkreślić, iż prace podczas niniejszego spotkania miały na celu wskazanie ważnych oraz zasadnych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą miały decydujący wpływ na efektywność realizowanego procesu rewitalizacji w gminie.

Zdjęcie. IV Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji, Jasień 15 grudnia 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

V spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, 21 grudnia 2016 r.

Piąte spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji koncentrowało się na konieczności wskazania sposobów zarządzania realizacją przedsięwzięć zapisanych w programie, a także ich monitoringu oraz konkretnych zapisów harmonogramu i budżetu projektów. Spotkanie podzielone zostało na dwa etapy, na które składało się szkolenie z zakresu sposobu monitorowania programu, szacowaniu kosztów projektów, a także określaniu celów i sposobu pracy zespołu po uchwaleniu programu. Następnie przedstawiono osobom obecnym na spotkaniu poszczególne zapisy dokumentu, które poddane zostały dyskusji. Członkowie zespołu zasugerowali wprowadzenie pewnych rozwiązań mających wpływ na harmonogram realizowanych działań, a także zapisy projektów i celów. Ponadto omówione zostały mapy poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Konsultacja miała na celu uzyskanie opinii odnośnie adekwatności objęcia poszczególnych miejsc procesem rewitalizacji.

Zdjęcie. V Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji, Jasień 21 grudnia 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

VI spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji, 29 grudnia 2016 r.

Tematem przewodnim ostatniego spotkania zespołu ds. rewitalizacji było odniesienie się do założeń oraz zapisów programu rewitalizacji, który przedstawiony został do zaopiniowania członkom zespołu. Program został przygotowany w sposób kompleksowy i zgodny z uregulowaniami prawnymi określającymi wymogi dotyczące niniejszego dokumentu. Program rewitalizacji został omówiony punkt po punkcie, a szczególny nacisk położono na dokładne wytłumaczenie zapisów dotyczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Niniejszym kwestie wzbudziły najwięcej pytań oraz uwag wśród członków. Wszelkie kwestie były dyskutowane z przedstawicielem Wykonawcy, który wskazywał uregulowania prawne oraz wytyczne mające wpływ na program rewitalizacji. Dyskusja, która miała miejsce podczas spotkania, zakończyła się przyjęciem przez członków Zespołu ds. rewitalizacji przedstawionego programu rewitalizacji.

Warsztaty rewitalizacyjne

W ramach pracy nad lokalnym programem rewitalizacji zrealizowano warsztaty rewitalizacyjne. Podczas warsztatów zastosowane zostały metody aktywizujące (metoda kruszenia) i analiza SWOT, a także burza mózgów. Warsztaty przeprowadzone zostały przez doświadczonych ekspertów ds. konsultacji społecznych. Ponadto obejmowały one odbycie dwóch spacerów studyjnych, które miały na celu dokładne rozpoznanie zdegradowanego terenu oraz ujęcie go w formie fotografii. Podczas spacerów konfrontowana była opinia eksperta z mieszkańcami odnośnie stopnia degradacji oraz sposobu jej przeciwdziałania. Odbyły się **cztery warsztaty rewitalizacyjne**:

- 7 listopada 2016 roku o godzinie 18.00 warsztaty rewitalizacyjne odbyły się w Stacji Archeologicznej Wicina;
- 8 listopada 2016 roku o godzinie 18.00 warsztaty rewitalizacyjne odbyły się w Świetlicy Wiejskiej w Jabłońcu;
- 15 listopada o godzinie 19.00 warsztaty rewitalizacyjne odbyły się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Jasieniu;
- 26 listopada o godzinie 11.00 warsztaty rewitalizacyjne odbyły się na górze Flöthera w Jasieniu.

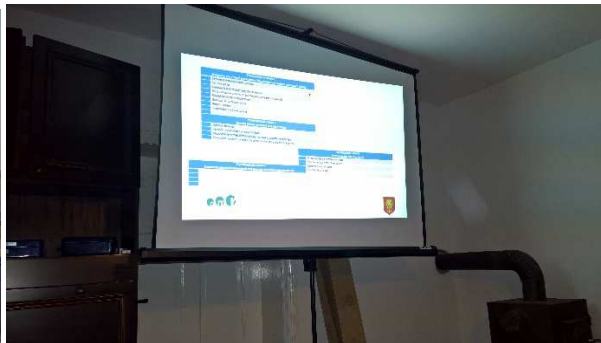
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Podczas spotkań warsztatowych z mieszkańcami wykorzystane zostały następujące metody pracy tj. mini wykłady na temat procesu rewitalizacji, ćwiczenia, dyskusje, prace w grupach zadaniowych, burze mózgów, mapy myślowe. Ważnym wydarzeniem była organizacja ostatniego warsztatu rewitalizacyjnego, który w pełni zaangażował mieszkańców poprzez aktywne spędzenie wolnego czasu w miejscu, w którym będzie zrealizowane przedsięwzięcie rewitalizacyjne. W przygotowanie niniejszego warsztatu zaangażowali się mieszkańcy oraz organizacje pozarządowe. Miał on ukazać możliwości procesu rewitalizacji, ale również przełamać barierę niskiego zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne.

Warsztaty rewitalizacyjne Wicina, 7 listopada 2016 r.

Podczas warsztatu przedstawiono mieszkańcom koncepcje realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a następnie odbyła się warsztatowa praca w grupach, która pozwoliła na określenie potrzeb społeczności lokalnej oraz deficytów obszaru. Propozycje mieszkańców zostały zgrupowane w ramach projektów i włączone do przedsięwzięć już zaplanowanych do realizacji. Uwagi oraz poszczególne projekty zgłoszone przez mieszkańców zostały przedstawione Zespołowi ds. Rewitalizacji i poddane pod głosowanie. Warsztaty zakończyły się **spacerem studyjnym**, który pozwolił na precyzyjne zdiagnozowanie miejsc wskazywanych przez mieszkańców oraz ich udokumentowanie fotograficzne.

Zdjęcie. Uczestnicy warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty rewitalizacyjne Jabłońiec, 8 listopada 2016 r.

Podczas rozmów z mieszkańcami odbywających się w trakcie warsztatu, wskazano na potrzeby społeczności lokalnej, a także deficyty, które istnieją w Jabłońcu. Mieszkańcy precyzyjnie wypowiadali się na temat projektów, które powinny zostać zrealizowane podczas procesu rewitalizacji. Podkreślali, iż odnowa ich miejscowości jest niezbędna do zwiększenia standardu życia. Uczestnicy warsztatu wskazywali, iż proces odnowy powinien być prowadzony przede wszystkim w obszarze społecznym oraz technicznym. Uwagi oraz poszczególne projekty zgłoszone przez mieszkańców zostały przedstawione Zespołowi ds. Rewitalizacji i poddane pod głosowanie. Warsztaty zakończyły się **spacerem studyjnym**, który pozwolił na precyzyjne zdiagnozowanie miejsc wskazywanych przez mieszkańców oraz ich udokumentowanie fotograficzne.

Zdjęcie. Uczestnicy warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty rewitalizacyjne Jasień, 15 listopada 2016 r.

Podczas warsztatu przedstawiono mieszkańcom koncepcje realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a następnie odbyła się warsztatowa praca w grupach, która pozwoliła na określenie:

- potrzeb społeczności lokalnej
- deficytów obszaru;
- uszczegółowienia przedsięwzięć rewitalizacyjnych
- konkretnych projektów, które powinny zostać zrealizowane na terenie objętym rewitalizacją.

Propozycje mieszkańców zostały zgrupowane w ramach projektów i włączone do przedsięwzięć już zaplanowanych do realizacji. Uwagi oraz poszczególne projekty zgłoszone przez mieszkańców zostały przedstawione Zespołowi ds. Rewitalizacji i poddane pod głosowanie. Warsztaty zakończyły się **spacerem studyjnym**, który pozwolił na precyzyjne zdiagnozowanie miejsc wskazywanych przez mieszkańców oraz ich udokumentowanie fotograficzne.

Zdjęcie. Uczestnicy warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

Warsztaty rewitalizacyjne Jasień, 26 listopada 2016 r.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Warsztaty organizowane na terenie Jasienia zostały przygotowane w konwencji pikniku rewitalizacyjnego, który miał ukazać mieszkańcom potrzeby w zakresie rewitalizacji, a jednocześnie wskazać, iż zaangażowanie społeczne umożliwia osiągnięcie zakładanych rezultatów i jest niezbędne w procesie odnowy. W trakcie warsztatów zbierano uwagi mieszkańców na temat poszczególnych przedsięwzięć, a także diagnozowano oczekiwania. Ważna rola przypisana została dzieciom jako obywatelom gminy. Mogły one w sposób rysunkowy wypowiedzieć się na temat swoich potrzeb oraz wizji miejsca, w którym odbywały się warsztaty.

Atrakcyjny charakter tego wydarzenia, wiele zorganizowanych wydarzeń, które zostały przygotowane przez organizacje pozarządowe oraz realizatorów procesu partycypacyjnego, służyło zachęceniu mieszkańców do przyścia i zabrania głosu, ale również wskazania rozwiązań, które są ważne w procesie rewitalizacji. Podsumowując należy podkreślić, iż otwarta forma realizowanego procesu konsultacyjnego zachęciła do przyścia wiele osób, które mogły zabrać głos w dyskusji dotyczącej kształtu programu rewitalizacji. Odniosły się one do planowanych przedsięwzięć, wskazały w ramach ankiet oraz rysunków potrzeby społeczności lokalnej, a także deficyty obszaru. Uzyskane dane pozwoliły na uszczegółowienie planowanych przedsięwzięć zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno- funkcjonalnej.

Zdjęcie. Uczestnicy warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

Spacery studyjne

W ramach konsultacji z mieszkańcami **zrealizowane zostały trzy spacery studyjne**. Spacer badawczy (studyjny) to interaktywna, terenowa metoda pytania mieszkańców o ich opinie w jakiejś kwestii – stosuje się ją przede wszystkim do badania przestrzeni. Warto z niej skorzystać, chcąc dokonać oceny przestrzeni oczami jej użytkowników (np. pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych lub niepełnosprawnych, ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych) lub w celu zebrania pomysłów na nowe rozwiązania w sposobie zagospodarowania przestrzeni (np. nowe lokalizacje ławek, przystanków).

Spacer pozwolił na zaproszenie użytkowników do krytycznego „audytu przestrzeni” i umożliwia poddanie różnych rozwiązań przestrzennych ocenie w autentycznej sytuacji ich użycia. Spacer badawczy jest techniką pozwalającą dość łatwo zaangażować uczestników i umożliwiającą interakcje z nimi w przyjaznej atmosferze. Wymaga jednak dobrego przygotowania i kompetencji osoby prowadzącej (od znajomości badanej przestrzeni po umiejętność zadawania pytań i notowania odpowiedzi w trakcie przemieszczania się). Spacerom towarzyszyło sporządzanie dokumentacji fotograficznej, która została wykorzystana do przygotowania LPR. Uwagi wskazywane przez mieszkańców podczas spaceru przełożyły się na kompleksowe podejście do przedsięwzięć oraz pozostałych zapisów programu.

Zdjęcie. Spacer studyjny

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie. Spacer studyjny

Zdjęcie. Spacer studyjny

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie. Spacer studyjny

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie. Spacer studyjny

Źródło: Opracowanie własne

Konferencja podsumowująca, Jasień 29 grudnia 2016 r.

Na zakończenie pracy nad Programem zorganizowana została konferencja podsumowująca, która odbyła się dnia 29 grudnia 2016 roku w sali posiedzeń Urzędu Miejskiego. Na konferencję zostali zaproszeni przedstawiciele zaangażowani w proces opracowywania programu rewitalizacji, reprezentujący podmioty publiczne mające na celu niwelowanie problemów społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu. W trakcie konferencji zaprezentowano zapisy programu rewitalizacji, a także podkreślono najważniejsze przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne.

Uczestnicy wskazywali na małe możliwości finansowe Urzędu Miejskiego w kontekście rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej. Szczególną trudnością jest wskazywany zły stan dróg i problem braku obwodnicy miejskiej. Bardzo dobrym pomysłem działań promocyjnych są przedsięwzięcia społeczne, które mają na celu integrację społeczności lokalnej i tym samym rozbudzenie w mieszkańcach gminy ochoty do działań społecznych i promocyjnych.

Szczególną uwagę zwrócono m.in. na problem grup defaworyzowanych oraz odpływ osób młodych wskazując jednocześnie, że ta grupa wiekowa powinna być traktowana priorytetowo. W ramach ustaleń z konferencji wskazano, że gmina zakładać będzie włączenie społeczności lokalnej na każdym etapie procesu rewitalizacji, a wypracowane w trakcie prowadzonych działań rewitalizacyjnych wzorcowe dokumenty, rozwiązania, rekomendacje, techniki oraz dobre praktyki w zakresie odnowy obszaru rewitalizowanego będą udostępniane wszystkim zainteresowanym podmiotom planującym i realizującym własne projekty rewitalizacyjne.

Działania informacyjne i promocyjne

Na potrzeby prowadzonych konsultacji społecznych opracowano materiały informacyjne i promocyjne (plakaty). Utworzona została dedykowana zakładka dotycząca rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Miejskiego <http://www.jasien.com.pl/PL/3034/Rewitalizacja/>. Wykorzystano również środki komunikacji maksymalizujące

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

uczestnictwo i aktywność mieszkańców: ulotki, ogłoszenia, informacje o postępach prac publikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.

Logo Fundusze Europejskie, Projekt "Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień do roku 2020" dofinansowany z Funduszy Europejskich, Logo Urząd Miejski Jasień, Logo Unia Europejska

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

WARSZTATY REWITALIZACYJNE	
07.11.2016 18 ⁰⁰	Stacja Archeologiczna MAŚN Wiclna nr 41
08.11.2016 18 ⁰⁰	Świetlica Wiejska w Jabłońcu Jabłońiec 73
15.11.2016 19 ⁰⁰	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu ul. Armii Krajowej 2

Logo Fundusze Europejskie, Projekt "Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień do roku 2020" dofinansowany z Funduszy Europejskich, Logo Urząd Miejski Jasień, Logo Unia Europejska

PIKNIK REWITALIZACYJNY GÓRKA FLOThERA

- WARSZTATY REWITALIZACYJNE
- RZUT GRANATEM
- STRZELANIE Z BRONI PNEUMATYCZNEJ
- SZTAFETA
- POSZUKIWANIE SKARBÓW
- GROCHÓWKA
- KONKURS MALARSKI DLA DZIECI
- MALOWANIE TWARZY

ZAPRASZAMY NA PIKNIK

26.11.2016
11⁰⁰ Górka Flothera

Plakaty informacyjne zawierały informację o realizacji projektu ze środków unijnych i wskazywały daty najważniejszych spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Na stronie internetowej gminy www.jasien.com.pl zamieszczano aktualne informacje o realizowanych działaniach w ramach pracy nad LPR. W ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych informowano o źródle finansowania prac nad programem rewitalizacji, który dofinansowany został z Funduszy Europejskich. Zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego plakaty informacyjne zawierały znaki graficzne Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i opis ludności

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Wprowadzenie

Diagnoza obszaru opisuje najważniejsze kwestie, na które może mieć wpływ realizacja Programu, wskazuje najważniejsze problemy i potrzeby, ale także zasoby i potencjał obszaru. Uzasadnia dobór kluczowych grup docelowych i obszarów interwencji oraz ukazuje wewnętrzną spójność obszaru nie tylko pod względem administracyjnym, ale przede wszystkim historycznym i kulturowym. Opis diagnozy został podzielony na uwarunkowania gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. Analizę stanu istniejącego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano na podstawie danych dostępnych w bazach GUS, Regionalnego Biuletynu Informacji Publicznej, Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze dokumentów strategicznych Województwa Lubuskiego, powiatu żarskiego oraz danych z OPS, PUP, Policji, itd. lub na podstawie opracowań istniejących w gminie. Skorzystano również z opisów zawartych w dokumentach

strategicznych na poziomie gminy. Diagnoza opracowana na podstawie danych zastanych została skonsultowana z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas czterech warsztatów rewitalizacyjnych. Ponadto była ona omawiana w trakcie spotkań i szkoleń Zespołu ds. rewitalizacji.

Wyznaczając obszar rewitalizacji dokonano obliczenia syntetycznego wskaźnika „społecznego” dla poszczególnych jednostek urbanistycznych. Należy zauważyć, że podział gminy na jednostki pseudonaturalne, jakimi są jednostki urbanistyczne - ulice, jest metodą powszechnie wykorzystywaną w badaniach społecznych. Ich podstawowe zalety to możliwość dosyć jednoznacznego pomiaru cech oraz określona struktura wewnętrzna, podkreślająca całościowy charakter. Obszar gminy został podzielony na wiejski oraz miejski, a wartością referencyjną była średnia dla poszczególnego obszaru. Prace analityczne rozpoczęto od analizy wskaźników obrazujących występowanie problemów społeczno- gospodarczych gminy. Skoncentrowano się na danych ukazujących obszary kryzysowe w sferze społecznej, takie jak poziom bezrobocia, poziom ubóstwa, przestępczość, poziom edukacji, frekwencja w wyborach. Jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnik syntetyczny byłby gorszy niż średnia dla gminy zostały potencjalnie uznane za zdegradowane. Na podstawie danych o problemach społeczno-gospodarczych gminy opracowano *Index of Multiple Deprivation*, czyli syntetyczny wskaźnik degradacji.

W dalszej kolejności dokonano analizy występowania przynajmniej jednego z dodatkowych problemów/wskaźników kryzysowych, odnoszących się do co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na tym etapie pracy dokonano analizy występowania co najmniej jednego z problemów (tj. poziomu wskaźników odbiegających od średniej gminy), co pozwoliło na wskazanie obszaru rewitalizacji. Finalnie, dokonano analizy spełnienia warunków wskazanych w Wytocznych dot. rewitalizacji oraz ustawie o rewitalizacji, warunkujących wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który nie może obejmować łącznie terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Informacje ogólne

Jasień jest miastem leżącym w województwie lubuskim, w powiecie żarskim. **Miasto jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Jasień**, która położona jest w zachodniej części kraju i w południowo-zachodnim rejonie województwa lubuskiego. Graniczy: od północnego wschodu z gminą Nowogród Bobrzański, od wschodu z gminą Żary, od południa z gminą Lipinki Łużyckie, od południowego zachodu z gminą Tuplice, a od zachodu i północy z gminą Lubska. Obszar Gminy wynosi 12.702 ha. Jego nieregularny kształt jest znacznie wydłużony z kierunku północno-wschodniego na południowy zachód i w linii prostej wynosi 26,8 km. Przez teren gminy przepływa rzeka Lubsza. Jest to prawy dopływ Nysy Łużyckiej. Przez teren gminy przepływają rzeki: Makówka, Ług, Widunia, Szyszyna, Korzenna - swoje ujście mają do rzeki Lubszy. W latach 1975 – 1988 miasto administracyjnie należało do województwa zielonogórskiego. Jasień, wg danych z 30 czerwca 2016r. miało 4 389 mieszkańców. W skład gminy miejsko – wiejskiej wchodzi następujące sołectwa: Bieszków, Bronice, Budziechów, Golin, Guzów, Jabłoniec, Jasionna, Jurzyn, Jaryszów, Mirkowice, Lisia Góra, Lipsk Żarski, Roztoki, Świbna, Wicina, Zabłocie, Zieleniec

Na obszarze rewitalizacji występuje znaczna determinacja społeczna, przestrzenna, gospodarcza oraz przyrodnicza, która oddziałuje na obecny oraz przyszły kształt działań podejmowanych na tym terenie. Wymienione czynniki są ze sobą kompatybilne, warunkując rozwój opisywanego obszaru. Należy także podkreślić, iż czynniki te w dużym stopniu mają znaczenie dla efektywności Programu oraz możliwości zrealizowania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Diagnoza ma na celu wskazać najważniejsze problemy oraz potrzeby występujące na obszarze rewitalizacji, a także zwrócić uwagę na mocne strony badanego obszaru - istniejące potencjały, które stanowią ważny czynnik determinujący możliwość zrealizowania

zamierzeń, mających doprowadzić do zniwelowania sytuacji kryzysowej. Potencjały obszaru są wewnętrznie spójne i uzupełniają się wzajemnie.

Diagnoza została podzielona na poszczególne uwarunkowania: społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno – funkcjonalne i techniczne. W celu precyzyjnego wyznaczenia obszaru rewitalizacji, posłużono się wskaźnikiem syntetycznym, który w sposób szczegółowy przedstawia sytuację występującą na analizowanym obszarze, z uwzględnieniem poszczególnych ulic, na których natężenie poszczególnych problemów jest zróżnicowane. W celu precyzyjnego opisu skali występujących problemów społecznych, przeanalizowano następujące zmienne: korzystanie przez mieszkańców z zasiłków stałych oraz celowych, wykorzystywanie dofinansowanych posiłków, skalę bezrobocia, ilość osób w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Ponadto przeanalizowane zostały również wskaźniki referencyjne w obszarze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno – funkcjonalnym i technicznym. Holistyczna analiza powyższych danych pozwoliła na opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji, czyli Index of Multiple Deprivation.

Wszystkie wskaźniki wykorzystane do wyznaczenia obszaru rewitalizacji posiadają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy oraz wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. Wskaźniki te zostały odniesione do średniej gminy, natomiast te, które w znacznym stopniu przewyższały określoną średnią, zostały zsumowane, wskazując na potencjał rewitalizacyjny obszaru.

Uwarunkowania społeczne

Aby wyznaczyć obszar rewitalizacji i teren zdegradowany, należy dokładnie omówić zagadnienie uwarunkowań społecznych – przeanalizować kluczowe wskaźniki, które wyznaczą obszar wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych. W niniejszej części zostaną omówione następujące zagadnienia: struktura demograficzna gminy, stan bezrobocia na tle liczby mieszkańców, a także przyrost naturalny oraz migracje mieszkańców. Istotne zagadnienia stanowią również kwestie związane z zakresem pomocy społecznej – tu uwzględniona zostanie liczba osób korzystających z zasiłków oraz liczba rodzin wspomaganych przez ośrodek pomocy społecznej.

Struktura demograficzna gminy Jasień ulega zmianom, wynikającym z trendu ogólnopolskiego, który charakteryzuje się starzeniem się społeczeństwa i zmniejszaniem liczby osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym. W gminie, liczba mieszkańców na przestrzeni lat 2012-2015 uległa zmniejszeniu o 71 osób. Nastąpił spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 1,28%), a także produkcyjnym (spadek o 0,86%) oraz zwiększenie się liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (1,96%). W latach 2012/2013 zaobserwować można, iż ogólna liczba mieszkańców jest właściwie niezmienna (wzrost o 1 osobę). Wskazane zmiany w opisanych kategoriach są wynikiem ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa, co jest jednoznaczne z obniżaniem się liczby osób, które mają wpływ na zwiększenie się stanu zasobowego badanego społeczeństwa lokalnego. Należy podkreślić, iż zmiana struktury ludności to silny czynnik determinujący nawarstwienie problemów społecznych, szczególnie w obszarze konieczności zapewnienia osobom starszym wsparcia finansowego (zmniejsza się liczba osób aktywnych zawodowo), ale również w zakresie organizacji wolnego czasu i zapewnienia dostępu do świadczeń społecznych.

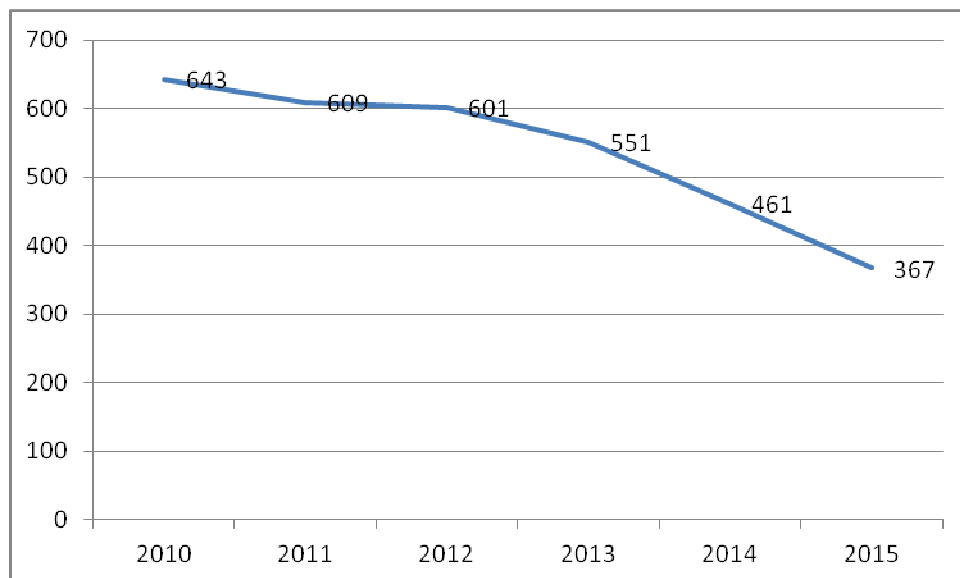
Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	liczba	%	liczba	%	liczba
2012	7240	18,83	1363	65,35	4731	15,82	1146
2013	7241	18,35	1329	65,20	4721	16,45	1191
2014	7237	17,89	1295	64,98	4703	17,12	1239
2015	7169	17,55	1258	64,67	4636	17,78	1275

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Z opisaną powyżej tendencją obniżania się liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym ma bezpośredni związek kolejne zagadnienie – systematyczny spadek bezrobocia. Jest on związany także z innymi zjawiskami społecznymi – wzrostem gospodarczym oraz wyjazdami młodych ludzi z małej miejscowości. Liczba osób pozostających bez pracy była najwyższa w 2010 r. (643 osoby), od tego też czasu jest widoczna coroczna tendencja spadkowa tego wskaźnika - w przeciągu 5 lat liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się prawie o połowę. Jest to informacja świadcząca o prawidłowym kierunku rozwoju badanego obszaru.

Wykres 1 Liczba osób bezrobotnych

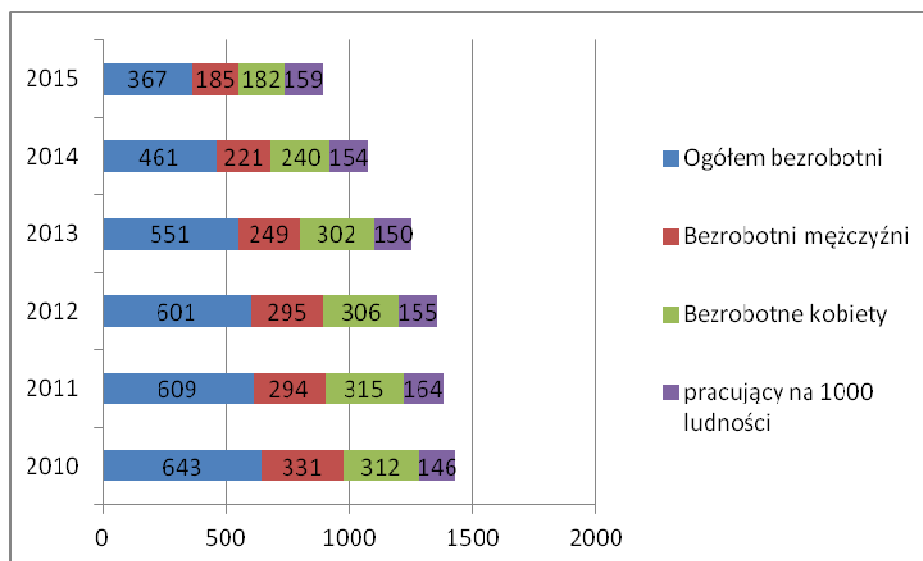

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Przeprowadzając analizę struktury bezrobocia w podziale na płeć, dostrzegalny jest wyższy odsetek bezrobotnych kobiet, jednakże wyjątkiem jest sytuacja z 2010 roku, kiedy to więcej było bezrobotnych mężczyzn niż kobiet.

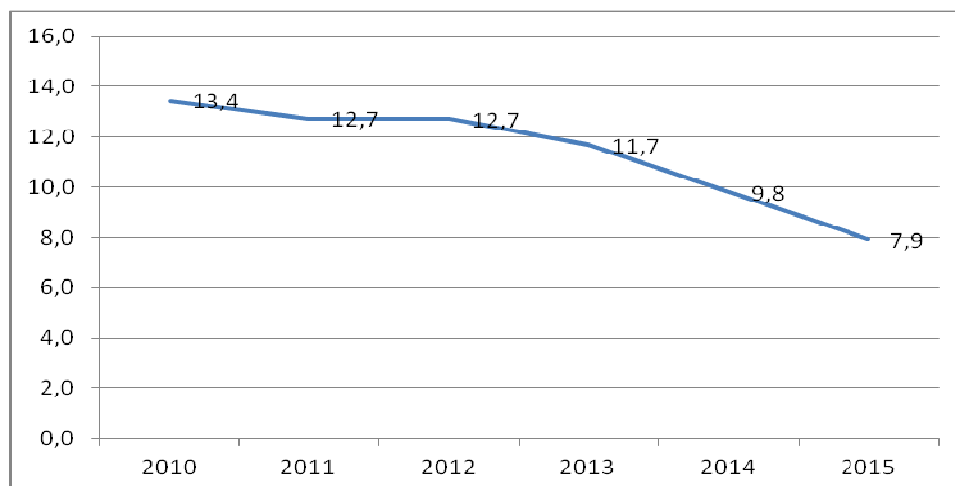
Wykres 2 Bezrobotni w stosunku do liczby mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Spadek ilości osób bezrobotnych nie jest powiązany ze zmniejszaniem się liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców. Pomimo spadku bezrobocia, liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców utrzymuje się na stabilnym poziomie, oscylującym w granicach średnich 146 – 164 osób pracujących na 1000 ludności. Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zauważalny jest widoczny spadek tego wskaźnika. Od roku 2010 do 2015 nastąpiło obniżenie ilości zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym o 5,5%. Taka sytuacja jest następstwem zmniejszania się populacji w wieku produkcyjnym, a także wpływa na to zauważalny rozwój gospodarczy.

Wykres 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

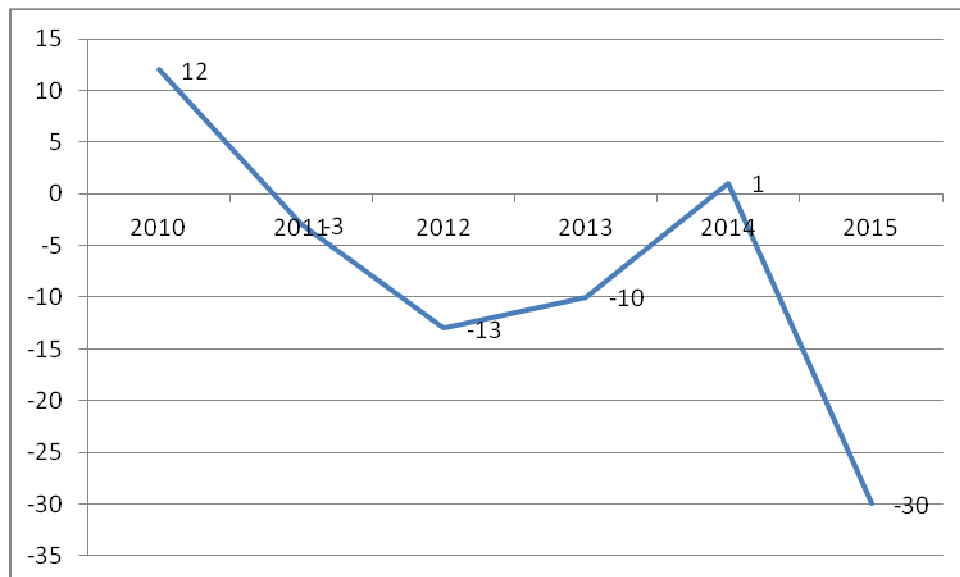
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ogólnopolską tendencją demograficzną jest ujemny przyrost naturalny. Taka sytuacja ma również miejsce w Jasieniu. Od 2010 r. zauważalna jest tendencja spadkowa, choć należy zwrócić uwagę, iż od 2010 r. wskaźniki nieco się polepszyły, a nawet w 2014 r. miały wartość dodatnią (1). Niepokojąca jest sytuacja w 2015 r. – wskaźnik przyrostu naturalnego drastycznie spadł, osiągając bardzo niską wartość (-30). Tak nagła zmiana jest związana ze starzeniem się społeczeństwa lokalnego, ale także z procesami migracji, które są zauważalne w tym rejonie. Permanentne obniżanie się liczby ludności ma wpływ na rozwój tego miejsca, a także niesie

konsekwencje w postaci finansowej potrzeby wsparcia osób starszych, którym gmina będzie musiała zapewnić codzienne formy opieki. Osobom starszym należy zagwarantować miejsca wspomagające ich aktywność ruchową oraz umożliwiające spędzanie wolnego czasu w ciekawy sposób.

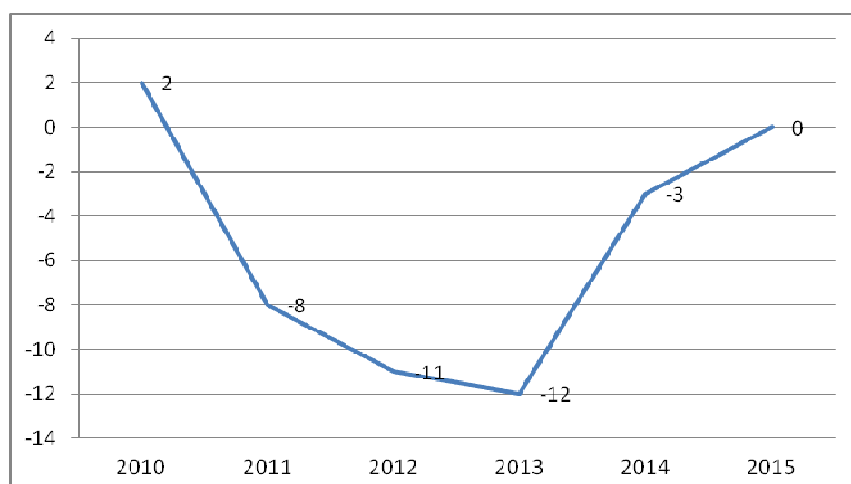
Wykres 4 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ujemny przyrost naturalny jest związany także z narastającym ruchem migracyjnym. Zauważyć można wzmożony ruch ludności przemieszczającej się na inne obszary kraju w 2012 i 2015 roku. W tych latach największa liczba osób opuściła gminę Jasień, szukając dla siebie miejsca w innej części kraju – w celu zarobkowym, ale i kontynuacji nauki. W przypadku wyjazdów za granicę, wzmożony ruch migracyjny jest widoczny w 2012 r., kiedy to 12 osób opuściło gminę. W 2015 r. nie odnotowano ani jednego wyjazdu za granicę naszego kraju.

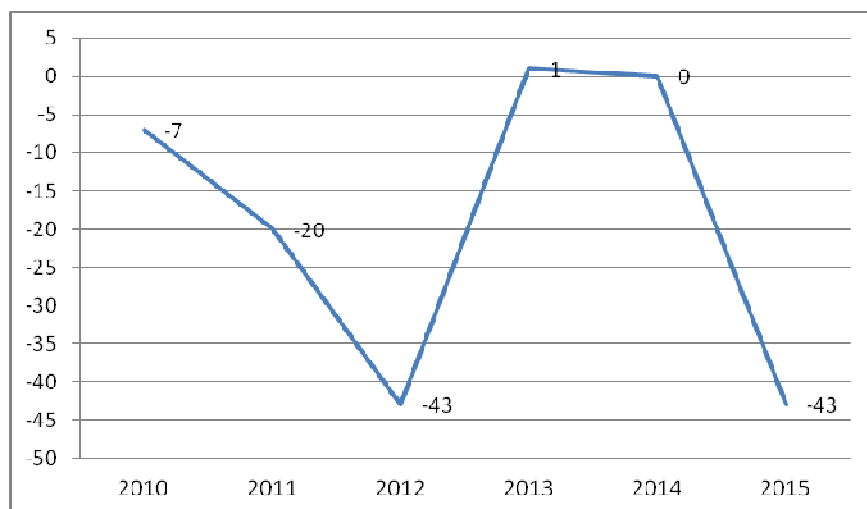
Wykres 5 Saldo migracji zagranicznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 6 Saldo migracji wewnętrznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ważnym obszarem diagnozy jest analiza liczby osób korzystających z pomocy społecznej. W przypadku gminy Jasień zauważalna jest tendencja spadkowa - od 2010 do 2015 r. liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 280 osób. Podobna sytuacja jest w przypadku liczby rodzin – w 2015 r. z pomocy społecznej korzystało 288 rodzin, czyli o 80 mniej niż w 2010 r. Można przypuszczać taka sytuacja jest związana z wcześniej opisanymi zjawiskami społecznymi - zmniejszającą się liczbą osób zamieszkujących gminę Jasień, co jest konsekwencją ujemnego przyrostu naturalnego oraz pojawiającej się migracji wewnętrznej oraz zagranicznej.

Tabela 2 Wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej

Lata	Liczba osób	Liczba rodzin
2010	982	368
2011	873	340
2012	805	312
2013	832	333
2014	772	309
2015	702	288

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS Jasień

Analiza środków przeznaczanych na świadczenia pomocy społecznej przez ośrodek pomocy społecznej wskazuje na znaczny wzrost wydatków na przestrzeni 2013/2014 roku. W 2012 r. kwota wydana na pomoc społeczną była najniższa. Obecnie wysoka kwota wypłaconych świadczeń utrzymuje się na poziomie zbliżonym do roku 2014. Opisywana tendencja jest zastanawiająca, ponieważ w 2013 r. z pomocy społecznej korzystało 832 osoby (mniej o 130 osób niż w 2015 r.), natomiast w 2015 r. wydatki poniesione w tym celu były wyższe niż w 2013 r. o 55178.09 zł. Wynikało to bezpośrednio ze zmiany kryterium dochodowego, co przyczyniło się do objęcia wsparciem większej ilości osób uprawnionych do pobierania zasiłków oraz innych form wsparcia.

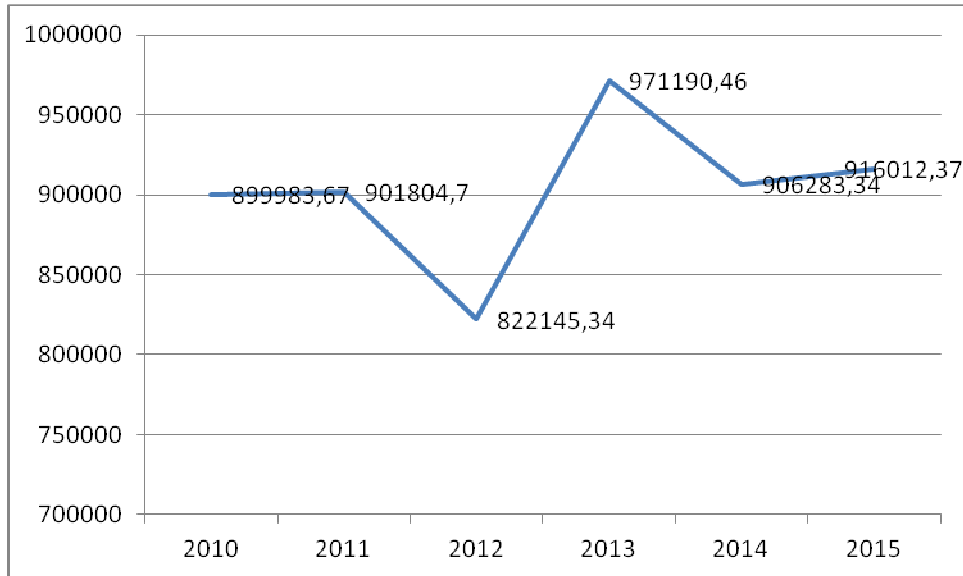
Podsumowując, można stwierdzić, iż wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej ma tendencję spadkową, przy jednoczesnym wzroście wydatków po stronie ośrodka pomocy społecznej. Można wnioskować, iż

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

pomoc społeczna jest przeznaczana na osoby strukturalnie wykluczone, które pozostają od dłuższego czasu pod opieką państwa. Zadaniem gminy jest podjęcie działań aktywizacyjnych, które przyczynią się do przywrócenia tych osób na rynek pracy.

Wykres 7 Wydatki na pomoc społeczną (w PLN)

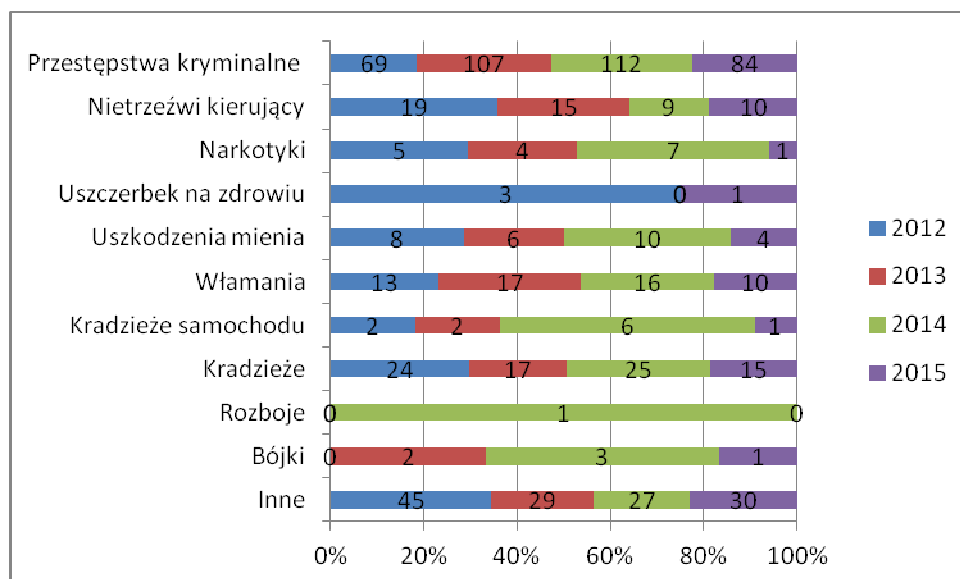

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS Jasień

Przeprowadzając analizę kategorii przestępstw dokonanych na przestrzeni lat 2010 – 2015 można zauważyć spadek ich liczebności w większości kategorii, chociaż w roku 2015 wzrosła ilość przestępstw kryminalnych oraz przestępstw innych. Warto odnotować, iż zmniejsza się ilość osób jeżdżących pod wpływem alkoholu, a także przestępstw związanych z handlem narkotykami. W 2015 roku odnotowano 1 bójkę i nie odnotowano żadnego rozboju. Jest to wskaźnik dobrze świadczący o poziomie bezpieczeństwa gminy, której mieszkańcy są w mniejszym stopniu narażeni na możliwość uszkodzenia ciała, niż na kradzieże mienia. Ciekawostką jest fakt, iż w 2015 r. odnotowano tylko 1 kradzież samochodu, czyli o 5 mniej niż w roku poprzedzającym, natomiast kradzieże innego rodzaju dóbr utrzymują się na stosunkowo wysokim, lecz zróżnicowanym poziomie w latach 2012 – 2015.

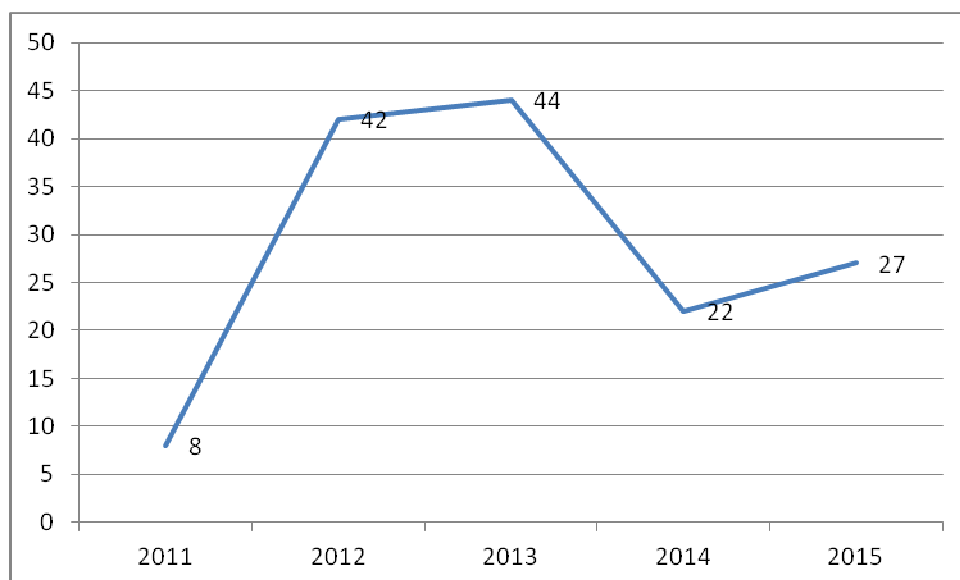
Wykres 8 Stwierdzone przestępstwa z podziałem na kategorie w latach 2010 - 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Lubsku

O sytuacji gminy świadczy także liczba założonych Niebieskich Kart, które informują o stwierdzonej przemocy w rodzinie, a także dokumentują fakty związane z tą przemocą. W 2011 r. zostało założonych jedynie 8 takich dokumentów. W 2012 i 2013r. następuje znaczący wzrost ilości założonych Niebieskich Kart – w tym czasie ma miejsce opisany powyżej wzrost wydatków na pomoc społeczną, co być może mieć bezpośredni związek z większą ilością rodzin potrzebujących wsparcia w różnych sferach życia. W 2015 r. założono 27 Niebieskich Kart.

Wykres 9 Liczba założonych niebieskich kart

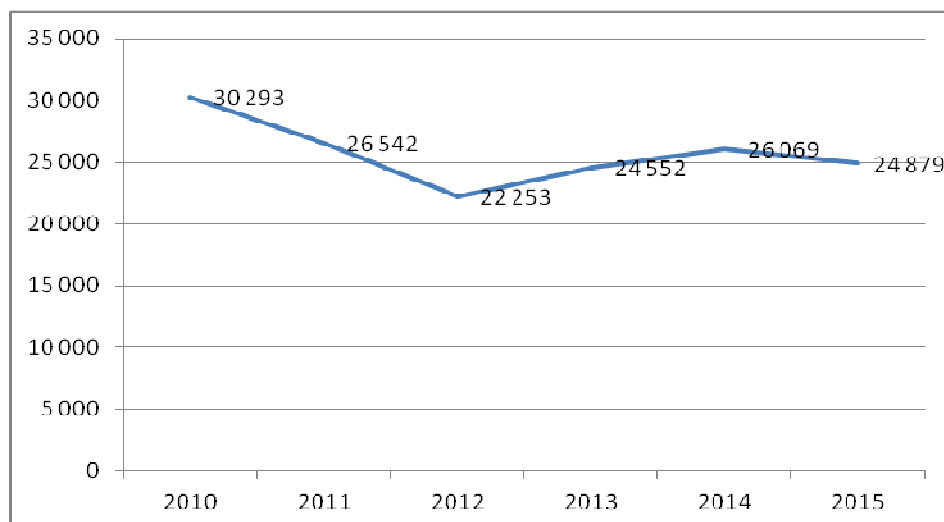
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS Jasień

Ważnym problemem społecznym, który wymaga przeprowadzenia pogłębionej analizy jest dostępność mieszkańców do pomocy lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Niestety w gminie Jasień dostępność do pomocy lekarzy specjalistów nie jest zapewniona na odpowiednim poziomie. Mieszkańcy Jasienia mogą skorzystać ze Specjalistycznych Porad Lekarskich – Prywatnych, po wcześniejszym umówieniu się min. 10 osób. Wskazać można następujących specjalistów: Specjalista internistyczno – kardiologiczny, reumatolog czy też

lekarz medycyny pracy. Mieszkańcy gminy Jasień muszą korzystać z pomocy medycznej w większych sąsiednich ośrodkach w Żarach lub w Zielonej Górze. Oznacza to konieczność dojazdu do tych miejscowości, co może okazać się kłopotliwe dla osób nieposiadających własnego środka komunikacji. Rozważając liczbę porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, jako podstawę działań mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu dostępu do lekarza, zauważalna jest tendencja spadkowa.

Wykres 10 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W ramach uwarunkowań społecznych procesu rewitalizacji, warto również zwrócić uwagę na stopień korzystania przez mieszkańców z oferty biblioteki, jako punktu dostępu do kultury, a także miejsca edukacji. Zauważalny jest spadek ilości wypożyczeń przez pojedynczego czytelnika, przy niewielkim wzroście liczby czytelników na 1000 mieszkańców. W 2015 r. ten wskaźnik uległ jednak pogorszeniu. Ponadto można dostrzec tendencję zmniejszania się księgozbioru biblioteki, co może zniechęcać mieszkańców do korzystania z niej. Podsumowując, dostrzegalna jest tendencja spadku korzystania z usług Biblioteki Publicznej w Jasieniu, która wynika również z zachodzących trendów ogólnopolskich i łatwego dostępu do informacji przekazywanej przez media, za pośrednictwem smartfonów, telewizorów. Jednakże bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się spotkania autorskie oraz organizowane imprezy mające za zadanie aktywizowanie mieszkańców. Warto również podkreślić, iż biblioteka współpracuje ze Stowarzyszeniem „Jasieniaki” w celu organizacji ciekawych wydarzeń.

Tabela 3 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki Miejskiej w Jasieniu

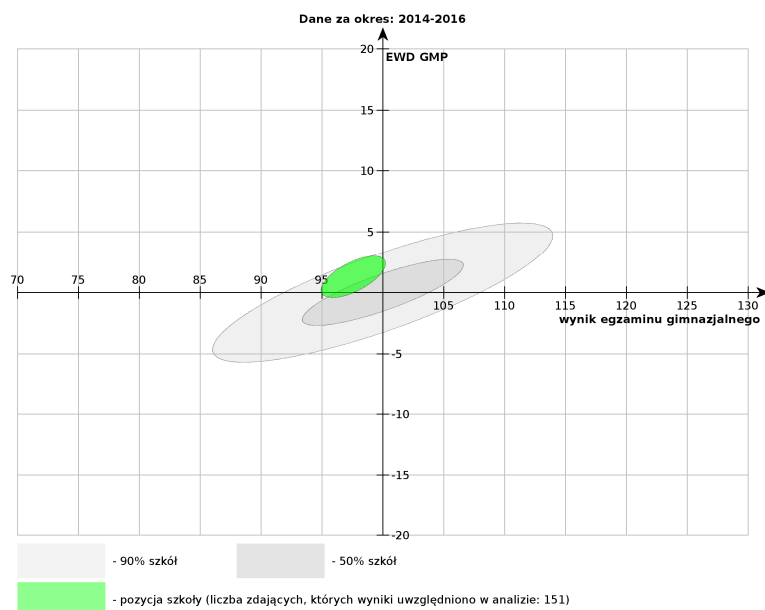
Lata	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	Liczba czytelników na 1000 mieszkańców	Księgozbiór biblioteki na 1000 mieszkańców
2010	21,6	134	3 132,3
2011	17,7	145	2 678,6
2012	14,7	150	2 712,6
2013	14,7	154	2 577,4
2014	16,0	151	2 508,6
2015	17,3	144	2 623,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Ważnym obszarem, w kontekście prowadzonej diagnozy, jest poziom edukacji w gminie, mierzony poprzez wskaźnik EWD (Edukacyjną Wartość Dodaną), czyli metodę analizy pozwalającą wskazać wkład szkoły w wyniki uzyskiwane na egzaminach, przez uczniów. Niniejszy wskaźnik pozwala zbadać efektywność nauczania w placówce, między innymi poprzez wskazanie za pośrednictwem zaawansowanych modeli statystycznych, postępów uczniów poczynionych w nauce, na danym etapie edukacji.

Wykres 11 Wartość EWD oraz wyników egzaminu gimnazjalnego dla części matematyczno- przyrodniczej

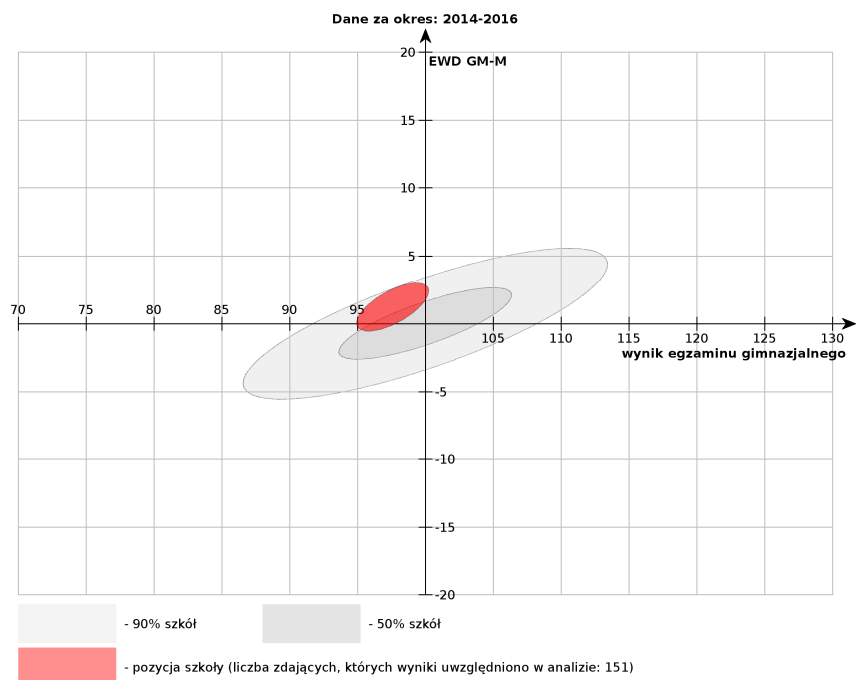

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.ewd.edu.pl

Wartość EWD w części matematyczno – przyrodniczej oznacza, iż uczniowie osiągają wyniki odbiegające od średnich wyników dla 50% szkół, ale mieszczą się w przedziale wyników osiąganych przez większość placówek. Biorąc pod uwagę wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno- przyrodniczej można zauważyć osiągnięcie przez uczniów wyników oscylujących wokół wartości 95 punktów, która jest poniżej wartości osiąganych przez większość szkół.

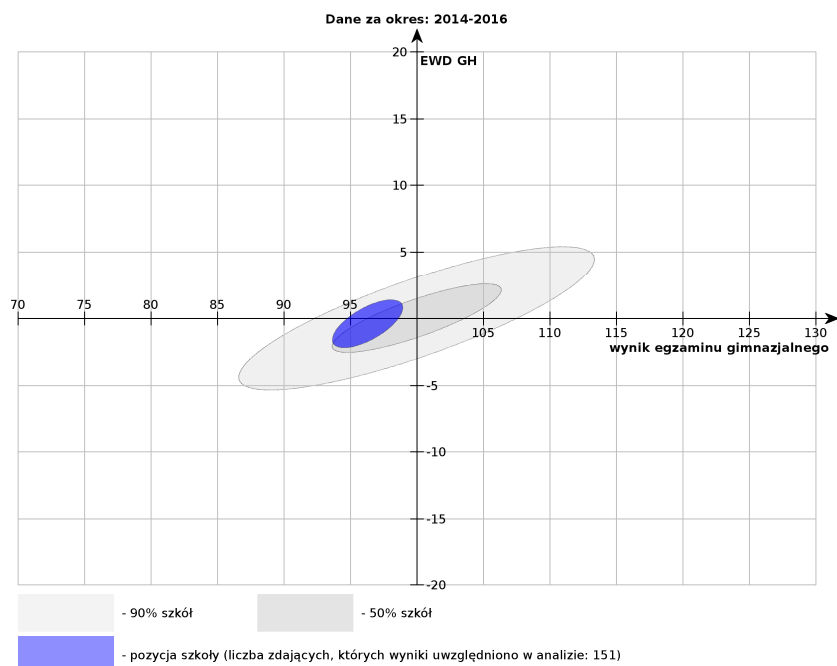
Wykres 12 Wartość EWD oraz wyników egzaminu gimnazjalnego - matematyka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.ewd.edu.pl

Matematyka jest przedmiotem, który w największym stopniu wpływa na wyniki uzyskiwane podczas części matematyczno- przyrodniczej. W przypadku tego przedmioty wyniki uzyskiwane przez uczniów są tożsame do rezultatów całej części, dlatego należałoby zwiększyć starania mające na celu osiągnięcie średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów 50% szkół.

Wykres 13 Wartość EWD oraz wyników egzaminu gimnazjalnego dla części humanistycznej

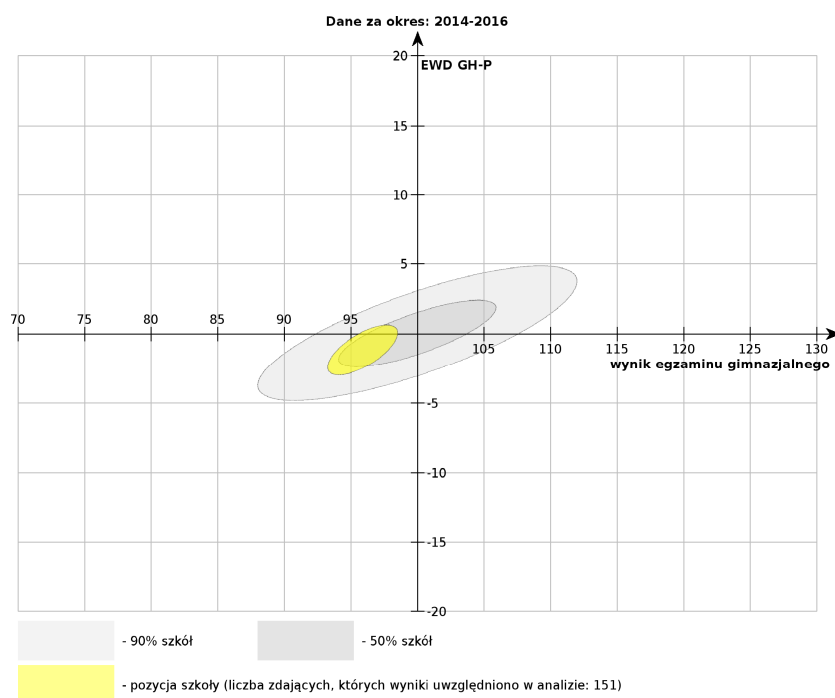
Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.ewd.edu.pl

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Wyniki uzyskiwane przez uczniów w części humanistycznej są niższe zarówno pod względem EWD, ale również wyników średnich na egzaminie. Przedział wyników oscyluje w granicach 94 – 99 punktów, czyli o jeden punkt mniej niż część przedmiotów ścisłych. W ujęciu 50% szkół wartość wyników plasuje się w niższym przedziale. Bardzo duży wpływ na powyższe wyniki ma język polski, z którym uczniowie mają problem. Niniejszy przedmiot plasuje się w dolnym przedziale średnich wyników uzyskiwanych przez uczniów 50% szkół oraz biorąc pod uwagę najwyższą wartość uzyskiwanych przez tych uczniów, wyniki są niższe aż o około 10 punktów do uczniów uzyskujących najwyższe oceny.

Wykres 14 Wartość EWD oraz wyników egzaminu gimnazjalnego – język polski

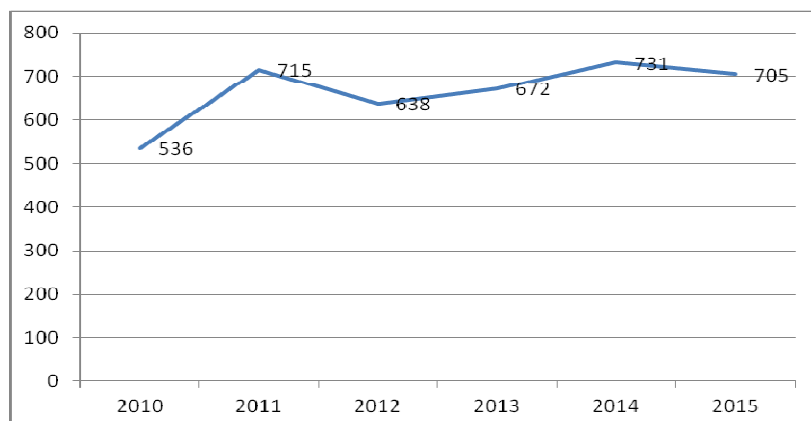
Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.ewd.edu.pl

Rozpatrując uwarunkowania społeczne, w kontekście liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w placówkach, dostrzegalny jest ogólny wzrost, lecz nie ma on charakteru systematycznego. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola wzrasta od 2010 roku. Obecnie oscyluje na poziomie 705 dzieci, co oznacza, iż 7 na 10 dzieci w wieku od 3 do 5 lat uczęszcza do przedszkola. Największy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego odnotowano w 2011 r., kiedy to wynosił on 715 dzieci.

Uczęszczanie do przedszkola przez dzieci przyczynia się do ich lepszego i szybszego rozwoju w różnych sferach życia, dlatego też wzrost opisywanego powyżej wskaźnika jest zadowalający.

Wykres 15 Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analizując liczebności bezwzględne dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, należy wskazać, iż odsetek dzieci uczęszczających do przedszkola oscylował w latach 2010-2014 w granicach 62 – 75%, co należy uznać za wynik bardzo dobry, wskazujący na popularność przedszkola, jako formy opieki. Biorąc pod uwagę pozytywną rolę przedszkola w procesie kształcenia dzieci, należy podkreślić, iż zdobywają one wiedzę niezbędną do późniejszego brania udziału w procesie nauki szkolnej. W 2012 r. odnotowano najwyższą liczbę dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat.

Tabela 4 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014

Lata	Dzieci w wieku 3-6 ogółem	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	268	172	62,4
2011	269	207	77,0
2012	310	219	70,6
2013	297	207	69,7
2014	268	202	75,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Tabela 5 Frekwencja w wyborach samorządowych w roku 2014

%	Gmina ogółem	Powiat	Województwo	Polska
Frekwencja	46,58	45,28	44,6	47,2

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych PKW

Analizując frekwencję wyborczą jako czynnik determinujący aktywność społeczną mieszkańców, można wskazać, iż frekwencja w wyborach samorządowych z 2014 roku była niższa niż w Polsce, ale wyższa od średniej dla województwa oraz powiatu. Może to świadczyć o większym zaangażowaniu mieszkańców oraz wyższej chęci wpływania na wydarzenia lokalne. Jest to dobra determinanta w kontekście działań społecznych, które mogą cieszyć się większym zaangażowaniem, chociaż istnieje duże prawdopodobieństwo konieczności aktywizacji mieszkańców.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Tabela 6 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych

Lp	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik						
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywanie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
			Liczba osób						
1.	Bieszków	138	6	3	7	2	8	30	41
2.	Bronice	118	4	0	0	0	8	21	23
3.	Budziechów	368	4	1	2	0	13	56	83
4.	Golin	115	3	2	4	8	4	19	20
5.	Guzów	231	5	2	5	0	8	48	43
6.	Jabłoniec	266	3	0	11	8	14	65	46
7.	Jaryszów	180	3	3	4	14	16	50	23
8.	Jasionna	48	0	0	0	0	0	4	15
9.	Jurzyn	75	1	1	3	0	4	12	20
10.	Lipsk Żarski	45	0	0	0	0	1	6	10
11.	Lisia Góra	145	1	3	3	4	9	30	22
12.	Mirkowice	187	3	3	11	4	11	45	30
13.	Roztoki	60	1	1	1	0	0	12	18
14.	Świbna	136	1	3	4	0	9	22	28

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

15.	Wicina	189	3	1	3	6	6	34	35
16.	Zabłocie	339	3	6	11	3	25	68	57
17.	Zieleniec	66	3	1	5	2	11	13	9
18.	Jasień Ulice:								
•	Agrestowa	5	0	0	0	0	0	0	3
•	Akacyjowa	32	0	0	0	0	0	7	10
•	Boczna	30	0	0	0	0	2	2	6
•	Bolesława Chrobrego	6	0	0	0	0	0	2	0
•	Brzozowa	6	0	0	0	0	0	0	2
•	Buczka	93	2	2	6	0	5	13	20
•	Budowlanych	44	0	1	0	0	3	15	4
•	Cicha	5	0	0	0	0	0	1	0
•	Cmentarna	3	0	0	0	0	0	0	0
•	Energetyczna	18	2	2	5	0	1	3	1
•	Geodetów	14	0	0	0	0	0	2	2
•	Graniczna	31	0	1	1	0	1	9	5
•	I Armii	154	2	2	7	2	5	26	27
•	Jana Pawła II	151	0	0	0	0	10	26	36
•	Jaskółcza	4	0	0	0	0	0	2	0

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

•	Jasna	21	0	0	0	0	0	5	6
•	Kolejowa	253	4	4	9	3	11	43	54
•	Konopnickiej	54	1	0	0	0	2	11	12
•	Konstytucji 3 Maja	40	0	0	0	0	1	8	12
•	Kościelna	118	0	0	1	0	2	15	23
•	Kościuszki	230	5	3	16	12	10	39	40
•	Krucza	6	0	0	0	0	0	1	2
•	Kwiatowa	11	0	0	0	0	0	3	1
•	Leśna	8	0	0	0	0	0	3	0
•	Letnia	3	0	0	0	0	0	2	0
•	Lipowa	8	0	0	0	0	0	0	1
•	Lisia	13	0	0	0	0	0	3	4
•	Lubska	314	7	14	17	15	17	63	89
•	Mała	25	0	1	1	2	1	7	6
•	Mickiewicza	12	1	0	0	0	1	0	8
•	Młynarska	7	0	0	0	0	1	0	4
•	Modra	7	0	0	0	0	0	1	0
•	Obrońców	140	2	3	2	3	1	21	38
•	Ogrodowa	89	1	0	0	0	4	7	26
•	Okrzei	165	1	0	1	1	5	34	44
•	Parkowa	16	0	0	0	0	0	3	5
•	Piaskowa	7	0	0	0	0	0	1	2

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

•	Piątkowskiego	42	1	0	0	0	0	10	9
•	Piwna	4	0	0	0	0	0	1	1
•	Plac Armii Krajowej	28	0	0	0	0	1	7	4
•	Plac Wolności	106	1	1	0	3	6	25	17
•	Podgórna	24	0	0	0	0	0	8	4
•	Podmokła	20	1	1	2	2	0	5	3
•	Polna	43	1	0	0	0	2	5	19
•	Powstańców Warszawskich	238	4	4	23	7	10	46	42
•	Przemysłowa	24	3	1	1	0	1	3	5
•	Ptasia	5	0	0	0	0	0	2	2
•	Rogali	8	0	0	0	0	0	2	3
•	Rzeczna	4	0	0	0	0	0	1	0
•	Sienkiewicza	123	0	1	2	0	4	18	29
•	Sowia	13	0	0	0	0	0	4	2
•	Spokojna	7	0	0	0	0	0	1	2
•	Sportowa	35	1	0	0	0	2	3	10
•	Sybiraków	1	0	0	0	0	0	0	1
•	Tarnopolska	3	0	0	0	0	0	0	0
•	Tartaczna	12	0	0	0	0	0	1	3
•	Tenisowa	401	1	1	7	0	19	65	61

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

•	Tokarska	20	0	0	0	0	0	3	5
•	Waryńskiego	152	2	0	0	0	8	30	37
•	Wąska	373	1	0	0	0	5	28	181
•	Witosa	2	0	0	0	0	0	0	1
•	Wodna	5	0	0	0	0	0	1	0
•	XX lecia	150	5	2	3	1	4	27	40
•	Zacisze	6	1	1	5	3	2	0	1
•	Zielna	4	0	0	0	0	0	1	0
•	Żarska	221	5	0	2	0	9	38	41
•	Żeromskiego	64	0	0	0	0	1	6	26
•	Żwirowa	13	0	0	0	0	1	4	2
SUMA			99	75	185	105	305	1258	1567

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Lp	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik							
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	IMD
Wielkość koncentracji problemów										
1.	Bieszków	138	4,35	2,17	5,07	1,45	5,80	21,74	29,71	27
2.	Bronice	118	3,39	0,00	0,00	0,00	6,78	17,80	19,49	16
3.	Budziechów	368	1,08	0,27	0,54	0,00	3,53	15,22	22,55	12
4.	Golin	115	2,61	1,74	3,48	6,96	3,48	16,52	17,39	27
5.	Guzów	231	2,16	0,87	2,16	0,00	3,46	20,78	18,61	9
6.	Jabloniec	266	1,13	0,00	4,14	3,00	5,26	24,44	17,29	13
7.	Jaryszów	180	1,67	1,67	2,22	7,78	8,89	27,78	12,78	17
8.	Jasionna	48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,34	31,25	12
9.	Jurzyn	75	1,33	1,33	4	0,00	5,33	16	26,67	18
10.	Lipsk Żarski	45	0,00	0,00	0,00	0,00	2,22	13,33	22,22	12
11.	Lisia Góra	145	0,70	2,07	2,07	2,76	6,21	20,69	15,17	16
12.	Mirkowice	187	1,60	1,60	5,89	2,14	5,88	24,06	16,04	22
13.	Roztoki	60	1,67	1,68	1,67	0,00	0,00	20	30	13

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

14.	Świbna	136	0,74	2,21	2,94	0,00	6,62	16,17	20,59	18
15.	Wicina	189	1,59	0,53	1,59	3,17	3,17	17,99	18,52	13
16.	Zabłocie	339	0,88	1,77	3,24	0,88	7,37	20,06	16,81	16
17.	Zieleniec	66	4,55	1,52	7,56	3,03	16,67	19,70	13,64	27
Wielkość koncentracji problemów społecznych										
SREDNIA W %										
Wartość stała			1,73	1,14	2,74	1,83	5,33	18,86	20,51	
Przedział wartości			1,5 – 2	1 – 1,5	2,5 – 3	1,5 – 2	5,0 – 5,5	18,5 – 19	20,0 – 21,0	
Poniżej średniej							>19			
Średnia										
Powyżej średniej							<18,5			
<p>Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 4), 3 obszary (3 punkty + 4 + 4). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). Obszary posiadające powyżej 20 punktów zostaną zaliczone do obszaru rewitalizacji.</p>										
Lp	Ulica		Wskaźnik							
		Liczba ludności	Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	IMD

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Wielkość koncentracji problemów

Wielkość koncentracji problemów										
18.	Jasień									
	Ulice:									
•	Agrestowa	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60	12
•	Akacyjowa	32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,88	31,25	9
•	Boczna	30	0,00	0,00	0,00	0,00	6,67	6,67	20	12
•	Bolesława Chrobrego	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	7
•	Brzozowa	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	12
•	Buczka	93	2,15	2,15	6,45	0,00	5,37	13,98	21,51	27
•	Budowlanych	44	0,00	2,27	0,00	0,00	6,82	34,09	9,09	12
•	Cicha	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20	0,00	7
•	Cmentarna	3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9
•	Energetyczna	18	11,11	11,11	27,78	0,00	5,56	16,67	5,56	27
•	Geodetów	14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	14,29	9
•	Graniczna	31	0,00	3,23	3,23	0,00	3,23	29,03	16,13	16
•	I Armii	154	1,30	1,30	4,55	1,30	3,25	16,88	17,53	19
•	Jana Pawła II	151	0,00	0,00	0,00	0,00	6,62	17,22	23,84	16
•	Jaskólcza	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50	0,00	7
•	Jasna	21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,81	28,57	9
•	Kolejowa	253	1,58	1,58	3,56	1,19	4,35	16,10	21,34	28

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

•	Konopnickiej	54	1,85	0,00	0,00	0,00	3,7	20,37	22,22	12
•	Konstytucji 3 Maja	40	0,00	0,00	0,00	0,00	2,5	20	30	10
•	Kościelna	118	0,00	0,00	0,85	0,00	1,70	12,71	19,49	9
•	Kościuszki	230	2,17	1,30	6,96	5,22	4,35	16,96	17,39	28
•	Krucza	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,17	33,33	12
•	Kwiatowa	11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27,27	9,09	7
•	Leśna	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37,5	0,00	7
•	Letnia	3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,67	0,00	7
•	Lipowa	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,5	9
•	Lisia	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,08	30,77	9
•	Lubska	314	2,23	4,46	5,42	4,78	5,42	20,06	28,34	34
•	Mała	25	0,00	4	4	8	4	28	24,0	27
•	Mickiewicza	12	8,33	0,00	0,00	0,00	8,33	0,00	66,67	21
•	Młynarska	7	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	57,14	16
•	Modra	7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	0,00	9
•	Obróńców	140	1,43	2,14	1,43	2,14	0,72	15	27,14	22
•	Ogrodowa	89	1,12	0,00	0,00	0,00	4,49	7,87	29,21	17
•	Okrzei	165	0,61	0,00	0,61	0,61	3,03	20,61	26,67	12
•	Parkowa	16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18,75	31,25	9
•	Piaskowa	7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	28,57	12
•	Piątkowskiego	42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,81	21,43	7
•	Piwna	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25	25	9

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

•	Plac Armii Krajowej	28	0,00	0,00	0,00	0,00	3,57	25	14,29	9
•	Plac Wolności	106	0,94	0,94	0,00	2,83	5,66	23,58	16,04	13
•	Podgórna	24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	16,67	7
•	Podmokła	20	5	5	10	10	0,00	25	15	21
•	Polna	43	2,33	0,00	0,00	0,00	4,65	11,63	44,19	21
•	Powstańców Warszawskich	238	1,68	1,68	9,66	2,94	4,20	19,33	17,65	27
•	Przemysłowa	24	12,5	4,17	4,17	0,00	4,17	12,5	20,83	27
•	Ptasia	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40	40	9
•	Rogali	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25	37,5	9
•	Rzeczna	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25	0,00	7
•	Sienkiewicza	123	0,00	0,81	1,63	0,00	3,25	14,63	23,58	17
•	Sowia	13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,77	15,38	7
•	Spokojna	7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,29	28,57	12
•	Sportowa	35	2,86	0,00	0,00	0,00	5,71	8,57	28,57	21
•	Sybiraków	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100	12
•	Tarnopolska	3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9
•	Tartaczna	12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,33	25	12
•	Tenisowa	401	0,25	0,25	1,75	0,00	4,74	16,21	15,21	12
•	Tokarska	20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15	25	12
•	Waryńskiego	152	1,32	0,00	0,00	0,00	5,26	19,74	24,34	15

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

•	Wąska	373	0,27	0,00	0,00	0,00	1,34	7,50	48,53	12
•	Witosa	2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50	12
•	Wodna	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20	0,00	7
•	XX lecia	150	3,33	1,33	2	0,66	2,67	18	26,67	18
•	Zacisze	6	16,67	16,67	83,33	50	33,33	0,00	16,67	34
•	Zielna	4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25	0,00	7
•	Żarska	221	2,26	0,00	0,90	0,00	4,07	17,19	18,55	16
•	Żeromskiego	64	0,00	0,00	0,00	0,00	1,56	9,38	40,63	12
•	Żwirowa	13	0,00	0,00	0,00	0,00	7,69	30,77	15,38	9
Wielkość koncentracji problemów społecznych na obszarze miejskim										
ŚREDNIA W %										
Wartość stała		1,23	0,95	2,62	1,32	2,74	18,21	23,04		
Przedział wartości		1 – 1,5	0,8 – 1,3	2,3 – 3	1 – 1,5	2,5 – 3,0	18 – 18,5	23 – 23,5		
Poniżej średniej							18,5>			
Średnia										
Wartość stała							<18			
<p>Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 4), 3 obszary (3 punkty + 4 + 5). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). Obszary posiadające powyżej 20 punktów zostaną zaliczone do obszaru rewitalizacji.</p>										

Na obszarze gminy Jasień prężnie działa Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury, który jest odpowiedzialny za organizowanie imprez kulturalnych dla mieszkańców gminy.

Ośrodek poprzez swoją działalność stara się urozmaicić życie mieszkańców gminy Jasień. W swojej ofercie kulturalnej wyróżnia następujące sekcje: brydżowa, plastyczna, taneczna, taneczna dla dzieci, taneczno-ruchowa oraz wokalna. Harmonogram imprez jest bardzo różnorodny, a także skierowany do osób w różnych kategoriach wiekowych. **Podsumowując** uwarunkowania społeczne należy podkreślić, iż przeanalizowano wskaźniki obrazujące sposób korzystania z zasiłków stałych, okresowych i celowych, a także pomoc na dożywianie dzieci, jako zmienne obrazujące stopień wykorzystania pomocy społecznej przez mieszkańców Jasienia. Na podstawie niniejszych wskaźników istniała możliwość wskazania stopnia dysfunkcji społecznych istniejących na wybranych obszarach gminy. Ponadto przeanalizowane zostały wartości występującego bezrobocia na analizowanym obszarze, a także wiek przedprodukcyjny oraz poprodukcyjny, jako determinanty procesów zachodzących w zbiorowości mieszkańców obszaru miejskiego i wiejskiego.

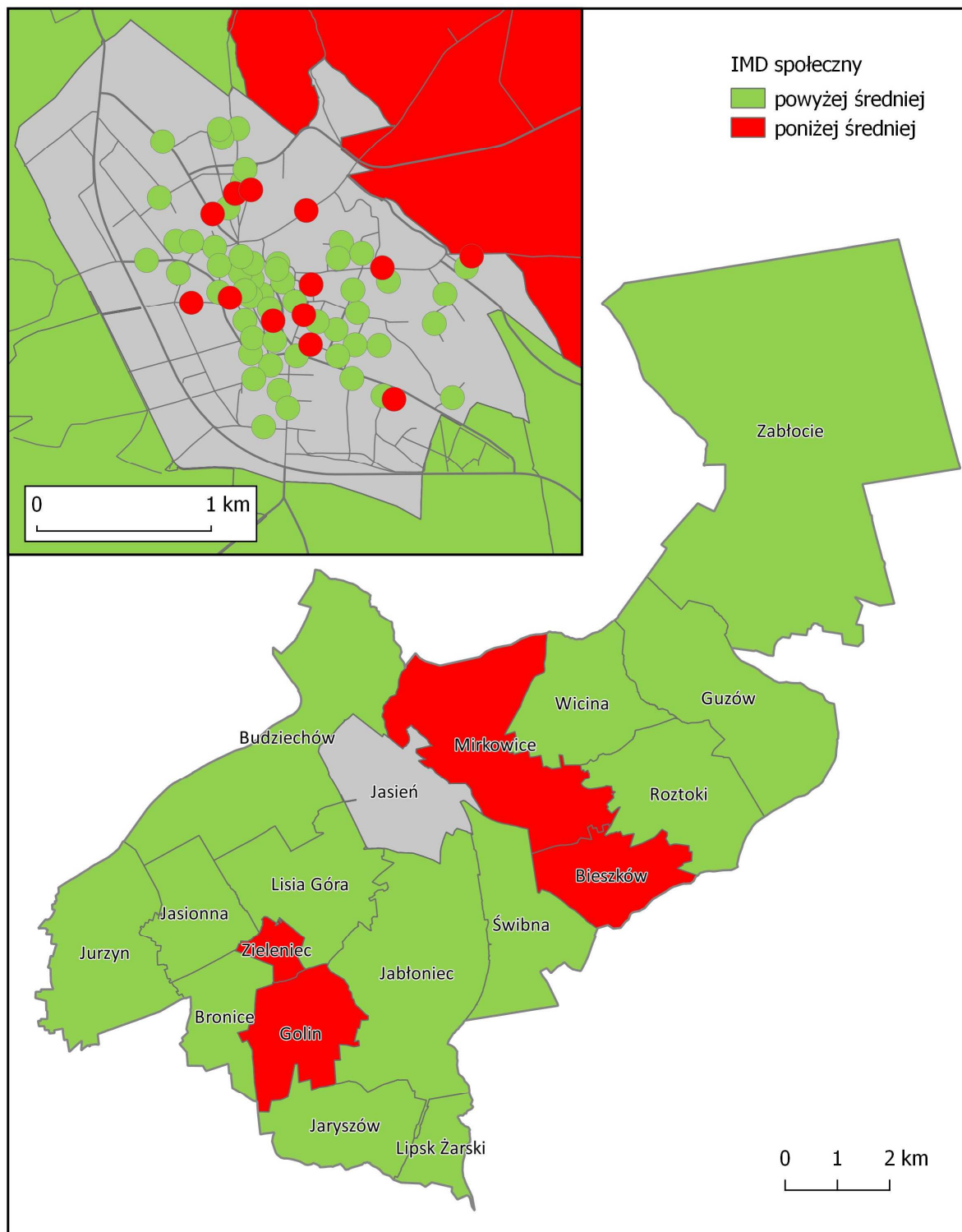
Przeprowadzona analiza wykazała, iż w miejscowościach: Bieszków, Golin, Mirkowice i Zieleniec istnieje największa koncentracja problemów społecznych. Na wymienionych obszarach jest najwięcej pobieranych zasiłków, a także jest najwyższy wskaźnik bezrobocia (wyjątkiem jest sołectwo Golin). Powyżej wymienione obszary wymagają szczególnych działań, które będą miały na celu polepszenie jakości życia mieszkańców, których głównym problemem jest wysoki poziom bezrobocia, co bezpośrednio przekłada się na wysoki wskaźnik pobieranych zasiłków stałych, okresowych i celowych, a także na pomoc na dożywianie. Mieszkańcy opisanych miejscowości potrzebują rozbudowanego programu pomocowego ze strony gminy, gdyż sama pomoc finansowa ma charakter doraźny, a nie długofalowy.

Analiza przeprowadzona na terenie Jasienia wykazała występowanie problemów związanych z uwarunkowaniami społecznymi na obszarze ulic: Buczka, Energetycznej, Kolejowej, Kościuszki, Lubskiej, Małej, Mickiewicza, Obrońców, Podmokłej, Polnej, Powstańców Warszawskich, Przemysłowej, Sportowej oraz Zacisze. Niniejsze obszary wymagają podjęcia działań przyczyniających się do zapewnienia wyższej aktywizacji zawodowej mieszkańców, która spowoduje zmniejszenie stopy bezrobocia oraz liczby wypłacanych zasiłków. Ponadto aktywizacja społeczna pozwoli na atrakcyjniejsze spędzanie czasu przez osoby zarówno w wieku przedprodukcyjnym jak i poprodukcyjnym.

Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze społecznej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy. W poniższej części podrozdziału znalazły się wylistowane wskaźniki które posłużyły do sformułowania **syntetycznego wskaźnika problemów społecznych IMD społeczny**.

Mapa 1 Natężenie problemów społecznych gminy Jasiień

Uwarunkowania gospodarcze

Silną stroną gminy Jasień jest przede wszystkim jej położenie w bezpośrednim sąsiedztwie granicy i miasta Żary, dostęp do węzła drogowego obwodnicy oraz znaczne walory przyrodniczo – krajobrazowe. Gmina posiada podstawową infrastrukturę – zasięg telefonii komórkowej i możliwość skorzystania z telefonii stacjonarnej, wodociągi (własne ujęcia wody), sieć gazową oraz doskonale zasoby gliny. Gmina posiada duże możliwości, jeśli chodzi o lokalizację nowych zakładów produkcyjnych, usługowych, obiektów handlu hurtowego.

Z przeprowadzonej analizy liczebności osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynika, iż w gminie Jasień jest około 290 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Poniższa tabela przedstawia poziom aktywności gospodarczej, który zobrazowany został poprzez określenie współczynnika przedsiębiorczości, obliczonego na podstawie liczebności podmiotów gospodarczych, w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru.

Najwyższy współczynnik przedsiębiorczości występuje na obszarze miejscowości Jurzyn, Bronice, Lipsk Żarski oraz Golin, natomiast najslabiej wypadają sołectwa Jasionna oraz Świbna, w których to nie ma ani jednego zarejestrowanego przedsiębiorstwa gospodarczego. Ulicami w Jasieniu nieposiadającymi zarejestrowanych podmiotów gospodarczych są: Agrestowa, Bolesława Chrobrego, Brzozowa, Cicha, Cmentarna, Energetyczna, Jaskółcza, Jasna, Konstytucji 3 Maja, Letnia, Lipowa, Mała, Młynarska, Modra, Piwna, Plac Armii Krajowej, Podgórna, Rogali, Rieczna, Sowia, Spokojna, Sybiraków, Tartaczna, Witosa, Zacisze, Zielna, Żwirowa. Największy wskaźnik koncentracji przedsiębiorstw występuje na ulicy Kruczej, Leśnej, Budowlanych Tarnopolskiej oraz Przemysłowej i Ptasiej.

Tabela 7 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Ulica	Liczba ludności	Liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej
Bieszków	138	2	0,01	TAK
Bronice	118	8	0,07	NIE
Budziechów	368	16	0,04	NIE
Golin	115	7	0,06	NIE
Guzów	231	8	0,03	TAK
Jabłoniec	266	10	0,04	NIE
Jaryszów	180	7	0,04	NIE
Jasionna	48	0	0	TAK

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Jurzyn	75	8	0,11	NIE
Lipsk Źarski	45	3	0,07	NIE
Lisia Góra	145	7	0,05	NIE
Mirkowice	187	4	0,02	TAK
Roztoki	60	3	0,05	NIE
Świbna	136	0	0	TAK
Wicina	189	2	0,01	TAK
Zabłocie	339	13	0,04	NIE
Zieleniec	66	3	0,05	NIE
		Średnia	0,04	
Jasień				
Ulice:				
Agrestowa	5	0	0	TAK
Akacyjowa	32	2	0,06	TAK
Boczna	30	1	0,03	TAK
Bolesława Chrobrego	6	0	0	TAK
Brzozowa	6	0	0	TAK
Buczka	93	2	0,02	TAK
Budowlanych	44	5	0,11	NIE
Cicha	5	0	0	TAK
Cmentarna	3	0	0	TAK
Energetyczna	18	0	0	TAK
Geodetów	14	2	0,14	NIE
Graniczna	31	2	0,06	TAK
I Armii	154	6	0,04	TAK
Jana Pawła II	151	8	0,05	TAK
Jaskólcza	4	0	0	TAK
Jasna	21	0	0	TAK
Kolejowa	253	6	0,03	TAK
Konopnickiej	54	4	0,07	NIE
Konstytucji 3 Maja	40	0	0	TAK
Kościelna	118	6	0,05	TAK
Kościuszki	230	15	0,07	NIE
Krucza	6	7	1,17	NIE
Kwiatowa	11	1	0,09	NIE
Leśna	8	1	0,13	NIE
Letnia	3	0	0	TAK
Lipowa	8	0	0	TAK
Lisia	13	1	0,08	NIE
Lubska	314	16	0,05	TAK
Mała	25	0	0	TAK
Mickiewicza	12	1	0,08	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Młynarska	7	0	0	TAK	
Modra	7	0	0	TAK	
Obrońców	140	7	0,05	TAK	
Ogrodowa	89	3	0,03	TAK	
Okrzei	165	11	0,07	NIE	
Parkowa	16	1	0,06	TAK	
Piaskowa	7	1	0,14	NIE	
Piątkowskiego	42	4	0,1	NIE	
Piwna	4	0	0	TAK	
Plac Armii Krajowej	28	0	0	TAK	
Plac Wolności	106	2	0,19	NIE	
Podgórna	24	0	0	TAK	
Podmokła	20	3	0,15	NIE	
Polna	43	2	0,05	TAK	
Powstańców Warszawskich	238	5	0,01	TAK	
Przemysłowa	24	3	0,13	NIE	
Ptasia	5	1	0,2	NIE	
Rogali	8	0	0	TAK	
Rzeczna	4	0	0	TAK	
Sienkiewicza	123	10	0,08	NIE	
Sowia	13	0	0	TAK	
Spokojna	7	0	0	TAK	
Sportowa	35	1	0,03	TAK	
Sybiraków	1	0	0	TAK	
Tarnopolska	3	1	0,33	NIE	
Tartaczna	12	0	0	TAK	
Tenisowa	401	9	0,02	TAK	
Tokarska	20	1	0,05	TAK	
Waryńskiego	152	4	0,03	TAK	
Wąska	373	7	0,02	TAK	
Witosa	2	0	0	TAK	
Wodna	5	1	0,2	NIE	
XX lecia	150	6	0,04	TAK	
Zacisze	6	0	0	TAK	
Zielna	4	0	0	TAK	
Żarska	221	19	0,09	NIE	
Żeromskiego	64	1	0,02	TAK	
Żwirowa	13	0	0	TAK	
			Średnia	0,07	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

Analiza obszaru miejskiego pozwala wyróżnić ulice, na których wskaźnik przedsiębiorczości osiąga wartości poniżej średnich. Skoncentrowanie przedsiębiorstw jest niskie na wielu ulicach i w przypadku niektórych pokrywa się z obszarami uznawanymi za zdegradowane przestrzennie (ul. Buczka, Energetyczna, Kolejowa, Lubska,

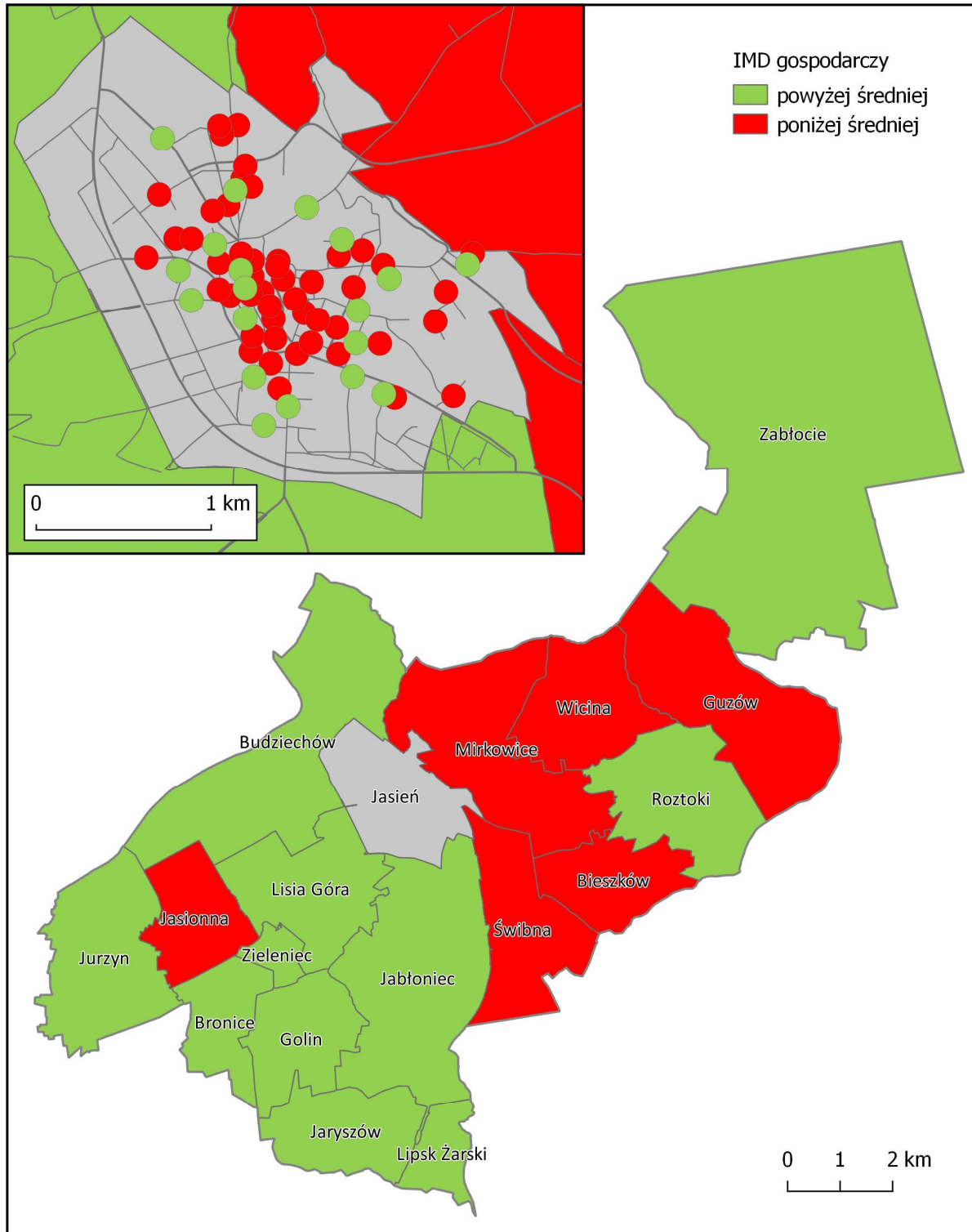
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Mała, Mickiewicza, Obrońców, Podmokła, Polna, Powstańców Warszawskich, Przemysłowa, Sportowa, Zacisze). Oznacza to konieczność podjęcia zadań aktywizujących społeczność lokalną, gdyż rozwój przedsiębiorczości i skłonienie mieszkańców do podjęcia działań na rzecz wyjścia z kryzysu, pozwoli na zmianę wskaźników w obszarze uwarunkowań społecznych. Aby osiągnąć taki cel, należy zacząć edukować społeczność lokalną oraz zachęcać ją do zakładania własnych działalności gospodarczych, oczywiście przy jednoczesnym wsparciu merytorycznym i motywacyjnym.

Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze gospodarczej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy. W poniższej części podrozdziału znalazły się wylistowane wskaźniki, które posłużyły do sformułowania **syntetycznego wskaźnika problemów gospodarczych IMD gospodarczy**.

Mapa 2 Natężenie problemów gospodarczych gminy Jasień

Uwarunkowania środowiskowe

Gmina Jasień należy do najbardziej zalesionych gmin w powiecie żarskim i z tego powodu może śmiało ubiegać się o miano "centrum grzybiarstwa". Największymi atutami turystycznymi gminy Jasień są czyste powietrze, lasy obfitujące w grzyby i jagody, siedliska dzikich zwierząt, łowiska rybne, zabytki, a także doskonałe tereny do organizowania wycieczek pieszych i rowerowych.

Konkretna analiza uwarunkowań środowiskowych na obszarze rewitalizacji oparta jest na masie odebranych odpadów, przedstawionej w podziale na jednostki terytorialne. Na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Jasieniu, wskazano obszary, na których istnieje mała koncentracja odpadów oraz takie obszary, na których koncentracja przewyższa wartości średnie.

Do miejscowości, w których wytwarzana jest liczba odpadów przewyższająca średnią (23,67 MG) zaliczone zostały następujące sołectwa: Budziechów, Guzów, Jabłoniec, Jaryszów, Mirkowice, Wicina, Zabłocie. Niewielka ilość odpadów, znacznie poniżej średniej jest odnotowana w Lipsku Żarskim oraz w Roztokach. Rozważając koncentrację odpadów na terenie miejskim, zauważalne są przekroczenia wartości średnich na obszarze ulic: Buczka, I Armii, Jana Pawła II, Kolejowa, Kościelna, Lubska, Obrońców, Ogrodowa, Okrzei, Plac Wolności, Powstańców Warszawskich, Sienkiewicza, Tenisowa, Waryńskiego, Wąska, XX-lecia, Żarska, Żeromskiego. Niewielka ilość odpadów, znacznie poniżej średniej jest odnotowana na obszarze ulic: Sybiraków, Witosa, Zielnej.

Tabela 8 Masa odebranych odpadów w podziale na jednostki terytorialne

	Liczba ludności	Ilość odpadów odebranych (w MG)	Powyżej średniej
Bieszków	138	22,08	MAŁA ILOŚĆ
Bronice	118	18,88	MAŁA ILOŚĆ
Budziechów	368	58,88	DUŻA ILOŚĆ
Gołin	115	18,4	MAŁA ILOŚĆ
Guzów	231	36,96	DUŻA ILOŚĆ
Jabłoniec	266	42,56	DUŻA ILOŚĆ
Jaryszów	180	28,8	DUŻA ILOŚĆ
Jasionna	48	7,68	MAŁA ILOŚĆ
Jurzyn	75	12	MAŁA ILOŚĆ
Lipsk Żarski	45	7,2	MAŁA ILOŚĆ
Lisia Góra	145	23,2	MAŁA ILOŚĆ
Mirkowice	187	29,92	DUŻA ILOŚĆ
Roztoki	60	9,6	MAŁA ILOŚĆ
Świbna	136	21,76	MAŁA ILOŚĆ

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Wicina	189	30,24	DUŻA ILOŚĆ
Zablocie	339	54,24	DUŻA ILOŚĆ
Zieleniec	66	10,56	MAŁA ILOŚĆ
Średnia		23,67	
Jasień			
Ulice:			
Agrestowa	5	1,3	MAŁA ILOŚĆ
Akacyjowa	32	8,32	MAŁA ILOŚĆ
Boczna	30	7,8	MAŁA ILOŚĆ
Bolesława Chrobrego	6	1,56	MAŁA ILOŚĆ
Brzozowa	6	1,56	MAŁA ILOŚĆ
Buczka	93	24,18	DUŻA ILOŚĆ
Budowlanych	44	11,44	MAŁA ILOŚĆ
Cicha	5	1,3	MAŁA ILOŚĆ
Cmentarna	3	0,78	MAŁA ILOŚĆ
Energetyczna	18	4,68	MAŁA ILOŚĆ
Geodetów	14	3,64	MAŁA ILOŚĆ
Graniczna	31	8,06	MAŁA ILOŚĆ
I Armii	154	40,04	DUŻA ILOŚĆ
Jana Pawła II	151	39,26	DUŻA ILOŚĆ
Jaskółcza	4	1,04	MAŁA ILOŚĆ
Jasna	21	5,46	MAŁA ILOŚĆ
Kolejowa	253	65,78	DUŻA ILOŚĆ
Konopnickiej	54	14,04	MAŁA ILOŚĆ
Konstytucji 3 Maja	40	10,4	MAŁA ILOŚĆ
Kościelna	118	30,68	DUŻA ILOŚĆ
Kościuszki	230	5,98	MAŁA ILOŚĆ
Krucza	6	1,56	MAŁA ILOŚĆ
Kwiatowa	11	2,86	MAŁA ILOŚĆ
Leśna	8	2,08	MAŁA ILOŚĆ
Letnia	3	0,78	MAŁA ILOŚĆ
Lipowa	8	2,08	MAŁA ILOŚĆ
Lisia	13	3,38	MAŁA ILOŚĆ
Lubska	314	81,64	DUŻA ILOŚĆ
Mała	25	6,5	MAŁA ILOŚĆ
Mickiewicza	12	3,12	MAŁA ILOŚĆ
Młynarska	7	1,82	MAŁA ILOŚĆ
Modra	7	1,82	MAŁA ILOŚĆ
Obrońców	140	36,4	DUŻA ILOŚĆ
Ogrodowa	89	23,14	DUŻA ILOŚĆ
Okrzei	165	42,9	DUŻA ILOŚĆ
Parkowa	16	4,16	MAŁA ILOŚĆ

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

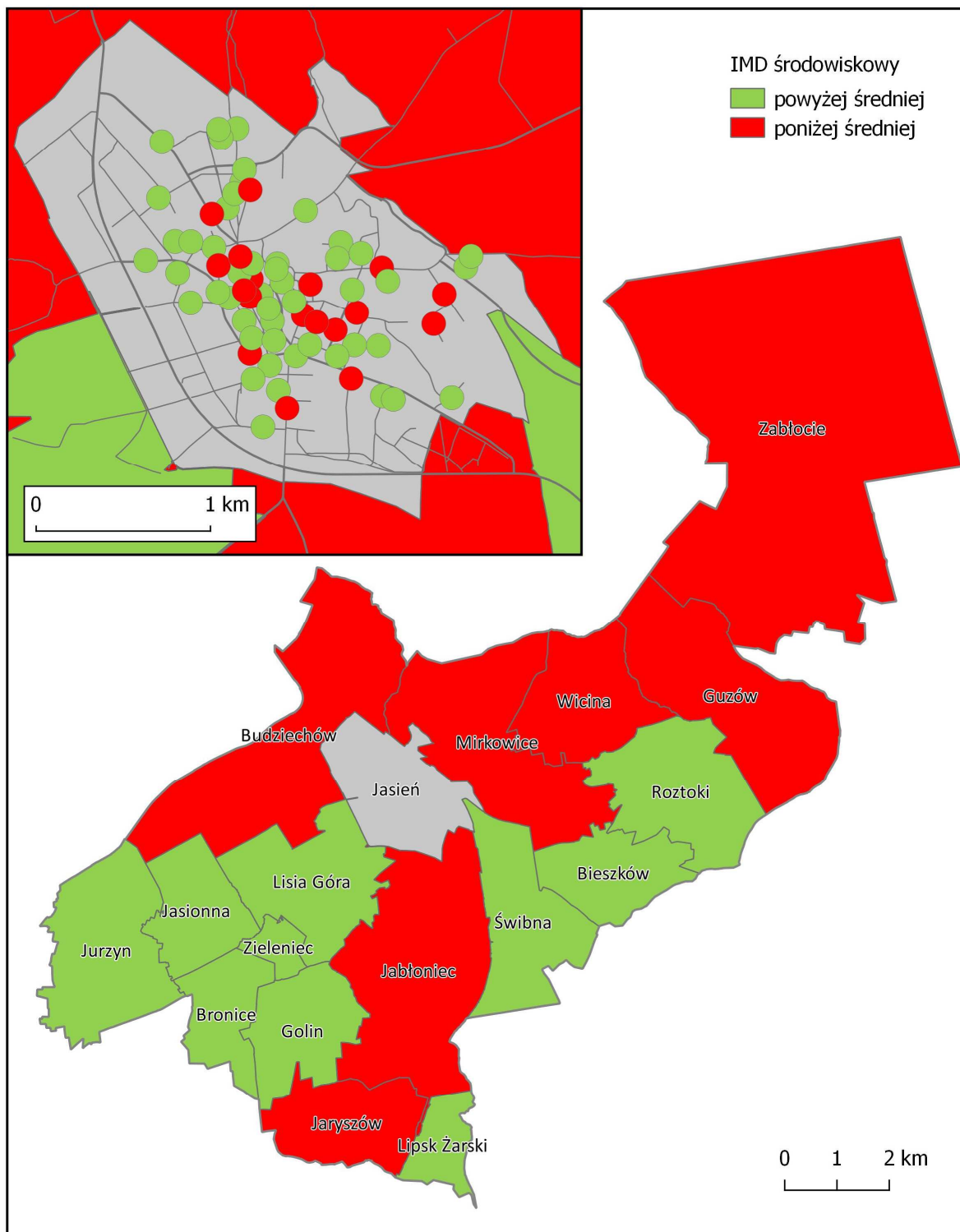
Piaskowa	7	1,82	MAŁA ILOŚĆ
Piątkowskiego	42	10,92	MAŁA ILOŚĆ
Piwna	4	1,04	MAŁA ILOŚĆ
Plac Armii Krajowej	28	7,28	MAŁA ILOŚĆ
Plac Wolności	106	27,56	DUŻA ILOŚĆ
Podgórna	24	6,24	MAŁA ILOŚĆ
Podmokła	20	5,2	MAŁA ILOŚĆ
Polna	43	11,18	MAŁA ILOŚĆ
Powstańców Warszawskich	238	61,88	DUŻA ILOŚĆ
Przemysłowa	24	6,24	MAŁA ILOŚĆ
Ptasia	5	1,3	MAŁA ILOŚĆ
Rogali	8	2,08	MAŁA ILOŚĆ
Rzeczna	4	1,04	MAŁA ILOŚĆ
Sienkiewicza	123	31,98	DUŻA ILOŚĆ
Sowia	13	3,38	MAŁA ILOŚĆ
Spokojna	7	1,82	MAŁA ILOŚĆ
Sportowa	35	9,1	MAŁA ILOŚĆ
Sybiraków	1	0,26	MAŁA ILOŚĆ
Tamopolska	3	0,78	MAŁA ILOŚĆ
Tartaczna	12	3,12	MAŁA ILOŚĆ
Tenisowa	401	104,26	DUŻA ILOŚĆ
Tokarska	20	5,2	MAŁA ILOŚĆ
Waryńskiego	152	39,52	DUŻA ILOŚĆ
Wąska	373	96,98	DUŻA ILOŚĆ
Witosa	2	0,52	MAŁA ILOŚĆ
Wodna	5	1,3	MAŁA ILOŚĆ
XX lecia	150	39	DUŻA ILOŚĆ
Zacisze	6	1,56	MAŁA ILOŚĆ
Zielna	4	1,04	MAŁA ILOŚĆ
Żarska	221	57,46	DUŻA ILOŚĆ
Żeromskiego	64	16,64	DUŻA ILOŚĆ
Żwirowa	13	3,38	MAŁA ILOŚĆ
	Średnia	15,63	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jasieniu

Masa odebranych odpadów zależy bezpośrednio od liczby mieszkańców zamieszkującej określone ulice, w związku z tym wyższa koncentracja ich ilości oznacza wyższy wpływ danego obszaru na środowisko.

Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze środowiskowej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy. W poniższej części podrozdziału znalazły się wylistowane wskaźniki, które posłużyły do sformułowania **syntetycznego wskaźnika problemów środowiskowych IMD środowiskowy**.

Mapa 3 Natężenie problemów środowiskowych gminy Jasień

Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne

Analizę uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych można odnieść w głównej mierze do stanu budynków, występujących na terenie gminy. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę budynków oraz tych wybudowanych przed 1945 rokiem, należy zauważyć, iż na terenie gminy Jasień występują sołectwa charakteryzujące się dużą ilością budynków wymagających działań rewitalizacyjnych. Większość zabudowy gminy Jasień została wybudowana przed 1945 rokiem, co oznacza, iż znaczna liczba budynków wymaga działań renowacyjnych. Szczególną uwagę powinno skoncentrować się na pracach budowlanych, które utrzymują pełne cechy użytkowej zabudowy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Liczba budynków wybudowanych przed 1945 rokiem jest zróżnicowana w poszczególnych sołectwach. Po odniesieniu liczby budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945r do średniej, dostrzegalne jest zdegradowanie przestrzenne, występujące w miejscowościach: Bieszków, Budziechów, Guzów, Jabłoniec, a także Wicina i Zabłocie. W tych miejscowościach ilość budynków wybudowanych przed 1945 r. jest powyżej średniej. Warto zwrócić również uwagę na miejscowości, w których istnieją jedynie budynki stare – sprzed 1945, wymagające odnowy. W tej kategorii wyróżniamy następujące sołectwa: Lipsk Żarski, Jurzyn, Jasionna, a także Zieleniec i Świbna – w dwóch ostatnich wskazać można jedynie na jeden budynek wybudowany po 1945 roku. Podobna sytuacja występuje w mieście Jasień w przypadku następujących ulic: Lubska, Kolejowa, Plac Wolności, Przemysłowa, Rogali, Spokojna, Sybiraków, Wodna, Zielna. Wszystkie budynki mieszczące się na wymienionych ulicach pochodzą sprzed 1945 roku.

Biorąc pod uwagę liczbę budynków wybudowanych przed 1945 rokiem w mieście Jasień, znaczna ich ilość występuje na ulicach I Armii, Jana Pawła II, Kościuszki, Kościelnej, Lubskiej, Ogrodowej, Obrońców, Plac Wolności, Powstańców Warszawskich, Waryńskiego, Żarskiej. Wskazane ulice wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych w ramach odnowy przestrzeni publicznej oraz nadania jej nowych funkcji. Takie działanie wymaga dużych nakładów finansowych, ponieważ budynki sprzed 1945 r. trzeba dostosować do obecnych wymagań budowlanych, a także należy dokonać renowacji fasad budynków, co jest bardzo drogą inwestycją.

Podsumowując należy podkreślić, iż podstawą wyznaczenia obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych, w odniesieniu do uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych, będą dane dotyczące liczby budynków wybudowanych przed 1945 rokiem. Niniejsze budynki wymagają działań modernizacyjnych. Poniżej wyróżniono ogólną liczbę budynków oraz te, które ze względu na swój rok powstania, wymagają działań rewitalizacyjnych.

Tabela 9 Liczba budynków zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem

Ulica	Liczba ludności	Ogólna liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945r.	Powyżej średniej
Bieszków	138	46	44	TAK
Bronice	118	36	30	NIE
Budziechów	368	115	94	TAK
Golin	115	37	34	NIE
Guzów	231	51	49	TAK
Jabłoniec	266	77	74	TAK
Jaryszów	180	41	28	NIE
Jasionna	48	22	22	NIE
Jurzyn	75	20	20	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Lipsk Żarski	45	16	16	NIE
Lisia Góra	145	32	20	NIE
Mirkowice	187	33	24	NIE
Roztoki	60	29	27	NIE
Świbna	136	35	34	NIE
Wicina	189	61	57	TAK
Zabłocie	339	94	80	TAK
Zieleniec	66	14	13	NIE
Średnia			39,18	
Jasiień				
Ulice:				
Agrestowa	5	3	2	NIE
Akacyjowa	32	8	5	NIE
Boczna	30	5	3	NIE
Bolesława Chrobrego	6	3	0	NIE
Brzozowa	6	2	0	NIE
Buczka	93	8	5	NIE
Budowlanych	44	10	0	NIE
Cicha	5	2	1	NIE
Cmentarna	3	1	1	NIE
Energetyczna	18	3	1	NIE
Geodetów	14	6	0	NIE
Graniczna	31	9	4	NIE
I Armii	154	39	30	TAK
Jana Pawła II	151	26	24	TAK
Jaskółcza	4	2	2	NIE
Jasna	21	5	0	NIE
Kolejowa	253	26	26	TAK
Konopnickiej	54	16	2	NIE
Konstytucji 3 Maja	40	4	3	NIE
Kościelna	118	19	15	TAK
Kościuszki	230	33	30	TAK
Krucza	6	2	0	NIE
Kwiatowa	11	4	0	NIE
Leśna	8	2	0	NIE
Letnia	3	1	0	NIE
Lipowa	8	3	0	NIE
Lisia	13	4	0	NIE
Lubska	314	38	36	TAK
Mała	25	3	3	NIE
Mickiewicza	12	9	6	NIE
Młynarska	7	4	4	NIE

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Modra	7	1	0	NIE
Obrońców	140	30	26	TAK
Ogrodowa	89	18	13	TAK
Okrzei	165	31	8	TAK
Parkowa	16	3	0	NIE
Piaskowa	7	3	0	NIE
Piątkowskiego	42	5	4	NIE
Piwna	4	1	1	NIE
Plac Armii Krajowej	28	5	5	NIE
Plac Wolności	106	16	16	TAK
Podgórna	24	3	3	NIE
Podmokła	20	6	2	NIE
Polna	43	14	5	NIE
Powstańców Warszawskich	238	29	14	TAK
Przemysłowa	24	5	5	NIE
Ptasia	5	1	1	NIE
Rogali	8	4	4	NIE
Rzeczna	4	1	0	NIE
Sienkiewicza	123	30	5	NIE
Sowia	13	3	0	NIE
Spokojna	7	1	1	NIE
Sportowa	35	10	6	TAK
Sybiraków	1	1	1	NIE
Tarnopolska	3	1	0	NIE
Tartaczna	12	3	1	NIE
Tenisowa	401	14	0	NIE
Tokarska	20	5	0	NIE
Waryńskiego	152	23	18	TAK
Wąska	373	18	3	NIE
Witosa	2	1	0	NIE
Wodna	5	1	1	NIE
XX lecia	150	14	6	TAK
Zacisze	6	2	2	NIE
Zielna	4	1	1	NIE
Żarska	221	50	23	TAK
Żeromskiego	64	6	2	NIE
Żwirowa	13	5	0	NIE
		Średnia	5,59	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jasieniu

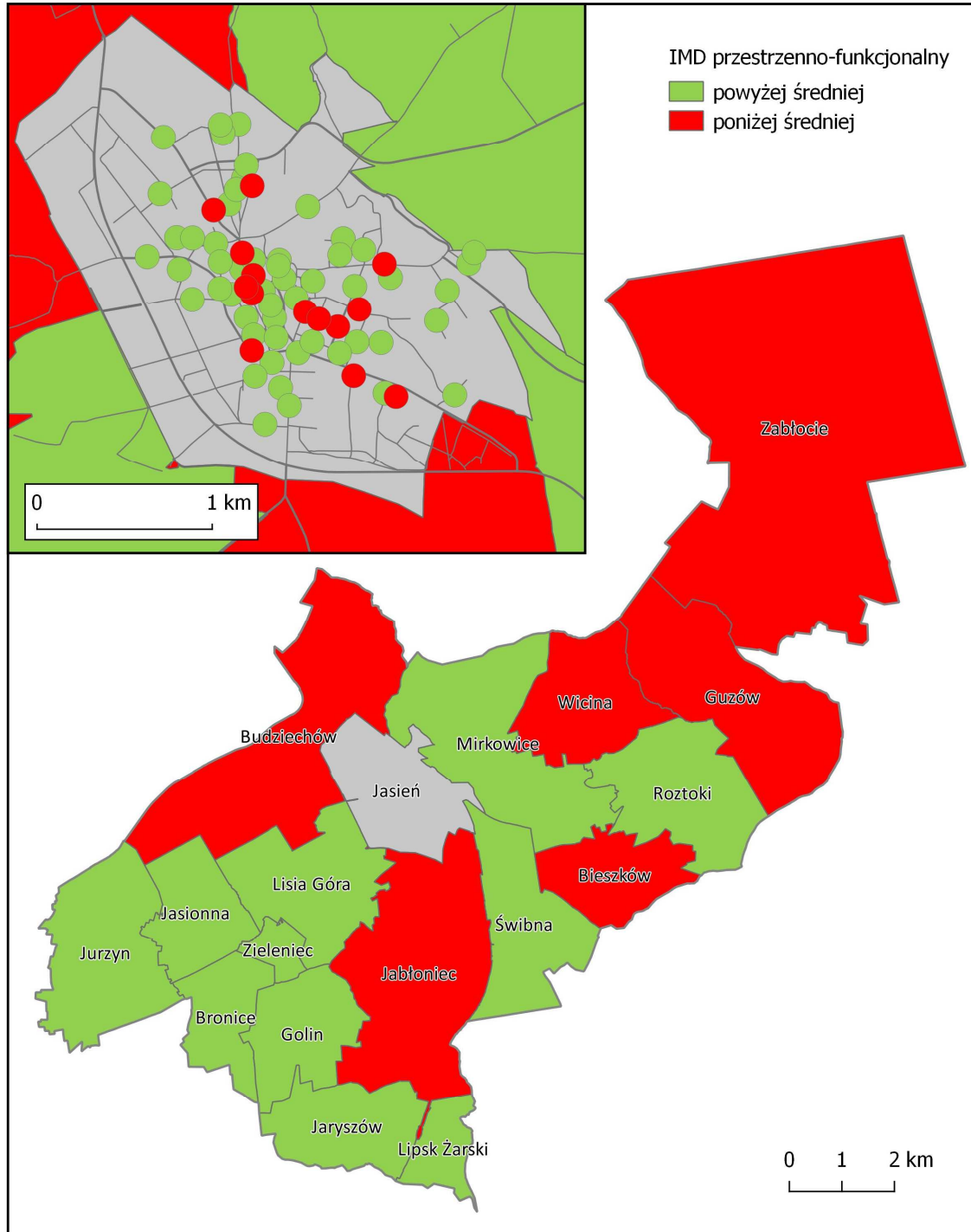
Podsumowując analizę uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych, dostrzegalna jest znaczna koncentracja budynków wybudowanych przed 1945 rokiem na obszarach wiejskich. Obiekty te wymagają podjęcia działań modernizacyjnych, a brak ich realizacji będzie wpływać na nawarstwiający się problemy społeczne. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w mieście Jasień na ulicach, na których są budynki przeznaczone do odnowy,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

zdiagnozowano problemy o charakterze społecznym. Są to następujące ulice: Kolejowa, Kościuszki, Lubska, Obrońców, Powstańców Warszawskich i Sportowa. W związku z taką zależnością, konieczne byłoby podjęcie działań mających na celu odnowę przestrzeni publicznej, między innymi realizowanej poprzez modernizację elewacji zewnętrznych budynków, tak aby działanie to przyczyniło się do minimalizacji problemów w zakresie uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych. Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy. W poniższej części podrzdziału znalazły się wylistowane wskaźniki, które posłużyły do sformułowania **syntetycznego wskaźnika problemów przestrzenno-funkcjonalnych IMD przestrzenno- funkcjonalny**.

Mapa 4 Natężenie problemów przestrzenno-funkcjonalnych gminy Jasień

Uwarunkowania techniczne

Analiza uwarunkowań technicznych w Jasieniu oparta jest na dostępności mieszkańców do wybranych instalacji techniczno – sanitarnych oraz stanie dróg gminnych. Aspekty te w znacznym stopniu wpływają na jakość życia mieszkańców. Mieszkańcy Jasienia mają w zadowalającym stopniu dostęp do instalacji wodociagowych, ponieważ możliwość korzystania z tego typu rozwiązań posiada 92,9% ludności. Jest to wynik zbliżony z danymi zarówno dla całego kraju (91,6%), jak i dla województwa lubuskiego (94,3%). Bardzo niepokojący jest fakt, iż jedynie 20,7% ludności ma możliwość korzystania z kanalizacji. Jest to zjawisko bardzo niepokojące, tym bardziej, iż wartości dla województwa lubuskiego są trzy razy wyższe (70,4%). W gminie Jasień bardzo dobrze wypada współczynnik korzystania z instalacji gazowej przez jej mieszkańców. Stopień gazyfikacji gminy jest na dobrym poziomie (61,0%), a nawet przewyższa średnią wartość dla kraju (52,2%) oraz województwa lubuskiego (51,7%). Równie dobrze prezentuje się możliwość korzystania z wodociągów przez mieszkańców gminy Jasień. W przypadku województwa lubuskiego, dostępność do wodociągów wypada nieco lepiej, o 1,4%, jednakże już w porównaniu do całego kraju, badana miejscowość ma lepszą dostępność do wodociągów o 1,3%.

Tabela 10 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju

ROK 2014	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz
Dane w %			
Polska	91,6	68,7	52,2
Województwo Lubuskie	94,3	70,4	51,7
Jasień	92,9	20,7	61,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W celu zanalizowania uwarunkowań technicznych w gminie Jasień, należy zapoznać się ze stanem technicznym dróg w Jasieniu oraz w poszczególnych sołectwach. Dane uzyskane z Urzędu Miasta wskazują, iż drogi w sołectwach gminy są w bardzo złym stanie. Rodzaj nawierzchni jest określany jako gruntowy lub gruntowy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

wzmocniony (kamień łamany – bazalt, gruz budowlany, inne kruszywa drogowe), natomiast stan tych nawierzchni w większej części jest przeznaczony do remontu. Taki stan rzeczy oznacza duże wydatki, które będzie musiała ponieść gmina, w celu dostosowania dróg wiejskich do poprawnego stanu użytkowania. Odmienna sytuacja istnieje na terenie miasta Jasień, gdzie wskazać można drogi w bardzo dobrym stanie, które zostały odnowione. Stopień ich degradacji jest zdecydowanie mniejszy niż na terenach wiejskich, chociaż wskazać można również na obszary wymagające zdecydowanych działań naprawczych, w którym znaczna ilość dróg została odnowiona i ulepszona.

W ramach analizy uwarunkowań technicznych, przeprowadzono szczegółową diagnozę stanu dróg występujących na terenie gminy. Szczegółowe dane zostały wskazane w poniższej tabeli.

Tabela 11 Stan dróg gminnych

Ulica	Rodzaj nawierzchni	Stan nawierzchni i jej zużycie
Bieszków	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Bronice	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Budziechów	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Golin	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Guzów	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Jabłoniec	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Jaryszów	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Jesionna	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Jurzyn	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Lipsk Żarski	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Lisia Góra	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Mirkowice	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Roztoki	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Świbna	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Wicina	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Zabłocie	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY
Zieleniec	gruntowe oraz gruntowe wzmocnione	ZŁY

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Ulica	Długość dróg w km	Powierzchnia działki w m kw.	Rodzaj nawierzchni	Stan nawierzchni i jej zużycie
Jasień				
Ulice:				
Agrestowa	0,10	709	gruntowa	ZŁY
Akacyjowa	0,411	3433	gruntowa	DOSTATECZNY
Boczna	0,154	349	bitumiczna	DOSTATECZNY
Bolesława Chrobrego	0,09	834	gruntowa	ZŁY
Brzozowa	0,20	1229	gruntowa	ZŁY
Buczka	0,25	2068	gruntowa	ZŁY
Budowlanych	0,266	2513	gruntowa	DOSTATECZNY
Cicha	0,15	723	gruntowa	ZŁY
Cmentarna	0,244	1279	gruntowa	DOBRY
Energetyczna	0,123	968	gruntowa	DOSTATECZNY
Geodetów	0,25	1839	gruntowa	ZŁY
Graniczna	0,948	6844	bitumiczna i gruntowa	DOBRY
I Armii	0,629	7321	bitumiczna i pas z kamienia polnego	DOBRY
Jana Pawła II	0,170	3723	kostka granitowa- 70m; bitumiczna- 20m	DOBRY
Jaskółcza	0,05	279	gruntowa	ZŁY
Jasna	0,090	650	bitumiczna na kostce granitowej	DOSTATECZNY
Kolejowa			bitumiczna	ZŁY
Konopnickiej	0,242	2358	trylinka	DOBRY
Konstytucji 3 Maja	0,151	2850	bitumiczna na kostce granitowej	DOSTATECZNY
Kościelna	0,411	3761	trylinka	DOBRY
Kościuszki	0,383	4128	kostka granitowa	DOSTATECZNY
Krucza	0,259	1663	gruntowa	DOSTATECZNY
Kwiatowa			bitumiczna	DOBRY
Leśna	0,340	5132	gruntowa	DOSTATECZNY
Letnia	0,15	795	gruntowa	ZŁY
Lipowa	0,10	464	gruntowa	ZŁY
Lisia	0,20	845	gruntowa	ZŁY
Lubska	0,481	5959	bitumiczna	DOBRY
Mała	0,078	321	kostka granitowa	DOSTATECZNY
Mickiewicza	0,347	2220	gruntowa	DOSTATECZNY
Młynarska	0,341	2082	kamień polny	DOSTATECZNY
Modra	0,10	795	gruntowa	ZŁY
Obrońców	0,518	6368	trylinka	DOBRY
Ogrodowa	0,262	3449	bitumiczna	DOBRY
Okrzei	0,525	6396	kostka granitowa	DOBRY
Parkowa	0,251	2989	bitumiczna	DOBRY

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Piaskowa	0,10	864	gruntowa	ZŁY
Piątkowskiego	0,091	857	bitumiczna	DOBRY
Piwna	0,10	593	gruntowa	ZŁY
Plac Armii Krajowej	0,100	1786	bitumiczna	DOBRY
Plac Wolności	0,245	6008	bitumiczna-108m; gruntowa-266m	DOSTATECZNY
Podgórna	0,15	168	gruntowa	ZŁY
Podmokła	0,443	1900	bitumiczna – 164m; gruntowa – 266m	DOBRY
Polna	0,212	4532	bitumiczna-50m; kostka granitowa - 150m	DOSTATECZNY
Powstańców Warszawskich			bitumiczna	DOBRY
Przemysłowa	0,250	4531/3225	kostka granitowa	DOBRY
Ptasia	0,15	746	gruntowa	ZŁY
Rogali	0,25	2089	gruntowa	ZŁY
Rzeczna	0,10	1947	gruntowa	ZŁY
Sienkiewicza			bitumiczna	DOBRY
Sowia	0,20	1333	gruntowa	ZŁY
Spokojna	0,09	76	utwardzona – płyty betonowe	DOSTATECZNY
Sportowa	0,10	1104	gruntowa	ZŁY
Sybiraków	0,30	1141	gruntowa	ZŁY
Tarnopolska			bitumiczna	DOBRY
Tartaczna	0,186	1232	bitumiczna	DOSTATECZNY
Tenisowa			utwardzona – płyty betonowe	DOSTATECZNY
Tokarska	0,152	1146	gruntowa	DOSTATECZNY
Waryńskiego	0,258	2501	trylinka	DOBRY
Wąska	0,220	3817	bitumiczna	DOSTATECZNY
Witosa			gruntowa	ZŁY
Wodna			gruntowa	DOSTATECZNY
XX lecia	0,150	2693	bitumiczna	DOBRY
Zacisze	0,063	1077	gruntowa	DOSTATECZNY
Zielna	0,126	673	gruntowa	DOSTATECZNY
Żarska	1,095	15093	bitumiczna	DOBRY
Żeromskiego	0,361	2856	bitumiczna	ZŁY
Żwirowa	0,148	1183	gruntowa niewzmacniana	ZŁY

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jasieniu

W przypadku dróg zlokalizowanych w mieście, dostrzec można ich duże zróżnicowanie pod względem stanu nawierzchni. Wskazać można drogi w bardzo dobrym stanie, a także w dostatecznym oraz złym. Stan dróg w gminie cechuje bardzo duża rozbieżność pomiędzy terenem wiejskim a miejskim. Należałoby podjąć działania naprawcze, mające na celu odnowienie dróg zlokalizowanych na terenach wiejskich, tak, aby ich stan został

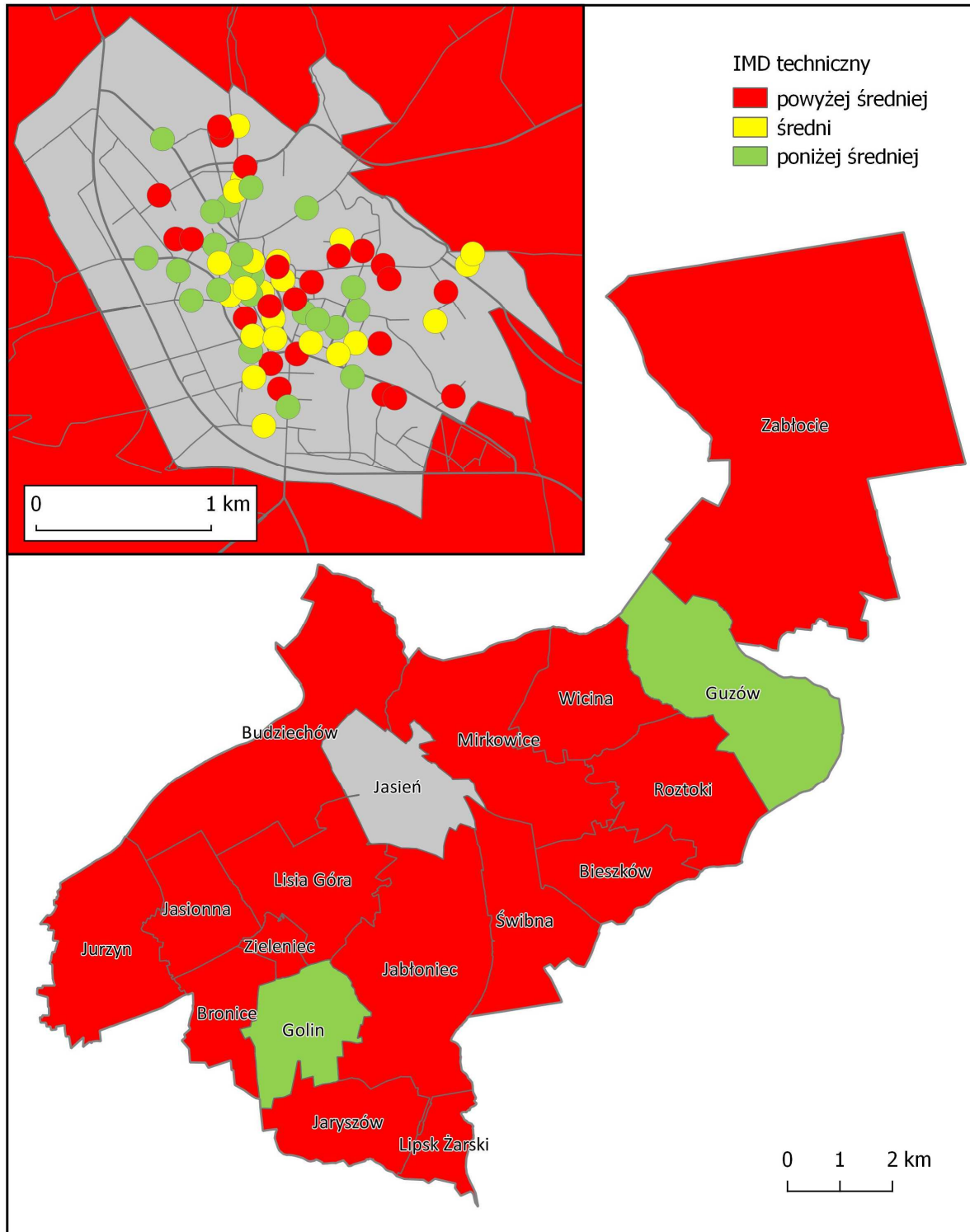

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

choćby wyrównany ze stanem dróg miejskich. We wszystkich obszarach modelu taksonomicznego najwyższe punktu uzyskały poniższe jednostki urbanistyczne, które stanowią podobszary rewitalizacji.

Analiza przestrzenna natężenia problemów w sferze technicznej pokazana została na mapie obejmującej jednostki urbanistyczne gminy. W poniższej części podrozdziału znalazły się wylistowane wskaźniki, które posłużyły do sformułowania **syntetycznego wskaźnika problemów technicznych IMD techniczny**.

Mapa 5 Natężenie problemów technicznych gminy Jasień

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Tabela 12 Analiza zbiorcza wskaźnikowa uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych gminy

Lp	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik					IMD łączny
			IMD Społeczny	Gospodarczy	Środowiskowy	Przestrzenno - funkcjonalny	Techniczny	
Liczba osób								
	Bieszków	138	27					40
	Bronice	118	16					22
	Budziechów	368	12					25
	Golin	115	27					33
	Guzów	231	9					27
	Jabloniec	266	13					26
	Jaryszów	180	17					26
	Jasionna	48	12					21
	Jurzyn	75	18					24
	Lipsk Żarski	45	12					18
	Lisia Góra	145	16					22
	Mirkowice	187	22					35
	Roztoki	60	13					19
	Świbna	136	18					27
	Wicina	189	13					31
	Zabłocie	339	16					29
	Zieleniec	66	27					33

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 4), 3 obszary (3 punkty + 4 + 5). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). Obszary posiadające powyżej 30 punktów zostaną zaliczone do obszaru rewitalizacji.

Lp	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik					IMD łączny
			IMD Społeczny	Gospodarczy	Środowiskowy	Przestrzenno - funkcjonalny	Techniczny	
Liczba osób								
1	Jasień							
	Ulice:							
•	Agrestowa	5	12					21

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

• Akacyjowa	32	9					16
• Boczna	30	12					19
• Bolesława Chrobrego	6	7					16
• Brzozowa	6	12					21
• Buczka	93	27					40
• Budowlanych	44	12					17
• Cicha	5	7					16
• Cmentarna	3	9					15
• Energetyczna	18	27					34
• Geodetów	14	9					15
• Graniczna	31	16					22
• I Armii	154	19					32
• Jana Pawła II	151	16					29
• Jaskółcza	4	7					16
• Jasna	21	9					16
• Kolejowa	253	28					46
• Konopnickiej	54	12					16
• Konstytucji 3 Maja	40	10					17
• Kościelna	118	9					22
• Kościuszki	230	28					35
• Krucza	6	12					17
• Kwiatowa	11	7					11
• Leśna	8	7					6
• Letnia	3	7					16
• Lipowa	8	9					18
• Lisia	13	9					15
• Lubska	314	34					47
• Mała	25	27					34
• Mickiewicza	12	21					26
• Młynarska	7	16					23
• Modra	7	9					18
• Obrońców	140	22					35
• Ogrodowa	89	17					30
• Okrzei	165	12					21

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

• Parkowa	16	9					15
• Piaskowa	7	12					18
• Piątkowskiego	42	7					11
• Piwna	4	9					18
• Plac Armii Krajowej	28	9					15
• Plac Wolności	106	13					23
• Podgórna	24	7					16
• Podmokła	20	21					25
• Polna	43	21					28
• Powstańców Warszawskich	238	27					40
• Przemysłowa	24	27					31
• Ptasia	5	9					15
• Rogali	8	9					18
• Rzeczna	4	7					16
• Sienkiewicza	123	17					23
• Sowią	13	7					16
• Spokojna	7	12					19
• Sportowa	35	21					34
• Sybiraków	1	12					19
• Tamopolska	3	9					13
• Tartaczna	12	12					19
• Tenisowa	401	12					22
• Tokarska	20	12					19
• Waryńskiego	152	15					28
• Wąska	373	12					22
• Witosza	2	12					21
• Wodna	5	7					12
• XX lecia	150	18					31
• Zacisze	6	34					41
• Zielna	4	7					14
• Żarska	221	16					25
• Żeromskiego	64	12					25
• Żwirowa	13	9					18

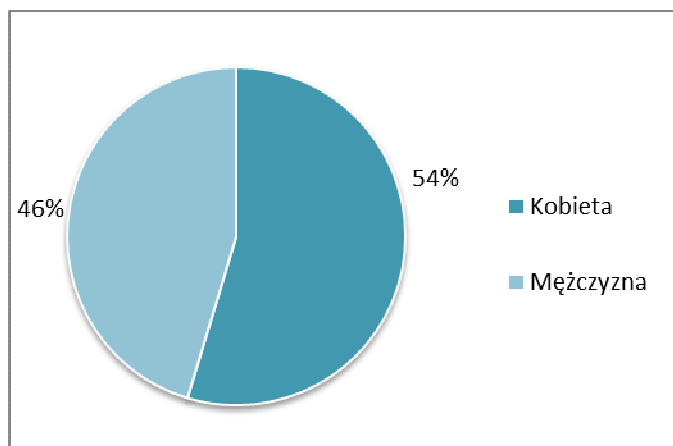

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 4), 3 obszary (3 punkty + 4 + 5). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). Obszary posiadające powyżej 30 punktów zostaną zaliczone do obszaru rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

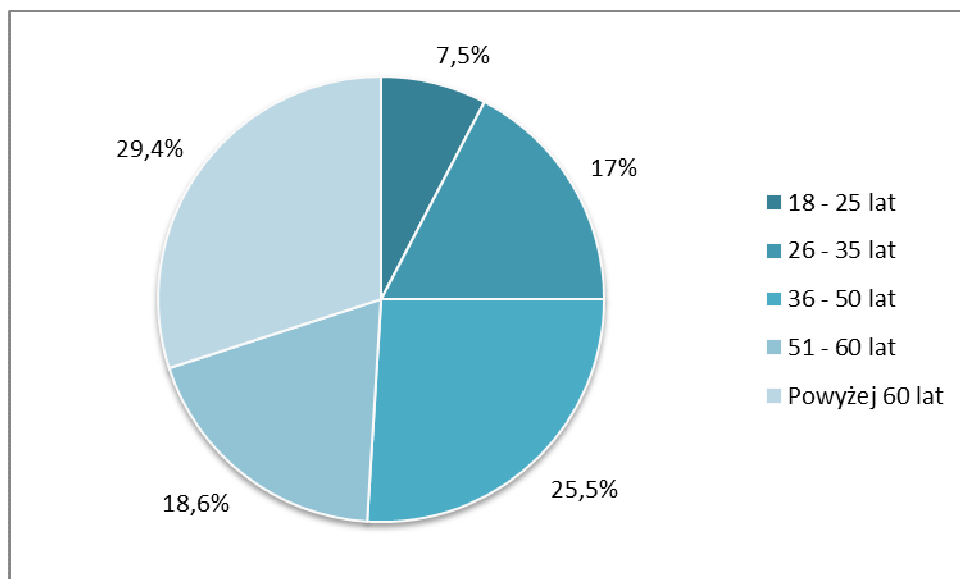
Wyznaczenie obszaru rewitalizacji bazowało na pogłębionej analizie uwarunkowań społeczno-gospodarczych gminy oraz badaniach jakościowych z mieszkańcami gminy. Badanie kwestionariuszowe przeprowadzone zostało w październiku i listopadzie 2016 roku na próbie 300 mieszkańców gminy Jasień. W badaniu udział wzięło 54% kobiet i 46% mężczyzn. Podział ze względu na wiek rozkłada się następująco: 18-25 lat (7,5%), 26-35 lat (17%), 36-50 lat (25,5%), 51-60 lat (18,6%) oraz powyżej 60 lat (29,4%). Wykształcenie ankietowanych rozkładało się w następujący sposób: wykształcenie podstawowe (12,1%), wykształcenie gimnazjalne (2%), wykształcenie zawodowe (31,4%), wykształcenie średnie (37,9%), wykształcenie wyższe (14,4%). W toku prowadzonych rozmów oraz pytań zadawanych respondentom udało się określić najważniejsze problemy gminy w kontekście uwarunkowań społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Badanie kwestionariuszowe było częścią procesu partycypacyjnego, realizowanego w ramach opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Wykres 15. Podział mieszkańców ze względu na płeć

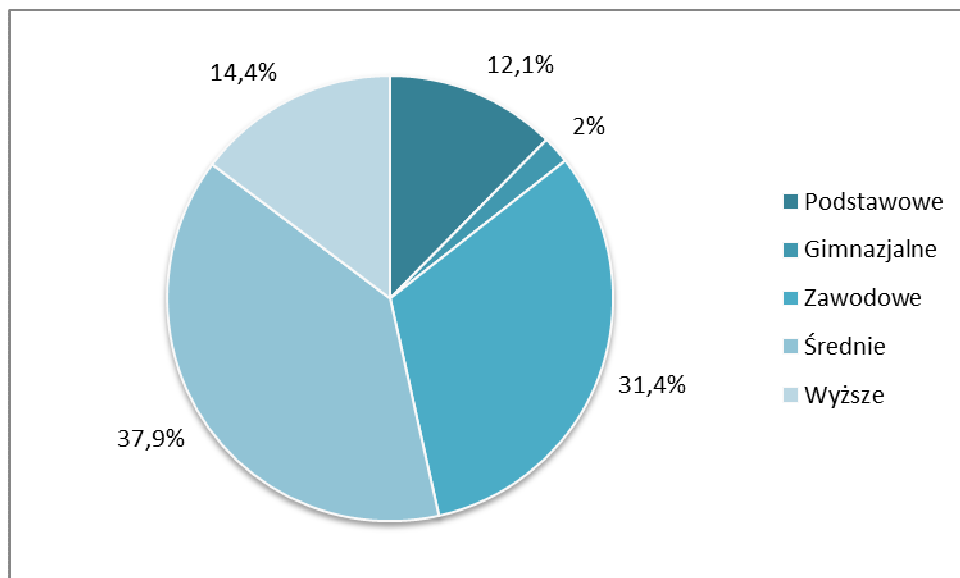

Wykres 16. Podział mieszkańców ze względu na wiek

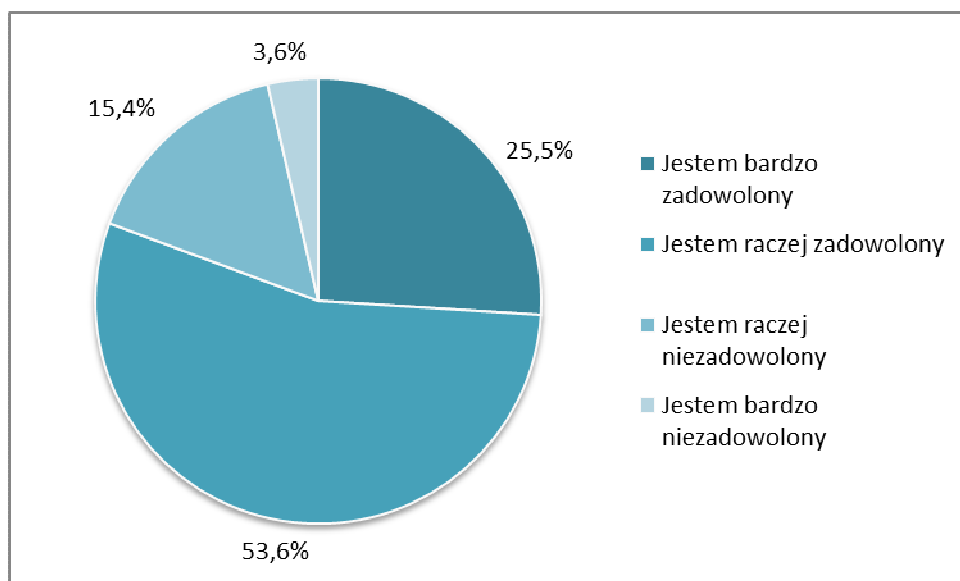
Wykres 17. Podział mieszkańców ze względu na wykształcenie

Podczas badania ankietowego, mieszkańcy gminy Jasień zapytani zostali o określenie stopnia zadowolenia z życia w swoim mieście. Zdecydowana większość mieszkańców (79,1%) jest zadowolona z jakości życia w swoim mieście. Tylko 19% mieszkańców wyraża niezadowolenie z zamieszkania w gminie Jasień.

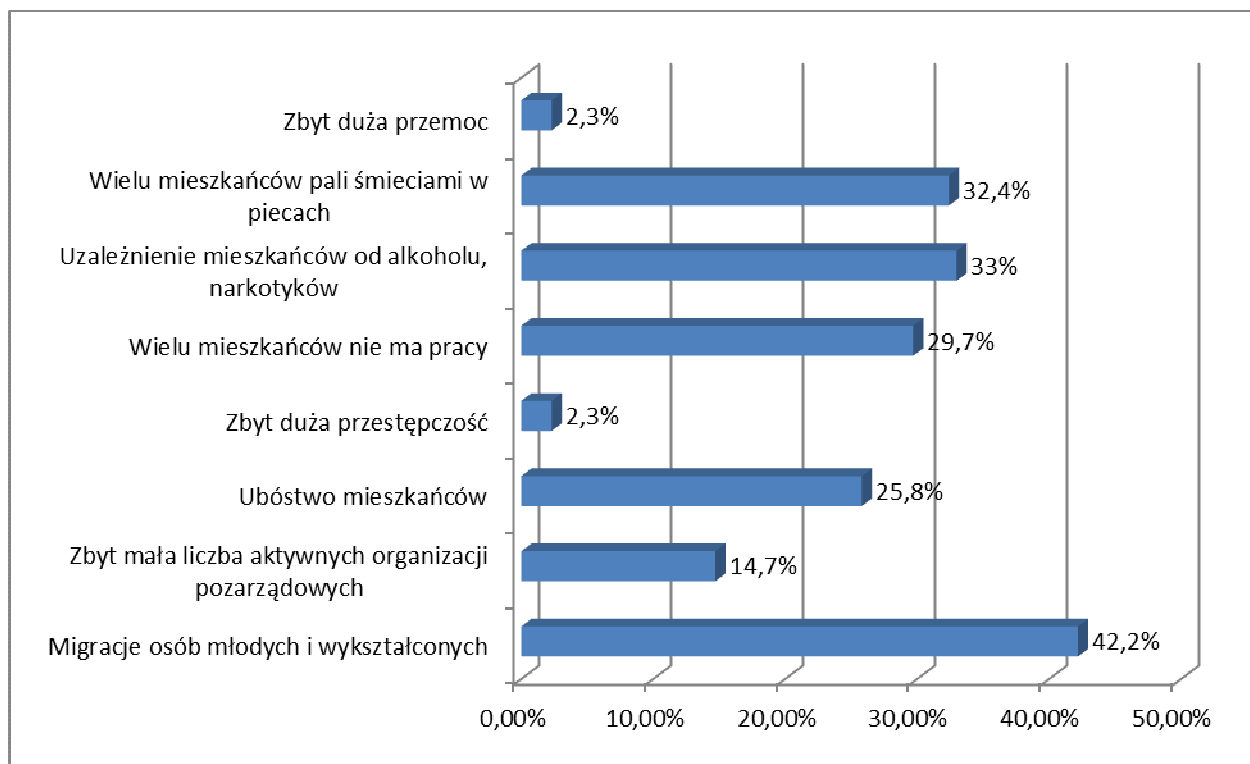

Wykres 18. Zadowolenie mieszkańców z zamieszkania w gminie Jasień

Kolejna kwestia poruszona w badaniu to problemy społeczne, które ankietowani dostrzegają w swojej miejscowości. Mieszkańcy zwrócili szczególną uwagę na dwa problemy: migracje osób młodych i wykształconych oraz uzależnienie mieszkańców od alkoholu i narkotyków, które uzyskały odpowiednio 42,2% i 33% wskazań. Dużym problemem jest także brak pracy wśród mieszkańców miejscowości, na co wskazało 29,7% ankietowanych. Aspekt ten może być skorelowany z największym problemem w miejscowości, tj. migracji osób młodych. Kolejnymi problemami na jakie zwrócili uwagę mieszkańcy gminy Jasień to palenie śmieciami w piecach (32,4%) oraz ubóstwo mieszkańców (25,8%). Należy podkreślić, że znikomy odsetek wskazał na problem przemocy i przestępczości w gminie Jasień, co wskazuje na to, że takie problemy nie występują na tym terenie.

Wykres 19. Problemy społeczne w gminie Jasień według mieszkańców

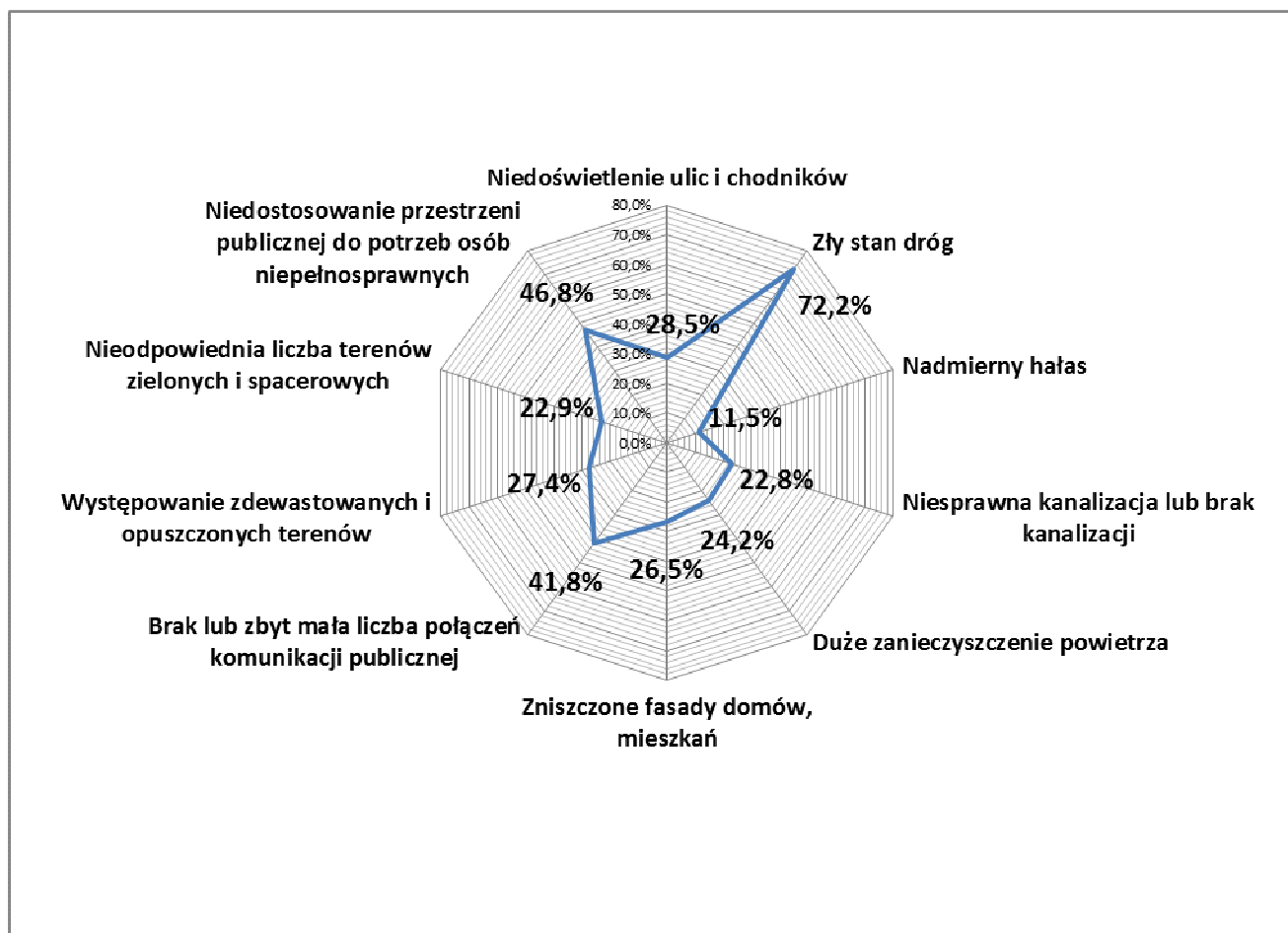

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Mieszkańcy gminy Jasień zostali poproszeni o wskazanie problemów, które powiązane są z przestrzenią publiczną. Najważniejszymi problemami wskazanymi przez ankietowanych są zły stan dróg, który uzyskał 72,2% wskazań. Najgorsze drogi według mieszkańców znajdują się na ulicach: Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Przemysłowa, Mickiewicza, natomiast w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec. Drugim najważniejszym problemem jest niedostosowanie przestrzeni publicznej do osób niepełnosprawnych, co uzyskało 46,8% wskazań. Należałoby się zająć tym problemem, ponieważ dostosowanie przestrzeni publicznej do takich osób znacznie poprawiłoby jakość ich życia. Należałoby również zainteresować się doświetleniem ulic i chodników, ponieważ 28,5% mieszkańców uważa, że obecny stan oświetlenia nie jest wystarczający. Mieszkańcy zwrócili także uwagę na problem zniszczonych fasad domów i mieszkań (26,5%) oraz na to, że na terenie gminy znajduje się dużo opuszczonych i zdegradowanych terenów (27,4%). Należałoby się także zastanowić nad poprawą i odnową terenów zielonych, ponieważ 22,9% osób nie jest zadowolonych z tego aspektu, a mógłby on znacznie poprawić jakość spędzania czasu wolnego przez mieszkańców. Według ankietowanych, najmniejszy problem w gminie Jasień to nadmierny hałas, taką odpowiedź wskazało tylko 11,5% osób. **Podsumowując** należy stwierdzić, iż największe problemy w gminie Jasień to: zły stan dróg, niedostosowanie przestrzeni publicznej do osób niepełnosprawnych, niedoświetlenie ulic i chodników, zniszczone fasady domów i mieszkań oraz występowanie zdewastowanych i opuszczonych terenów.

Wykres 20. Problemy przestrzeni publicznej według mieszkańców

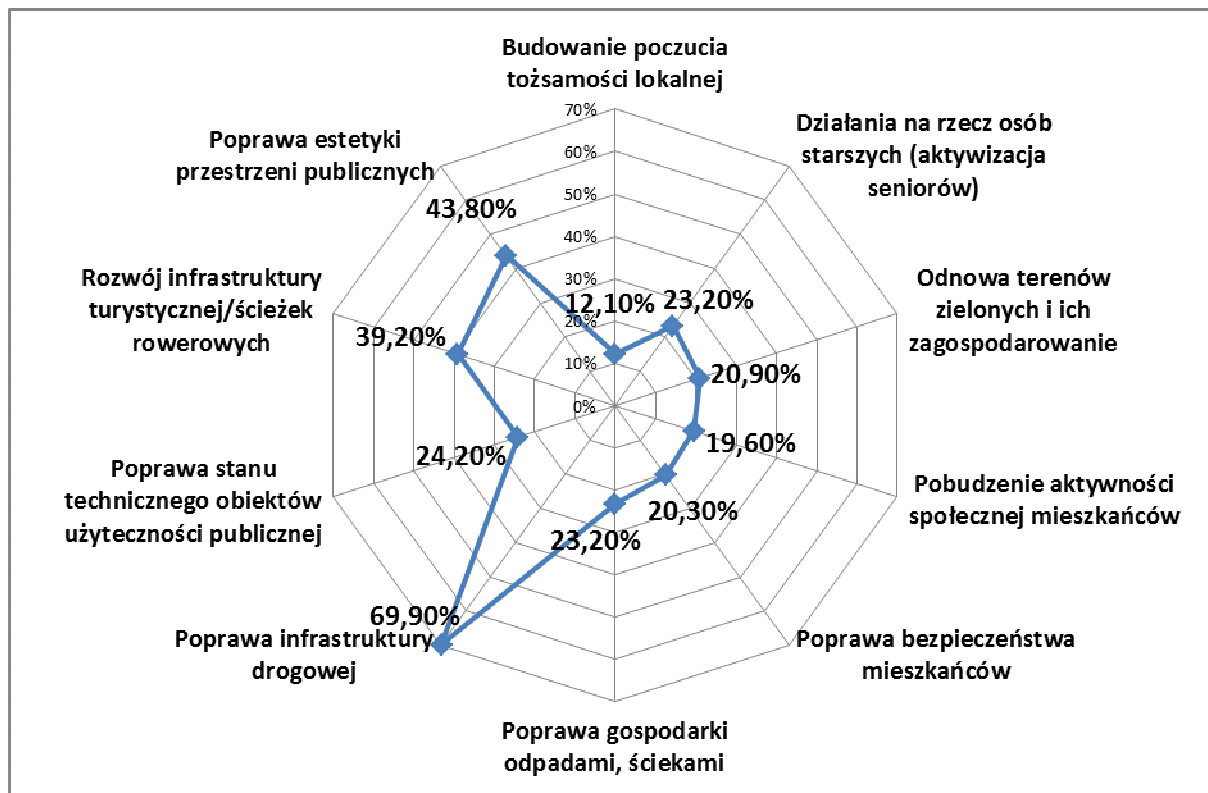
Ankietowani poproszeni zostali o wskazania, jakie przedsięwzięcia są konieczne do podjęcia w procesie rewitalizacji. Jako najważniejsze wskazane zostały przedsięwzięcia związane z poprawą stanu dróg w gminie Jasień. Wypowiedziało się tak aż 69,9% mieszkańców. Kolejna wskazana została poprawa estetyki przestrzeni

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

publicznych, która uzyskała 43,8% wskazań. Następnie mieszkańcy zwrócili uwagę na konieczność rozwoju infrastruktury turystycznej, przede wszystkim ścieżek rowerowych (39,2%), oraz poprawę gospodarki ściekami i odpadami (23,2%), a także na działania dla osób starszych (23,2%). Najmniejsze znaczenie ma dla mieszkańców budowanie tożsamości lokalnej (12,1%). **Podsumowując**, w procesie rewitalizacji priorytetowo należałoby się zająć poprawą dróg oraz poprawą estetyki przestrzeni publicznej.

Wykres 21. Przedsięwzięcia w procesie rewitalizacji według mieszkańców

W celu przeprowadzenia analizy zgromadzonych danych, dokonano podziału obszaru miasta na cztery okręgi. Do poszczególnych okręgów zaliczone zostały następujące miejscowości:

- Okręg I (w gminie są to miejscowości m.in. Jurzyn i Jesionna, w mieście są to m.in. ulice: Tarnopolska oraz Wiśniowa);
- Okręg II (w gminie są to miejscowości m.in. Budziechów, Lisia Góra, Zieleniec, Jaryszów, w mieście są to m.in. ulice: Mireckiego, Łąkowa, Błotna, Witosza, Lubska);
- Okręg III (w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec, w mieście są to m.in. ulice: Plac Wolności, Plac Armii Krajowej, Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Mickiewicza);
- Okręg IV (w gminie są to miejscowości m.in. Guzów, Wicina, Roztoki, Bieszków, w mieście są to m.in. ulice: Zielonogórska, Kolejowa, Parkowa, Ogrodowa, Żarska, Klonowa, Ptasia)
- Okręg V (w gminie są to miejscowości m.in. Zabłocie, w mieście są to m.in. Grzybowa, Żeromskiego, Wodna, Rieczna)

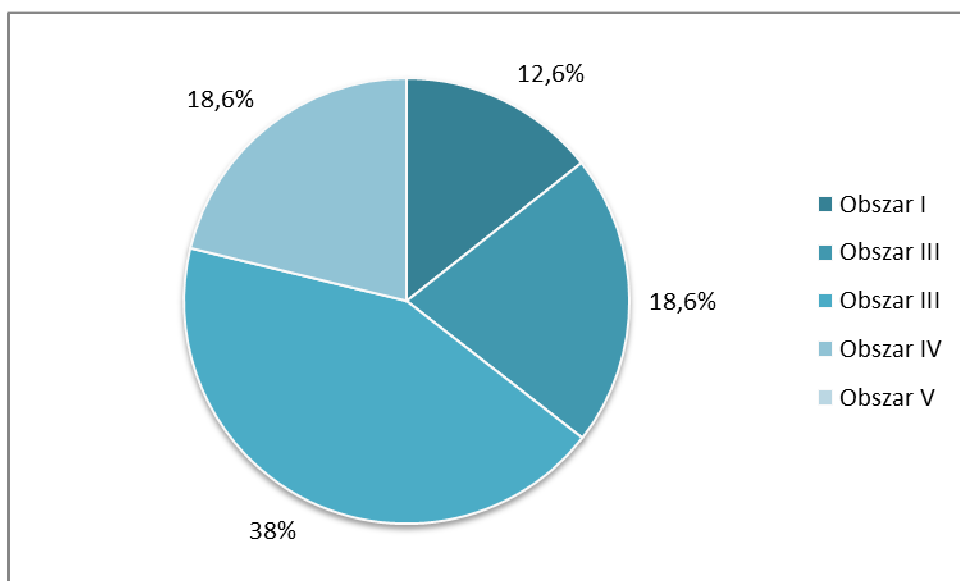
W trakcie realizacji badania poproszono mieszkańców o wskazanie obszarów, na których występuje najwięcej problemów społecznych, w których występują najbardziej zdegradowane budynki oraz miejsca gdzie występują najgorsze drogi, a także tereny, które są najbardziej niebezpieczne. Mieszkańcy jako obszary z największą ilością problemów społecznych wskazali obszary : III- 38% w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

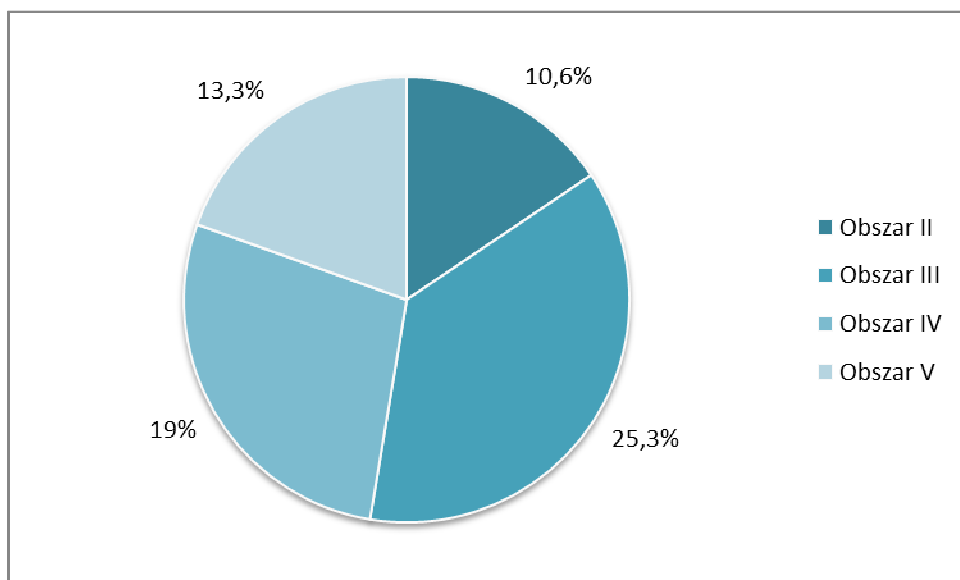
Jabłoniec, w mieście są m.in. ulice: Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Mickiewiczza, oraz obszary II i IV, które uzyskały po 18,6%.

Wykres 22. Obszary z największą ilością problemów społecznych

Według mieszkańców obszary gdzie występuje największe zanieczyszczenie powietrza to obszar III: w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec, w mieście są to m.in. ulice: Plac Armii Krajowej, Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Przemysłowa, Mickiewiczza, który uzyskał 25,3%, oraz obszar IV (19%) : w gminie są to miejscowości m.in. Guzów, Wicina, Rostoki, Bieszków, w mieście są to m.in. ulice: Zielonogórska, Kolejowa, Parkowa, Ogrodowa, Żarska, Klonowa, Ptasia).

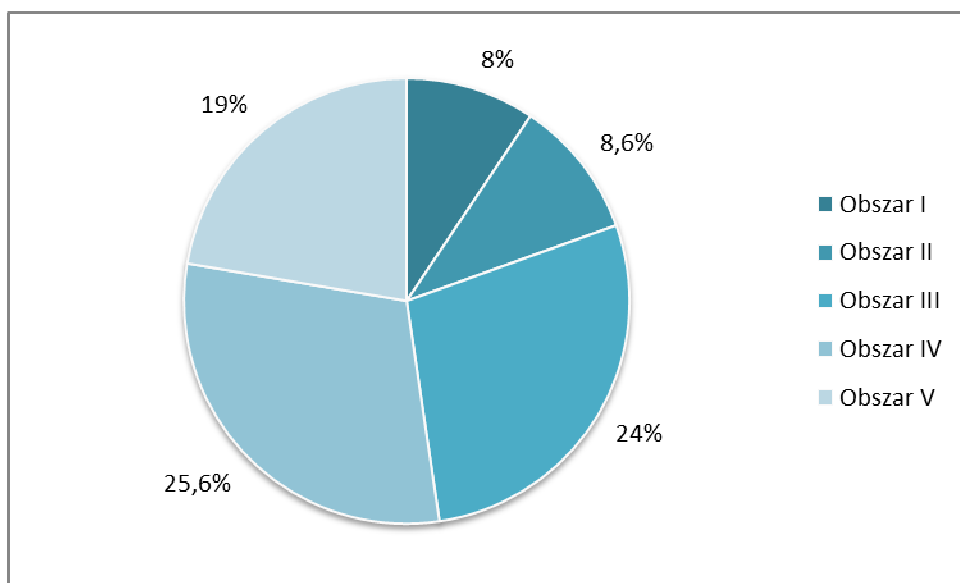
Wykres 23. Obszary gdzie występuje największe zanieczyszczenie środowiska

Obszary gdzie występują najbardziej zdegradowane budynki to obszar IV: w gminie są to miejscowości m.in. Guzów, Wicina, Rostoki, Bieszków, w mieście są to m.in. ulice: Zielonogórska, Kolejowa, Parkowa, Ogrodowa, Żarska, Klonowa, Ptasia, obszar ten uzyskał 25,6%, oraz obszar III który uzyskał 24% : w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec, w mieście są to m.in. ulice: Plac Wolności, Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Mickiewiczza.

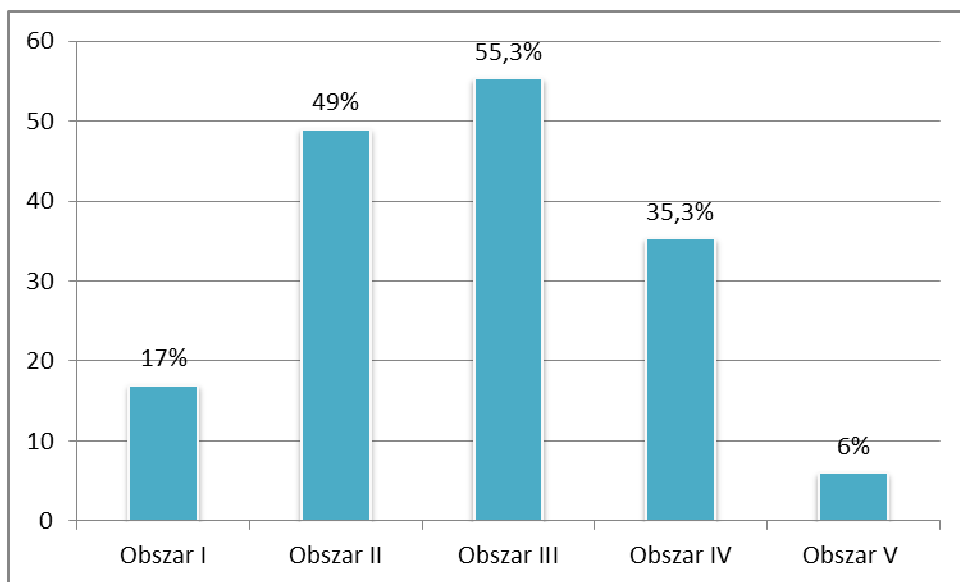

Wykres 24. Obszary gdzie występują najbardziej zdegradowane budynki

Mieszkańcy stwierdzili, że obszary gdzie występują najgorsze drogi to obszar III (55,3%) w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec, w mieście są to m.in. ulice: Plac Wolności, Plac Armii Krajowej, Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Mickiewicza, oraz obszar II (49%) w gminie są to miejscowości m.in. Budziechów, Lisia Góra, Zieleniec, Jaryszów, w mieście są to m.in. ulice: Mireckiego, Łąkowa, Błotna, Witosza, Lub ska.

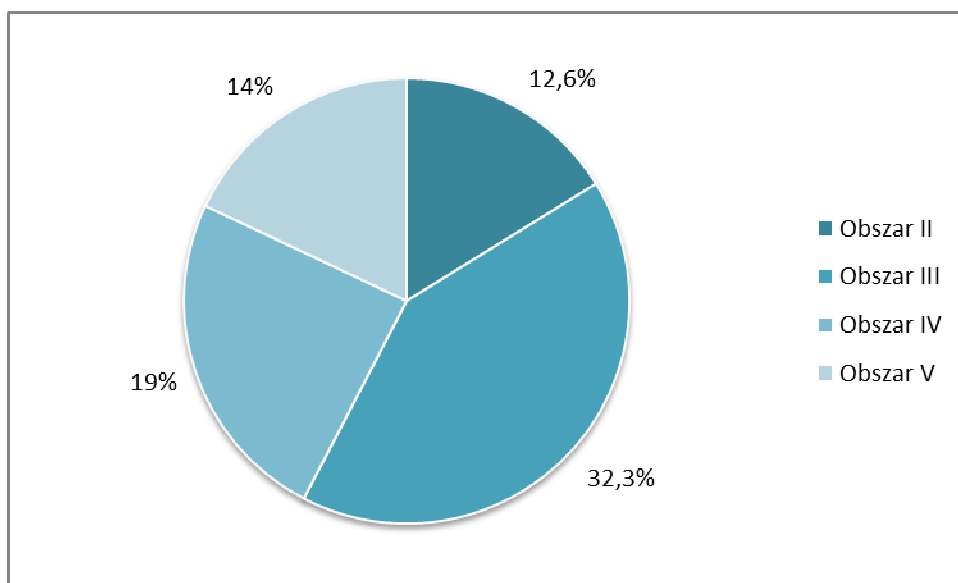
Wykres 25. Obszary z najgorszym stanem dróg

Obszar, który według mieszkańców jest najbardziej niebezpieczny to obszar III: w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec, w mieście są to m.in. ulice: Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Mickiewicza. Obszar III zyskał aż 32,3% wskazań.

Wykres 26. Obszary najbardziej niebezpieczne

Podsumowując analizę obszarów można stwierdzić, iż obszar który najczęściej został wskazywany przez mieszkańców to obszar III: w gminie są to miejscowości m.in. Mirkowice, Lipsk Żarski, Jabłoniec, w mieście są to m.in. ulice: Plac Armii Krajowej, Plac Wolności, Kościuszki, Kościelna, Geodetów, I Armii, Błotna, Przemysłowa, Wąska, Mickiewicza. Wskazany został w każdym aspekcie, jako obszar z największą ilością problemów społecznych, jako obszar z największą ilością zdegradowanych budynków, obszar z najgorszymi drogami, obszar najbardziej niebezpieczny oraz obszar gdzie występuje zanieczyszczenie środowiska.

Analiza wskaźnikowa oraz wyniki badań jakościowych pozwoliły na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, wskazane zostały cztery podobszary rewitalizacji:

- I podobszar składający się z miejscowości Zieleniec, Golin, Jabłoniec
- II podobszar złożony z miejscowości Bieszków oraz Wicina
- III podobszar, na który składa się miejscowość Mirkowice
- IV podobszar zlokalizowany na terenie miasta Jasień, ze szczególnym uwzględnieniem ulic Plac Wolności, Plac Armii Krajowej, XX-lecia, Przemysłowa, Jana Pawła II, Kościelna, Piątkowskiego, Mała, Energetyczna, Kościuszki, I Armii

Pierwszy podobszar rewitalizacji zajmuje 34,04 ha zamieszkuje go 247 osób. Koncentruje się w odniesieniu do miejscowości posiadających konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych w sferze społecznej ale również przestrzenno- funkcjonalnej. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane na tym obszarze będą miały na celu zwiększenie aktywizacji społecznej mieszkańców oraz wykorzystanie potencjału w szczególności miejscowości Jabłoniec, której legenda może zostać wykorzystana pod względem rozwoju ruchu turystycznego, czyli spełnienia jednego z celów rewitalizacji, jakim jest rozwój sfery gospodarczej. Na niniejszym obszarze brakuje rozwiniętej infrastruktury społecznej, dlatego działania podejmowane w ramach rewitalizacji, będą dążyły do zapewnienia mieszkańcom większego dostępu do atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.

Drugi podobszar rewitalizacji obejmuje powierzchnię 68,12ha i zamieszkuje go 107 osób. Skoncentrowany jest w sferze przestrzennej dwóch miejscowości, z których jedna posiada znaczące walory turystyczne, ze względu na występowanie obiektu architektury zabytkowej. Potencjał tego obiektu obecnie nie jest w pełni wykorzystywany, dlatego wymagane jest podjęcie działań rewitalizacyjnych. Dodatkowo na obszarze występuje degradacja

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

społeczna, objawiająca się małym zaangażowaniem społecznym mieszkańców. Odnowa obiektu turystycznego i możliwość zwiększenia jego funkcji gospodarczych będzie miała wpływ na zaktywizowanie mieszkańców.

Trzeci podobszar zajmuje powierzchnię 12,76ha oraz zamieszkuje na nim 130 osób. Na podobszarze występuje znaczny deficyt w zakresie uwarunkowań społecznych, czyli brak miejsc umożliwiających atrakcyjne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców. Obecnie występuje również degradacja w sferze technicznej, a mianowicie brak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej bezpieczne przemieszczanie się mieszkańców. Jednakże kluczowe działania, których wymaga prowadzony proces rewitalizacji, obejmują sferę społeczną.

Czwarty podobszar, skoncentrowany w miejscowości Jasień zajmuje powierzchnię 73,91ha. Zamieszkuje go 1257 mieszkańców. Obszar jest zmarginalizowany pod względem odpowiednich uwarunkowań przestrzennych, ponieważ występuje na nim znaczna koncentracja obiektów zdegradowanych, które mogą pełnić funkcji turystycznych, ze względu na brak atrakcyjności. Dodatkowo brakuje przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców, a także występuje duża degradacja infrastruktury technicznej. Na obszarze nie są obecnie wykorzystywane potencjały, które posiada, czyli atrakcje historyczne, takie jak rynek oraz infrastruktura sportowa, taka jak były ośrodek sportu. W ramach procesów rewitalizacji, planowane jest przeprowadzenie działań zmierzających do aktywizacji społecznej mieszkańców, zwiększenia ich zaangażowania oraz zmniejszenia wykluczenia społecznego.

Podsumowując należy podkreślić, iż wyróżnione podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 188,83ha oraz zamieszkuje je 1741 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy, która wynosi 12688,7ha oraz liczbę mieszkańców na poziomie 6130 osób, obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytocznych dot. rewitalizacji. Wyznaczona powierzchnia stanowi 1,5% obszaru gminy, a liczba ludności zamieszkującej obszar wynosi 28,40% mieszkańców gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Golin

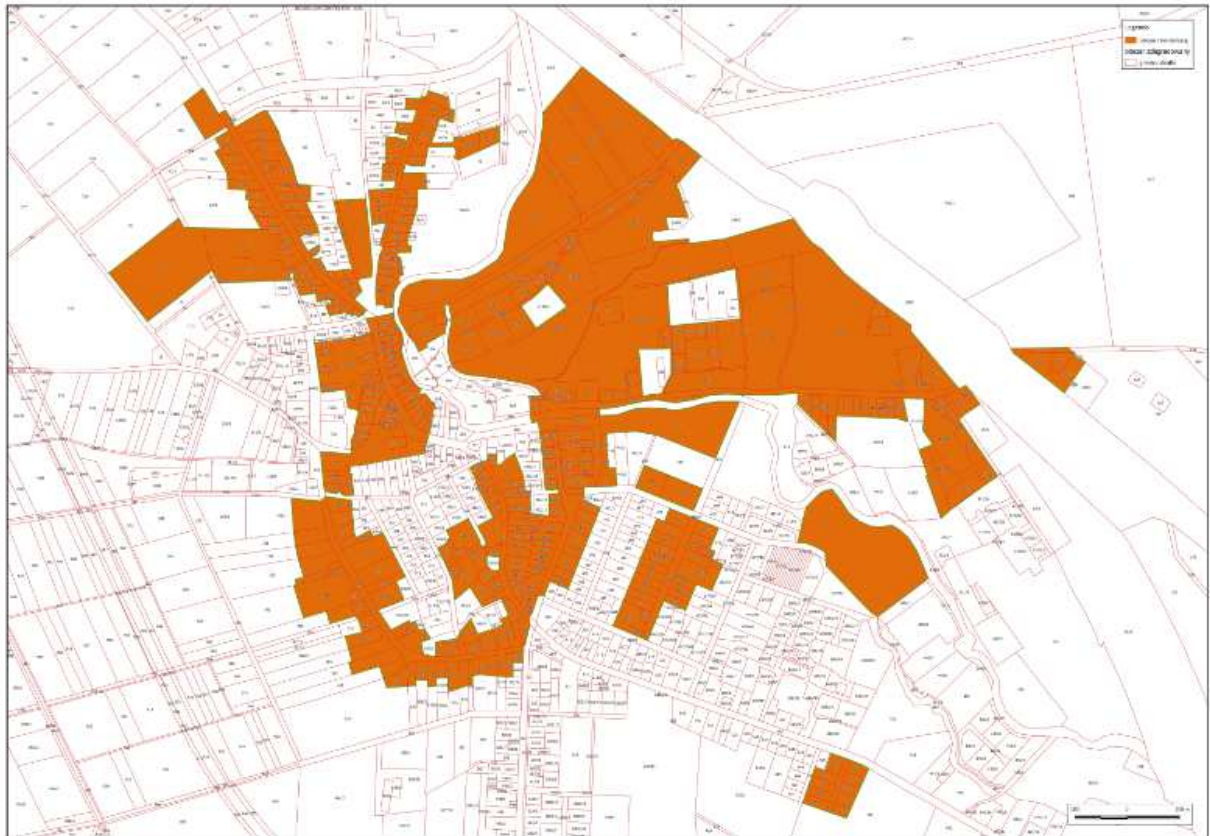

Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Jabłoniec

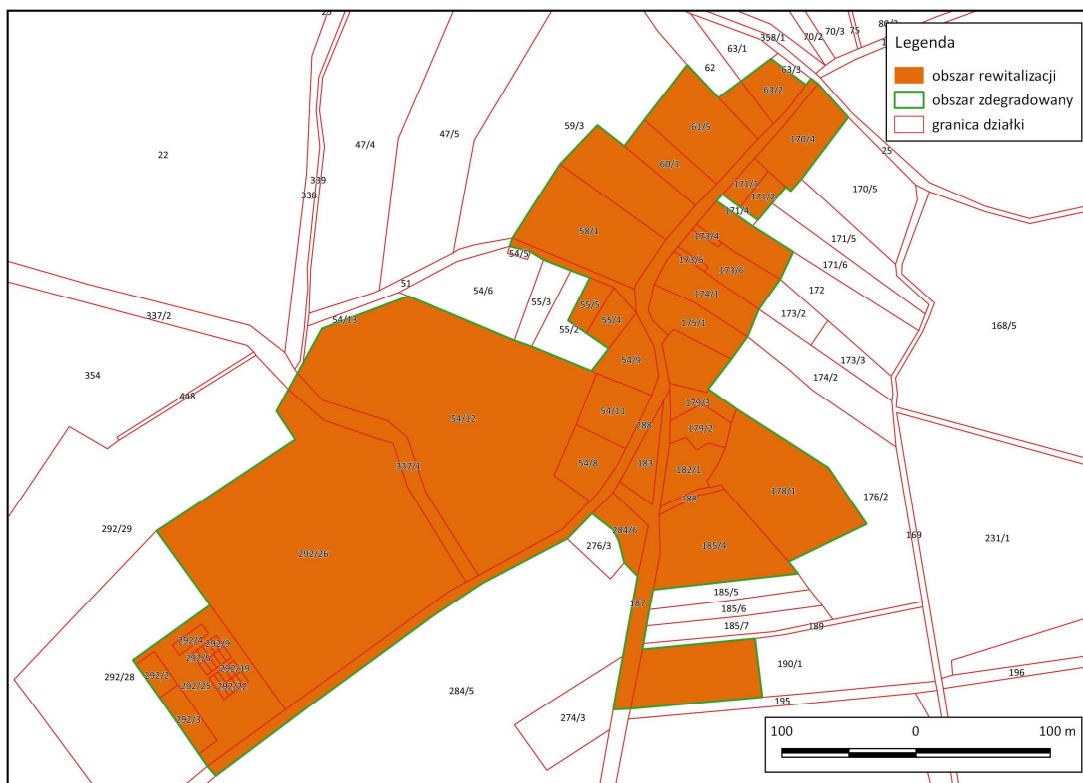

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Jasiień

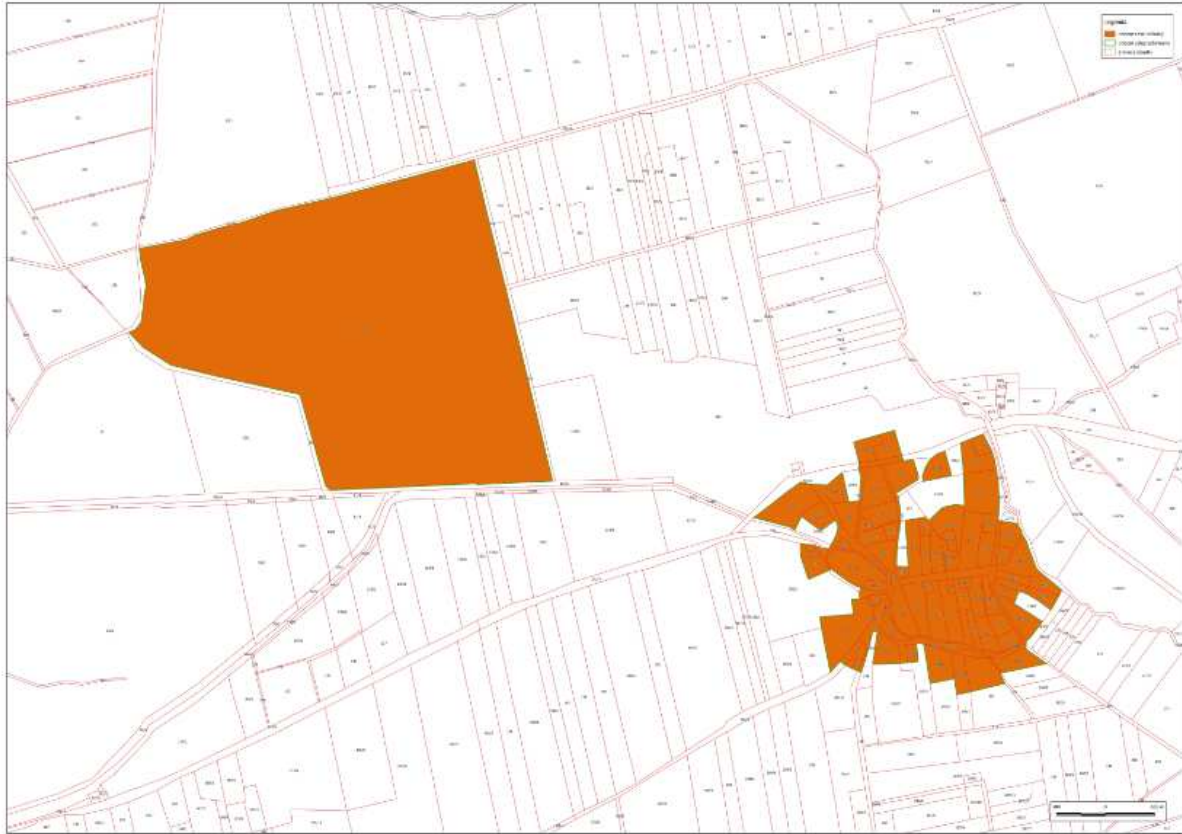
Mapa 10 Podobszar rewitalizacji Mirkowice

Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Wicina

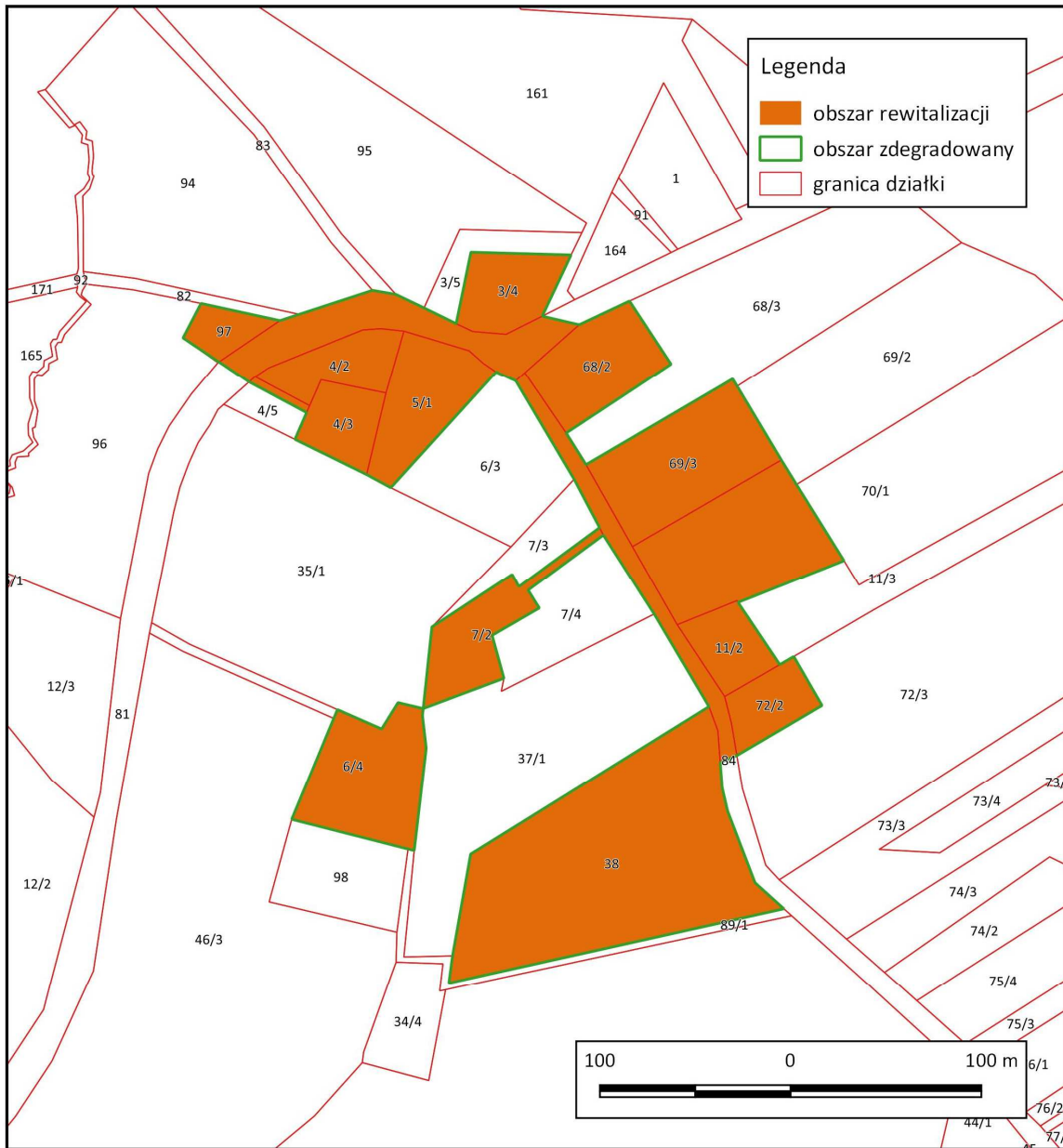
**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Zieleniec

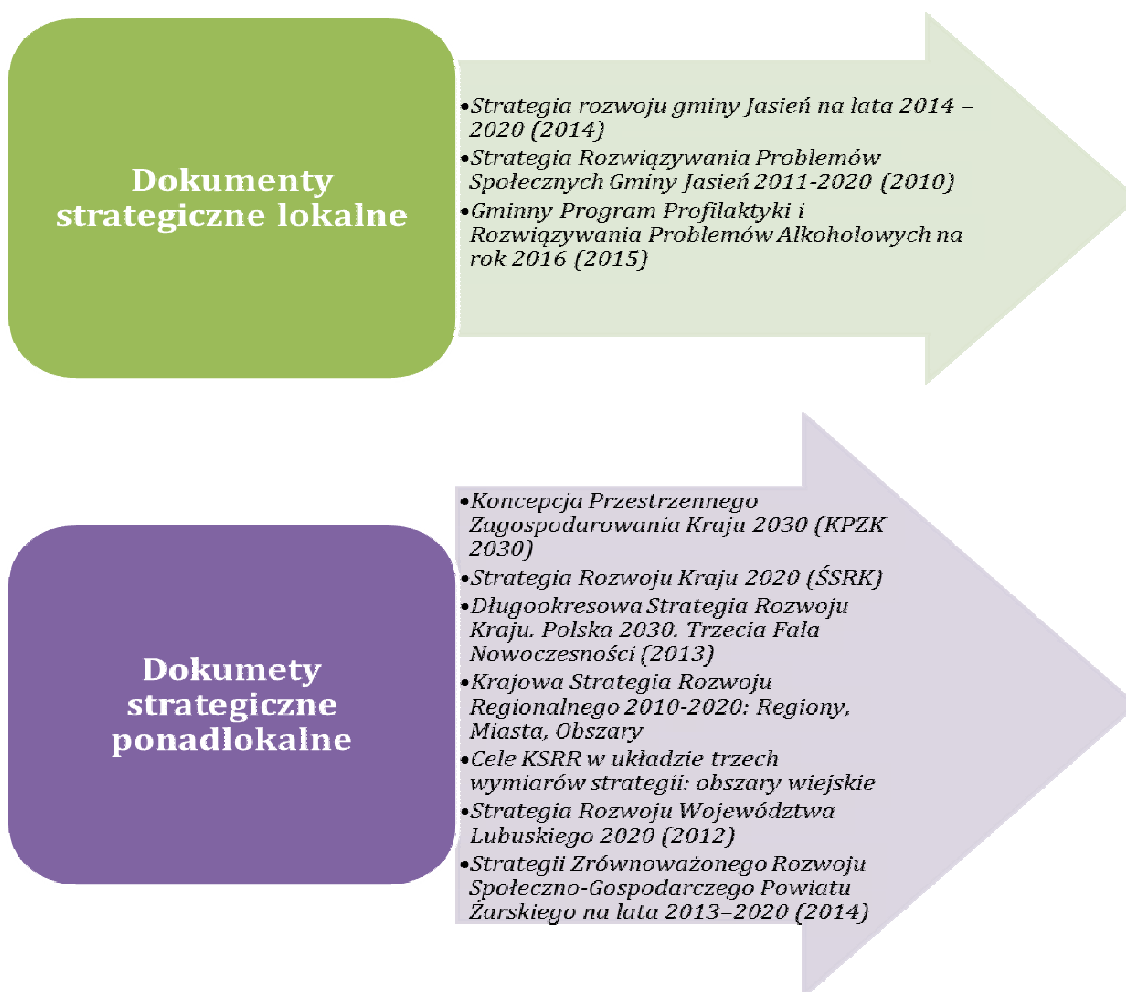

Rozdział IV. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

Program jest spójny ze wszystkimi wskazanymi powyżej dokumentami, ponieważ w trakcie opracowywania uwzględniono wszelkie założenia kierunkowe zawarte w tych dokumentach. Poniższa tabela zawiera wskazane cele poszczególnych dokumentów strategicznych Gminy spójnych z celami Programu. Zapisy przywołane powyżej jednoznacznie świadczą o pełnej spójności celów ogólnych zaproponowanych w Programie ze wszystkimi poddanymi analizie programami rozwoju na szczeblu lokalnym. Cele i zaplanowane w ich ramach działania i przedsięwzięcia spójnie odpowiadają na potrzeby wynikające z przeprowadzonej diagnozy i analizy lokalnych dokumentów strategicznych.

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Tabela 13 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi gminy

Dokumenty strategiczne gminy	Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2016-2020		
	Cel 1. Odnowa zdegradowanych obszarów poprzez nadanie im ważnych społecznie funkcji	Cel 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy poprzez działania rewitalizacyjne	Cel 3. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców i wykorzystanie ich potencjału
Strategia rozwoju gminy Jasień na lata 2014 – 2020 (2014)	Cel strategiczny nr V – „jakość życia na miarę XXI wieku”	Cel strategiczny nr IV – „turystyka na bazie walorów kulturowych i przyrodniczych”	Cel strategiczny nr III – „rozwój rynku pracy”
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień 2011-2020 (2010)	Cel strategiczny 7. System pomocy osobom bezrobotnym na terenie gminy Jasień Cel strategiczny 8. System kształcenia pracowników służb społecznych oraz kooperacja podejmowanych działań	—	Cel strategiczny 1. System wsparcia osób i ich rodzin dotkniętych bezrobociem i zagrożonych długoterminowym pozostawaniem bez pracy
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 (2015)	Zadanie 6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	—	Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 14 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi

Dokumenty strategiczne o znaczeniu ponadlokalnym	Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2016-2020		
	Cel 1. Odnowa zdegradowanych obszarów poprzez nadanie im ważnych społecznie funkcji	Cel 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy poprzez działania rewitalizacyjne	Cel 3. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców i wykorzystanie ich potencjału
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski
Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK)	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (2013)	Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju	Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”	Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Cele KSRR w układzie trzech	Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna	Cel 1 KONKURENCYJNOŚĆ Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego Cel 2 SPÓJNOŚĆ Zapóźnione obszary	Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

wymiarów strategii: <u>obszary wiejskie</u>		wiejskie – restrukturyzacja społeczna i gospodarcza i przestrzenna	
Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 (2012)	CEL STRATEGICZNY 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu	CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna	CEL STRATEGICZNY 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu
Strategii Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żarskiego na lata 2013–2020 (2014)	Cel ogólny 2. Rozwój systemu edukacji, usług społecznych i zdrowotnych zgodnych z potrzebami regionu	Cel ogólny 1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska i walorów przyrody Cel ogólny 3. Rozwój gospodarki w oparciu o innowacje i markę regionu	Cel ogólny 1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska i walorów przyrody
Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania-Grupa Łużycka na lata 2014-2020 (2015)	Cel ogólny 1. Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju obszaru LGD. Cel szczegółowy 1.3 Poprawa estetyki przestrzeni publicznej oraz tworzenie, remont, doposażenie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturowej	Cel ogólny 1. Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju obszaru LGD. Cel szczegółowy 1.1 Wspieranie inicjatyw wzmacniających więzi społeczne oraz działań aktywizujących grupy defaworyzowane.	Cel ogólny 3 Wzrost inicjatyw ukierunkowanych na turystykę i dziedzictwo lokalne. Cel szczegółowy 3.2 Remont, prace konserwatorsko-restauracyjne oraz rewitalizacja zabytków i obiektów związanych z dziedzictwem lokalnym oraz wspieranie inicjatyw związanych z dziedzictwem lokalnym.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział V. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).

Na podstawie wyników **analizy SWOT** obszaru rewitalizacji sformułowano wizję obszaru rewitalizacji. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. **Poniżej analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji:**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Występowanie na obszarze rewitalizacji miejsc ważnych historycznie, będących świadectwem początków cywilizacji ludzkiej	Wyższe niż średnia gminy bezrobocie oraz wskaźnik osób wykluczonych, które od dłuższego czasu są wspierane przez pomoc społeczną
Skomunikowanie z drogą krajową prowadzącą bezpośrednio do granicy niemieckiej	Opuszczone i zaniedbane budynki, które powodują chaos urbanistyczny
Militarne atrakcje turystyczne występujące na terenie obszaru rewitalizacji	Zniszczony urbanistycznie oraz technicznie Rynek w centrum miasta, który wymaga natychmiastowych działań rewitalizacyjnych
Obszary leśne, które mogą stanowić potencjał wyjścia z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji	Niewystarczająca oferta domu kultury oraz niedostosowanie wyposażenia technicznego do potrzeb mieszkańców
Aktywne organizacje pozarządowe działające na obszarze gminy i skupiające mieszkańców tych obszarów Zakłady pracy zwiększające zatrudnienie	Zdegradowane przestrzenie publiczne w mieście oraz wsiach, które nie zapewniają możliwości atrakcyjnego spędzania czasu Brak atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców sołectw i miejscowości obszaru rewitalizacji
Odbywające się cykliczne wydarzenia rozrywkowe, integrujące mieszkańców sołectw z obszaru rewitalizacji	Brak wystarczającej komunikacji publicznej umożliwiającej przemieszczanie się osób starszych do Domu Dziennego Pobytu Seniora
Przebieg ścieżki rowerowej przez gminę, która umożliwia połączenie obszaru z terenem Niemiec	Zmniejszająca się liczba ludności spowodowana niższym demograficznym oraz migracjami
Niska skala przestępczości w stosunku do pozostałego obszaru gminy	Znaczna ilość nieulepszonych i gruntowych dróg na obszarze wiejskim obszaru rewitalizacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
Bliskie położenie Parku Mużakowskiego jako ważnej atrakcji turystycznej	Utrzymująca się tendencja migracji osób młodych oraz niżu demograficznego
Funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu Seniora	Wzrost ilości osób starszych zamieszkujących teren wiejski obszaru rewitalizacji
Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych oraz środków unijnych (RPO-Lubuskie 2020 oraz programy krajowe i PROW 2014-2020 również w ramach Lokalnej Grupy Działania)	Niewystarczające środki własne gminy na realizację projektów infrastrukturalnych oraz projektów społecznych
Podejmowanie aktywnych działań społecznych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Brak możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działalność społeczną oraz odnowę infrastrukturalną
Podejmowanie działań w obszarze aktywizacji społecznej mieszkańców	Niska aktywność społeczna mieszkańców, utrudniająca proces ich włączenia w podejmowane działania
Aktywna działalność Biblioteki Publicznej	Zmiany w systemie edukacji publicznej pociągające za sobą konieczność zwiększonych wydatków

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji.

Potencjały obszaru rewitalizacji

Potencjały rewitalizacji obszarów zdegradowanych przeznaczonych do rewitalizacji są rezultatem diagnozy sytuacji kryzysowych zidentyfikowanych w obszarze społeczno-gospodarczym, spacerów studyjnych zrealizowanych na terenie gminy i obszaru rewitalizacji. **Po pełniej analizie można wskazać trzy potencjały obszaru, z czego Wicina jest dla gminy najważniejsza dla wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu natężenia zjawisk kryzysowych.**

Grodzisko w Wicinie

Osada zamieszkiwana przez ludzi w VII w p.n.e., w której rozwinięta została produkcja brązu, prowadząca do znacznego wzrostu majątności mieszkańców osady. Doprowadziło to do budowy wałów, które miały chronić mieszkańców. Do upadku osady doprowadzili najeźdźcy, którzy ją zdobyli, biorąc mieszkańców w niewolę oraz

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

zabijając tych, którzy stawiali opór lub byli nieprzydatni. W trakcie prowadzonych wykopaliisk odkryto znaczne ilości przedmiotów codziennego użytku, które były wykorzystywane przez mieszkańców. Niniejsze przedmioty nie są obecnie udostępniane osobom zainteresowanym, ze względu na brak infrastruktury, w której mogłyby być prezentowane. Na obszarze grodziska prowadzone są w dalszym ciągu prace archeologiczne, które sprawiają, iż uzyskiwana jest szersza wiedza pozwalająca na precyzyjne określenie losów osady. W przyszłości grodzisko stanie się **Centrum Naukowo – Badawczo – Edukacyjno – Turystycznym** i będzie mogło stanowić potencjał turystyczny obszaru gminy. Poprzez swoje atrybuty będzie mogło realizować następujące cele:

Naukowe: należy przeprowadzić badania archeologiczne na grodzisku (przy wykorzystaniu dostępnych osiągnięć innych nauk), które ostatecznie wyjaśnią wątpliwości związane z funkcjonowaniem grodu. Wykop swym zasięgiem obejmie część fosy wraz z kontekstem oraz część wału i majdanu. Wyniki badań pozwolą na wykonanie wierniejszej rekonstrukcji grodu, a dodatkowym ich efektem będzie publikacja oraz zachowanie dla celów edukacyjnych i turystycznych przekroju obrazującego sposób budowy i nawarstwienia grodu.

Badawcze: prowadzenie prac badawczych i eksperymentalnych związanych z lepieniem i wypałem naczyń i innych przedmiotów ceramicznych, metalurgią brązu i żelaza, ciesielstwem, obróbką krzemienia i kamienia, tkactwem, przygotowaniem żywności, ziołolecznictwem, rolnictwem, hodowlą, przydomową uprawą roślin, łowiectwem, obrzędkiem pogrzebowym. Prace badawcze prowadzone będą z wykorzystaniem osiągnięć innych nauk i będą miały charakter interdyscyplinarny.

Edukacyjne: w bardzo szerokim zakresie obejmujące społeczeństwo, jednakże z naciskiem na edukację dzieci i młodzieży, która spowoduje przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat ochrony dziedzictwa archeologicznego oraz jego popularyzowanie, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów związanych z grodem wicińskim. Cel ten będzie realizowany poprzez wydawnictwa popularnonaukowe, warsztaty, wystawy, konferencje oraz stronę internetową.

Turystyczne: będą one kumulowały osiągnięcia wynikające z realizacji celów naukowych, badawczych i edukacyjnych. Niemniej konieczne będzie zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, która umożliwi jego realizację, w tym ścieżki edukacyjno-turystyczne, pokazy archeologii eksperymentalnej, organizowanie imprez związanych z historią grodu (m.in. poprzez współpracę z odtwórcami historycznymi z zakresu prahistorii, w tym lokalnymi), możliwość noclegów, wynajem części terenu dla innych podmiotów w celu organizowania imprez związanych z dziejami grodu.

Górka Flöthera

Obszar usytuowany w parku, na którym zlokalizowane są bunkry oraz wieża ciśnień pełniąca miejsce spotkań organizacji społecznych skoncentrowanych na działalności turystycznej oraz militarnej. Park może być miejscem atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, które jest atrakcyjne dla mieszkańców oraz turystów. Szczególnie ważne są bunkry usytuowane na górze, które mogą stanowić atrakcję turystyczną. Obecnie bunkry nie są wykorzystywane ze względu na utrudnioną możliwość dostępu do ich wnętrza, jednakże organizacje społeczne prowadzące działalność statutową na tym obszarze, starają się uzyskać dostęp do bunkrów oraz podjąć działania rewitalizujące obszar. Ważną atrakcją góry jest wieża ciśnień, która była elementem obiektów przemysłowych służących w czasie II wojny światowej do produkcji podzespołów lotniczych. W chwili obecnej wieża ciśnień wykorzystywana jest przez organizacje pozarządowe, jednakże wymaga adaptacji umożliwiającej dostosowanie do potrzeb turystów, którzy mogliby korzystać z wieży jako punktu widokowego oraz miejsca rekreacji.

Filia obozu Gross-Rosen

Filia obozu koncentracyjnego Gross-Rosen została zlokalizowana w Jasieniu. W czasie II wojny światowej obóz został zlokalizowany w odległości około 1 km na północny-wschód od miejscowości Jasienia, który w tamtym czasie nazywał się Gassen. Więźniami obozu byli Polacy, obywatele ZSRR, Francuzi, Chorwaci i Czesi, a liczba osób wynosiła około 700 osób. Więźniowie pracowali w fabryce Focke Wulf AG, przy produkcji części lotniczych, które były wykorzystywane do produkcji samolotów wojskowych. W lutym 1945 r. obóz został ewakuowany. Chorych więźniów wywieziono do KL

Buchenwald, a więźniowie zdolni do marszu opuścili obóz 12.02.1945 r. W czasie ewakuacji zginęło co najmniej 120 więźniów.

Przemysł lotniczy mający swoją siedzibę na terenie Jasienia jest ważną częścią historii gminy, dlatego w ramach upamiętniania osób, które zginęły w obozie, należałoby również podkreślić wpływ uwarunkowań gospodarczych w trakcie II wojny światowej. Wskazując na bardzo ważny charakter niniejsze miejsca, należy wskazać, iż obóz Gross-Rosen powstał w sierpniu 1940 roku. Na początku był małym obozem nastawionym na obsługę kamieniołomu. Praca trwająca ponad 12 godzin, a do tego niewielkie (głodowe) racje żywnościowe, brak odpowiedniej opieki lekarskiej, ciągle maltretowanie więźniów doprowadzały do wysokiej śmiertelności więźniów. Obóz Gross-Rosen postrzegany był jako ciężki obóz koncentracyjny. W roku 1944 doszło do rozbudowy obozu oraz zmiany jego charakteru, poprzez utworzenie wielu filii na terenie Dolnego Śląska, Ziemi Lubuskiej i Sudetów. Utworzonych zostało około 100 obiektów, a jednym z nich był obóz Gassen. Podsumowując warto wskazać, iż przez Gross-Rosen – obóz macierzysty i jego filie – przeszło około 125 000 więźniów, w tym również więźniowie nie rejestrowani, przywożenia do obozu na egzekucję, np. 2 500 radzieckich jeńców wojennych. Do najliczniejszych grup narodowościowych w kompleksie Gross-Rosen (obóz główny i jego filie) należeli Żydzi (obywatele różnych państw europejskich), Polacy oraz obywatele byłego Związku Radzieckiego.

Na podstawie wyników analizy SWOT obszaru rewitalizacji sformułowano wizję obszaru rewitalizacji. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Warunkiem realizacji Programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizowanym. Działania rewitalizacji nie mogą być odseparowane od użytkowników przekształcanego terenu, którzy świadomi zmian zachodzących w ich otoczeniu muszą być włączani w ciąg przemian. Celem jest nie tylko zagospodarowanie obszaru będącego polem działań, lecz również aktywizacja społeczności lokalnych². Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności przyrodniczej. Tak uporządkowana analiza stanowi podstawę sformułowania celów i przedsięwzięć, które z kolei powinny być zinstrumentalizowane w postaci wiązki celów ogólnych Programu.

Celem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieżenie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji.

² T. Burdzik, Przemiany przestrzeni a społeczny wymiar miasta. Z badań nad wpływem antropopresji na środowisko, XIII, 2012, s. 20. http://skng.wnoz.us.edu.pl/tom_13.pdf

Rozdział VI. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Niniejszy rozdział opisuje, cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Wyznaczone cele, określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, i jednocześnie wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze. Cele odnoszą się wprost do **Diagnozy obszaru** i **Wizji obszaru** rewitalizacji:

Cel 1 – ODNOWA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW POPRZEZ NADANIE IM WAŻNYCH SPOŁECZNIE FUNKCJI

Cel 2 – WZROST ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ GMINY POPRZEZ DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE

Cel 3 – ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW I WYKORZYSTANIE ICH POTENCJAŁU

Dodatkowym efektem będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych podstaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem redukcji barier ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego. Służyć będzie wzmocnieniu lokalnych, endogenicznych potencjałów zarówno ekonomicznych jak i społecznych obszarów objętych interwencją oraz terenów zurbanizowanych ich otaczających. Ten wymiar może odbywać się poprzez wspieranie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw, poprawę jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych wykluczeniem czy wreszcie poprawę standardów mieszkaniowych w istniejących zasobach. Realizacja Programu ma służyć wsparciu generujących nowe formy aktywności dla obszarów rewitalizowanych takich jak oferta turystyczna, czy kulturalna rozwijana na bazie odzyskiwanych walorów historycznych obszaru.

CEL REWITALIZACJI	1. ODNOWA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW POPRZEZ NADANIE IM WAŻNYCH SPOŁECZNIE FUNKCJI			
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2020 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Osoby korzystające z kompleksowych działań przewidzianych w programie funkcjonalno-użytkowym obiektu lub zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej	os.	0	5 000	Ewidencja prowadzona przez instytucję pomoc społecznej / kultury / Sprawozdania końcowe beneficjentów
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne działające na terenie obszaru rewitalizacji	szt.	0	4	Sprawozdania końcowe beneficjentów

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	30	70	Badanie własne
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów

CEL REWITALIZACJI	2. WZROST ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ GMINY POPRZEZ DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE			
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2020 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i przywiązania do miejsca zamieszkania (Odsetek osób deklarujących poczucie tożsamości lokalnej i przywiązania do miejsca zamieszkania)	%	40	60	Badanie własne / badanie ewaluacyjne
Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających ze zrewitalizowanego miejsca	osoby	0	400	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba osób wykluczonych społecznie, które zostaną zaangażowane w prace społecznie użyteczne	osoby	0	15	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Osoby uczestniczące w działaniach społecznych	osoby	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów

CEL REWITALIZACJI	3. ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW I WYKORZYSTANIE ICH POTENCJAŁU			
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2020 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w gminie	%	2,5	2,4	Badanie ewaluacyjne własne na podstawie danych GUS BDL dane dotyczące mieszkańców obszaru rewitalizacji
Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury	szt.	0	2 300	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba osób wykluczonych zaangażowanych w ramach czynności społecznych	szt.	0	10	Sprawozdania końcowe beneficjentów

Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział opisuje listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

Zgodnie z Wytocznymi dot. rewitalizacji w Programie opisano główne i pozostałe projekty rewitalizacyjne składające się na poniższe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pozostałe projekty rewitalizacyjne są pozostałymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytoczných w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wydanymi 2 sierpnia 2016 roku wydanych przez Ministra Rozwoju. Obejmują one zarówno projekty

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

społeczne jak i projekty „miękkie” które finansowane będą ze środków zewnętrznych oraz środków własnych gminy lub innych beneficjentów. Wymienione przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod względem oddziaływania oraz potencjału integracji z projektami społecznymi. W wyniku przeprowadzonych analiz wskazano przedsięwzięcia, które w najwyższym stopniu wpływają na realizację celów społecznych oraz umożliwiają integrację z innymi projektami, realizowanymi przez partnerów. Poprzez realizację przedsięwzięć, nadane zostaną nowe funkcje gospodarcze obszarów, a także turystyczne, co jest bardzo ważne w kontekście rozwoju gminy. Analiza wyników konsultacji społecznych przedstawiona w *Rozdziale III. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* warunkowała wybór projektów rewitalizacyjnych zaszeregowanych do grupy projektów głównych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Realizacja głównych projektów rewitalizacyjnych przyczyni się bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych celów Programu (zob. *Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk*). Działania zaplanowane na obszarze rewitalizacji obejmujące pozostałe projekty rewitalizacyjne skutkować będą aktywizacją społeczności lokalnej poprzez rozszerzenie pracy socjalnej, współpracę różnych instytucji i organizacji pozarządowych, zajmujących się działalnością społeczną w gminie oraz instytucji działających w szerszym obszarze polityki społecznej, takich jak: kultura, oświata, służba zdrowia i bezpieczeństwo. Działania o charakterze społecznym polegać będą zatem na umocnieniu postaw aktywnych w sferze społecznej i indywidualnej, tworzeniu systemu wsparcia, poradnictwo m.in. prawne, pedagogiczne, terapię, wyspecjalizowaną pracę socjalną połączoną ze stymulowaniem postaw przedsiębiorczych i prospołecznych wśród lokalnej społeczności.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA PRZESTRZENI WOKÓŁ RYNKU WRAZ Z ODNOWĄ TECHNICZNĄ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ochotnicza Straż Pożarna w Jasieniu
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Rynek Jasienia (Plac Wolności) wraz z ulicami Jana Pawła II, Piątkowskiego, Mała, Energetyczna, Kościuszki
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna
Cel (cele) przedsięwzięcia	Kompleksowa rewitalizacja terenu miejskiego poprzez przywrócenie nowych funkcji gospodarczych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych obszaru. Ważnym punktem jest zmiana wizerunku miasta, które obecnie posiada znaczną ilość obszarów zdegradowanych, do których zalicza się również centrum miejscowości. Powinno być ono atrakcyjnym miejscem, w którym mieszkańcy z chęcią spędzają czas wolny. Celem przedsięwzięcia jest odnowa infrastrukturalna oraz społeczna, tak, aby obszar rynku zyskał nowe funkcje, ważne dla osób zamieszkujących gminę.
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1. Odnowa zdegradowanych obszarów poprzez nadanie im ważnych społecznie funkcji</i>
Główne projekty rewitalizacyjne	Kompleksowe zagospodarowanie całego obszaru wokół rynku wraz z zapewnieniem nowych funkcji poprzez: 1.1. Odnowa infrastruktury technicznej umożliwiającej zapewnienie nowych funkcji społecznych na wybranym obszarze, przede wszystkim budowę małej infrastruktury służącej do odpoczynku mieszkańców, a także zapewniającej im rozrywkę i możliwość zadbania o własne zdrowie 1.2. Utworzenie spółdzielni socjalnej prowadzącej kawiarnię na terenie lokalu należącego do gminy 1.3. Organizowanie stałych wydarzeń kulturalnych na terenie rynku 1.4. Nadanie funkcji turystycznych oraz rekreacyjnych na terenie rynku, poprzez stworzenie infrastruktury aktywizującej mieszkańców 1.5. Stworzenie ścieżki historycznej, złożonej z wizualnych prezentacji historii gminy, miasta oraz atrakcji turystycznych 1.6. Organizowanie wydarzenia z obszaru aktywności sportowej, w oparciu o istniejącą ścieżkę rowerową 1.7. Zmiana funkcji obszaru poprzez zamknięcie ruchu kołowego dla pojazdów oraz wydzielenie obszaru dla mieszkańców, na którym będą organizowane przedsięwzięcia społeczne, kulturowe i sportowe 1.8. Organizowanie festiwalu ulicznego wraz z pochodami odbywającymi się w trakcie ważnych wydarzeń gminnych (Dni Miasta, święta)
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	1.9. Wymiana oświetlenia 1.10. Stworzenie monitoringu, w celu zwiększenia bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze 1.11. Remont toalet miejskich 1.12. Przeprowadzenie prac konserwacyjnych kościoła
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obecnie teren rynku oraz obszar wokół niego jest bardzo zdegradowany w aspekcie infrastrukturalnym i społecznym. Droga otwarta dla ruchu kołowego nie jest odnowiona, a chodniki nie zapewniają bezpieczeństwa poruszania się po nich. Na rynku nie są organizowane żadne wydarzenia

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

kulturalne i społeczne. Jest to miejsce uważane przez mieszkańców za niebezpieczne oraz nieatrakcyjne. Odnowa infrastruktury technicznej będzie dokonywana wraz ze zmianą funkcji obszaru tak aby zapewnić większą ilość atrakcyjnych wydarzeń dla mieszkańców i dokonać ich aktywizacji na rzecz własnej gminy. Założenie spółdzielni socjalnej prowadzącej kawiarnię zwiększy atrakcyjność obszaru oraz spowoduje zmniejszenie ilości osób wykluczonych społecznie, poprzez ich aktywizację. Mieszkańcy będą mogli korzystać z jedynej na terenie miasta kawiarni, co zapewni możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, ale również przyczyni się do rozwoju lokalnej gospodarki, gdyż może zwiększyć atrakcyjność biznesu gastronomicznego w miejscowości.

Realizacja projektu doprowadzi do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców poprzez zmniejszenie przestrzeni, na których łatwiej dochodzi do drobnych wykroczeń, w postaci spożywania alkoholu w miejscach publicznych, niszczenia fasad budynków oraz chuligaństwa.

Odnowa obszaru doprowadzi do jego przywrócenia mieszkańcom, którzy w większym stopniu będą się z nim identyfikować, chętniej spędzać czas oraz bardziej utożsamiać się z własną gminą. Ważnym czynnikiem jest również możliwość aktywizacji osób wykluczonych, zwiększenia ilości realizowanych działań społecznych oraz aktywizacji mieszkańców.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki rezultatu				
Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	5 000	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej	%	30	70	Badanie własne
Liczba organizowanych przedsięwzięć cyklicznych	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba zaktywizowanych osób długotrwale bezrobotnych	szt.	0	3	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki produktu				
Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
Liczba nowych, wyremontowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 130 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	RPO-Lubuskie 2020, 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych RPO-Lubuskie 2020, 7.4 Aktywne włączenie w ramach podmiotów integracji społecznej RPO-Lubuskie 2020, 7.1 Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR poprzez podejmowanie działalności gospodarczej MKiDN, Program ochrona zabytków				
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2. PARKI OBSZAREM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ				
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień				
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze „WŁÓCZĘGA” Grupa militarna „Szaruga”				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Obszar miejski Gminy Jasień				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna				
Cel (cele) przedsięwzięcia	Celem przedsięwzięcia jest odnowa parków znajdujących się na terenie miasta poprzez ich uatrakcyjnienie pod względem funkcji zapewnianych mieszkańcom. Parki miałyby stanowić miejsca zapewniające możliwość odpoczynku oraz atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu poprzez stworzoną infrastrukturę, uporządkowanie terenu oraz atrakcje organizowane na ich obszarze. Możliwość stworzenia parków tematycznych będzie stanowiła atrakcję turystyczną dla mieszkańców, ale również może doprowadzić do rozwoju turystyki. Ważnym celem jest również aktywizacja społeczna mieszkańców, a także marginalizacja osób wykluczonych poprzez zaangażowanie ich w prace porządkowe oraz związane z utrzymaniem zrewitalizowanego obszaru.				
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców i wykorzystanie ich potencjału</i>				

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Główne projekty rewitalizacyjne	2.1. Zagospodarowanie góry Flöthera wraz z wieżą na potrzeby punktu widokowego oraz miejsca, w którym zostaną zorganizowane atrakcje dla mieszkańców oraz turystów, związane z charakterem wieży pełniącej rolę obronną 2.2. Organizowanie cyklicznych wydarzeń społecznych w okolicy góry Flöthera, nawiązujących do charakteru miejsca 2.3. Stworzenie miejsca zapewniającego atrakcje sportowe dla dzieci i młodzieży – „małpi gaj” 2.4. Modernizacja oraz przystosowanie dla zwiedzających bunkrów znajdujących się na obszarze parku, wraz z zapewnieniem atrakcji militarnych 2.5. Przeprowadzenie prac porządkowych w zakresie wycięcia niepotrzebnych drzew, krzewów oraz odpowiedniego zagospodarowania zieleni w taki sposób, aby została ona zaadaptowana w sposób atrakcyjny dla mieszkańców																																							
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	2.6. Postawienie obiektów małej architektury, umożliwiających zwiększenie atrakcyjności pełnionych funkcji rekreacyjnych na obszarze parku (np. ławeczki, zewnętrzny sprzęt sportowy) 2.7. Remonty ulic wzdłuż parków oraz modernizacja chodników																																							
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obecnie na terenie gminy istnieje znaczna liczba miejsc zdegradowanych technicznie, które nie mogą stanowić atrakcyjnego miejsca aktywności społecznej, ze względu na brak rozwiązań infrastrukturalnych, ale również niemożność organizacji wydarzeń kulturalnych, społecznych. Na terenie gminy brakuje również atrakcji turystycznych, dlatego odnowa tych miejsc i możliwość stworzenia parków tematycznych sprawi, że mieszkańcy będą mogli aktywnie spędzać czas, a dodatkowo zwiększy się ruch turystyczny, zainteresowany przygotowanymi atrakcjami. Prace porządkowe realizowane w parkach zostaną zlecone osobom bezrobotnym, w szczególności długotrwale wykluczonym, co dodatkowo zwiększy społeczny efekt oddziaływania przedsięwzięcia. Odnowa przestrzeni publicznej i nadanie jej nowych funkcji przyczyni się również do zwiększenia zainteresowania samych mieszkańców tymi obszarami, w związku z tym wzrośnie ich atrakcyjność społeczna. Niniejsze przedsięwzięcie ma również bardzo znaczny wpływ na możliwość zwiększenia ruchu turystycznego i wykorzystanie potencjałów gospodarczych gminy, które są związane z atrakcjami turystycznymi znajdującymi się w sąsiednich gminach. Rozwój drobnej przedsiębiorczości w branży gastronomicznej, turystycznej spowoduje spadek bezrobocia i możliwość aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. Jest to szczególnie istotne w przypadku bezrobotnych kobiet, które mają utrudnioną możliwość poszukiwania pracy poza granicami gminy, a rozwój drobnej przedsiębiorczości da im możliwość zatrudnienia w bezpośredniej bliskości miejsca zamieszkania.																																							
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<table border="1"><thead><tr><th colspan="5">Wskaźniki rezultatu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr></thead><tbody><tr><td>Liczba osób korzystających z wydarzeń organizowanych w parkach</td><td>osoby</td><td>0</td><td>2 000</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><td>Liczba wydarzeń cyklicznych</td><td>szt.</td><td>0</td><td>5</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><th colspan="5">Wskaźniki produktu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr><tr><td>Obszar poddany rewitalizacji</td><td>Ha</td><td>0</td><td>8</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr></tbody></table>	Wskaźniki rezultatu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	Liczba osób korzystających z wydarzeń organizowanych w parkach	osoby	0	2 000	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Liczba wydarzeń cyklicznych	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Wskaźniki produktu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	Obszar poddany rewitalizacji	Ha	0	8	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki rezultatu																																								
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																				
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok																																					
Liczba osób korzystających z wydarzeń organizowanych w parkach	osoby	0	2 000	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Liczba wydarzeń cyklicznych	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Wskaźniki produktu																																								
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																				
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok																																					
Obszar poddany rewitalizacji	Ha	0	8	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	Liczba zaadaptowanych budynków na cele społecznej integracji (wieża oraz bunkry)	szt.	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	970 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	RPO-Lubuskie 2020, 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych RPO-Lubuskie 2020, 7.1 Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej PROW 2014-2020, Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej Bank Gospodarstwa Krajowego, Rządowy program finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego				
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	3. OŚRODEK KULTURY MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARU ZDEGRADOWANEGO				
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień				
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Jasienia „JASIENIAKI”				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Jasień, ulice Plac Armii Krajowej, I Armii, Mała, Graniczna				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna				
Cel (cele) przedsięwzięcia	Wzmocnienie integracji mieszkańców poprzez organizowanie większej ilości przedsięwzięć społecznych oraz kulturalnych. Modernizacja wyposażenia obiektu i dostosowanie do potrzeb mieszkańców, którzy oczekują organizowania aktywnych zajęć kulturalnych i rozrywkowych. Możliwość zapewnienia mieszkańcom atrakcyjnych wydarzeń. Integracja mieszkańców gminy poprzez organizację cyklicznych wydarzeń skierowanych do mieszkańców miasta oraz wsi. Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych i możliwość zaspokojenia ich potrzeb w dostępie do kultury oraz rozrywki.				
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców i wykorzystanie ich potencjału</i>				
Główne projekty rewitalizacyjne	3.1. Modernizacja wyposażenia domu kultury poprzez odnowę pomieszczeń, zakup wyposażenia umożliwiającego atrakcyjne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców				

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	<p>3.2. Remont sali widowiskowej wraz z dostosowaniem do organizacji wydarzeń kulturalnych 3.3. Modernizacja sali audiowizualnej poprzez wymianę sprzętu nagłaśniającego oraz wizualnego 3.4. Organizowanie cyklicznych wydarzeń nawiązujących do tradycji i historii regionu, mających na celu integrację mieszkańców gminy 3.5. Przeprowadzenie remontu kuchni, która ma pełnić funkcję miejsca do realizacji warsztatów kulinarnych dla seniorów oraz osób nieaktywnych zawodowo 3.6. Organizowanie wieczornych zajęć aktywizujących młodzież 3.7. Organizowanie festiwalu ulicznych, mających za zadanie aktywizację mieszkańców do działań na rzecz wspólnoty lokalnej</p>																																												
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>3.8. Remont toalet 3.9. Odnowa fasady zewnętrznej Domu Kultury</p>																																												
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Dom Kultury pełni obecnie ważną rolę centrum kulturowego w gminie Jasień, jednakże ze względu na swoje niewystarczające wyposażenie oraz niemożność organizacji atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych, zajęcia przyciągają mniejszą ilość mieszkańców, niż mogłyby. Modernizacja wyposażenie obiektu oraz sal doprowadzi do zwiększenia zainteresowania mieszkańców wydarzeniami organizowanymi przez dom kultury. Mieszkańcy z większą chęcią będą brali w nich udział, a także zwiększy się możliwość organizowania cyklicznych wydarzeń. Zapewni to znacznie większy dostęp mieszkańców do wydarzeń kulturalnych. Seniorzy zyskają możliwość ciekawszego spędzania czasu wolnego, a osoby bezrobotne sposobność do aktywizacji na rzecz społeczności. Dom kultury poprzez działalność stowarzyszenia zaangażuje się w działania aktywizujące mieszkańców, które doprowadzą do większej integracji osób zamieszkujących gminę.</p>																																												
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<table border="1"><thead><tr><th colspan="5">Wskaźniki rezultatu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr></thead><tbody><tr><td>Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury</td><td>szt.</td><td>0</td><td>1 000</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><td>Liczba osób biorących udział w organizowanych wydarzeniach</td><td>szt.</td><td>0</td><td>500</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><td>Liczba osób wykluczonych zaangażowanych w ramach czynności społecznych</td><td>szt.</td><td>0</td><td>10</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><th colspan="5">Wskaźniki produktu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr><tr><td>Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych</td><td>szt.</td><td>0</td><td>5</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr></tbody></table>	Wskaźniki rezultatu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury	szt.	0	1 000	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Liczba osób biorących udział w organizowanych wydarzeniach	szt.	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Liczba osób wykluczonych zaangażowanych w ramach czynności społecznych	szt.	0	10	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Wskaźniki produktu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki rezultatu																																													
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																									
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok																																										
Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury	szt.	0	1 000	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																									
Liczba osób biorących udział w organizowanych wydarzeniach	szt.	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																									
Liczba osób wykluczonych zaangażowanych w ramach czynności społecznych	szt.	0	10	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																									
Wskaźniki produktu																																													
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																									
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok																																										
Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																									

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	Liczba wyremontowanych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba zakupionego sprzętu na cele integracji społecznej i kulturowej mieszkańców	szt.	0	20	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	970 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	MKiDN, Program Konserwacja i Rewitalizacja Dziedzictwa Kulturowego 2014-2020 PROW 2014-2020, Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020				
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	4. PRZYWRÓCENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ, SPOŁECZNEJ I KULTUROWEJ „GLINIANEK”				
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień				
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Polski Związek Wędkarski, Koło w Jasieniu Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Jasienia „JASIENIAKI”				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Jasień, w kierunku przy kolei				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna				
Cel (cele) projektu	Przywrócenie potencjału rekreacyjno – turystycznego „gliniankom”, czyli obszarowi, na którym znajdują się atrakcyjne przyrodniczo stawy. Zwiększenie możliwości korzystania przez mieszkańców z atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, a także aktywizacji społecznej poprzez zaangażowanie w stowarzyszenia lokalne. Zwiększenie zainteresowania turystów atrakcją turystyczną, którą będzie stanowił obiekt po przeprowadzeniu prac rewitalizacyjnych.				
Cele programu rewitalizacji	Cel 2. <i>Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy poprzez działania rewitalizacyjne</i>				
Główne projekty rewitalizacyjne	4.1. Organizowanie cyklicznego święta stawów 4.2. Organizowanie cyklicznych wydarzeń związanych z wędkarstwem				

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	<p>4.3. Wykonanie pomostu oraz wiaty umożliwiającej prowadzenie wydarzeń turystycznych i społecznych</p> <p>4.4 Budowa elementów małej infrastruktury umożliwiającej aktywne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców (np. siłownię zewnętrzną, ławki)</p> <p>4.5. Przeprowadzenie oczyszczenia terenu z zarośli, trzcin oraz wytyczenie tras po których mogą przemieszczać się mieszkańcy oraz turyści tak aby w łatwy sposób dotrzeć do pomostu i miejsca aktywizacji społecznej</p> <p>4.6. Zaangażowanie osób wykluczonych społecznie oraz bezrobotnych w prace społecznie użyteczne, realizowane na obszarze glinianek</p>																																							
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>4.7. Realizacja akcji promocyjnych (warsztaty i szkolenia wędkarskie)</p> <p>4.8. Stworzenie ścieżki edukacji ekologicznej, prezentującej różne kwestie związane z ochroną przyrody oraz ekosystemem miejsca i historią wędkarstwa</p> <p>4.9 Remont drogi dojazdowej</p>																																							
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Odnowa miejsca oraz zwiększenie jego roli w procesie aktywizacji społecznej mieszkańców zwiększy możliwość aktywizacji osób wykluczonych społecznie, poprzez ich zaangażowanie w prace społecznie użyteczne. Dodatkowo umożliwi przywrócenie obszaru zdegradowanego i zaadaptowanie go na cele społeczne, co zwiększy atrakcyjność tego obszaru dla mieszkańców. Zostanie przede wszystkim rozwiązany problem miejsc, które obecnie są zaniedbane, w większym stopniu występują na nich negatywne zjawiska społeczne, takie jak chuligaństwo, spożywanie alkoholu, bójki. Przywrócenie niniejszego miejsca dla mieszkańców i dostosowanie go do ich potrzeb poprzez organizację cyklicznych wydarzeń będzie służyło społeczności lokalnej. Zwiększy również poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, ponieważ zmniejszona zostanie liczba miejsc zaniedbanych, które postrzegane są przez mieszkańców jako niebezpieczne. Poprzez realizację akcji promocyjnych istnieje możliwość zwiększenia atrakcyjności miejsca dla turystów i mieszkańców.</p>																																							
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<table border="1"><thead><tr><th colspan="5">Wskaźniki rezultatu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr></thead><tbody><tr><td>Liczba osób wykluczonych społecznie, które zostaną zaangażowane w prace społecznie użyteczne</td><td>osoby</td><td>0</td><td>15</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><td>Uczestnicy organizowanych wydarzeń</td><td>osoby</td><td>0</td><td>200</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><td>Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających ze zrewitalizowanego miejsca</td><td>osoby</td><td>0</td><td>400</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr><tr><th colspan="5">Wskaźniki produktu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr></tbody></table>	Wskaźniki rezultatu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	Liczba osób wykluczonych społecznie, które zostaną zaangażowane w prace społecznie użyteczne	osoby	0	15	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Uczestnicy organizowanych wydarzeń	osoby	0	200	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających ze zrewitalizowanego miejsca	osoby	0	400	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Wskaźniki produktu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok
Wskaźniki rezultatu																																								
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																				
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok																																					
Liczba osób wykluczonych społecznie, które zostaną zaangażowane w prace społecznie użyteczne	osoby	0	15	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Uczestnicy organizowanych wydarzeń	osoby	0	200	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Liczba mieszkańców oraz turystów korzystających ze zrewitalizowanego miejsca	osoby	0	400	Sprawozdania końcowe beneficjentów																																				
Wskaźniki produktu																																								
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																																				
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok																																					

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	Liczba organizowanych wydarzeń społecznych	Szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba powstałych elementów małej infrastruktury	szt.	0	7	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej	szt.	0	4	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Długość nowopowstałych lub zmodernizowanych dróg	km	0	2	Dane własne gminy
Planowany okres realizacji	2018-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	780 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	RPO-Lubuskie 2020, 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego				
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	5. AKTYWIZACJA SENIORÓW ZAMIESZKUJĄCYCH OBSZAR REWITALIZACJI WRAZ Z ZWIĘKSZENIEM JAKOŚCI OPIEKI ZDROWOTNEJ I ZAGOSPODAROWANIEM PAŁACU				
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień				
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Jasienia „JASIENIAKI” Dom Dziennego Pobytu Seniorów Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jasień				
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Jasień, ul. Kolejowa, ul Okrzei, Plac Armii Krajowej				
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

	☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna
Cel (cele) projektu	Zapewnienie starzejącej się populacji mieszkańców większego wsparcia w zakresie opieki oraz aktywnych form spędzania czasu wolnego. Zwiększenie dostępności i jakości świadczonej pomocy medycznej dla mieszkańców gminy. Wykorzystanie potencjału obiektów historycznych, które mogą pełnić funkcje społeczne w zapewnieniu wsparcia seniorom, ale również większej pomocy osobom wykluczonym, w zakresie powrotu do społeczeństwa i aktywności zawodowej.
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców i wykorzystanie ich potencjału</i>
Główne projekty rewitalizacyjne	Modernizacja placówki, w której zlokalizowany jest Dom Dziennego Pobytu Seniorów wraz z docelową adaptacją nowych pomieszczeń zlokalizowanych na terenie gminy na cele zapewnienia wsparcia osobom starszym: 5.1. Modernizacja pomieszczeń wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych 5.2. Organizowanie warsztatów tematycznych dla seniorów, w ramach promocji zdrowego stylu życia, aktywnego wspólnego spędzania czasu wolnego 5.3. Cykliczne organizowanie spotkań dotyczących radzenia sobie z problemami dla seniorów 5.4. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do prowadzenia ćwiczeń fizycznych 5.5. Modernizacja pomieszczeń ośrodka zdrowia wraz z zakupem sprzętu niezbędnego do prowadzenia prostych badań profilaktycznych 5.6. Organizacja cyklicznych spotkań z lekarzami o określonych specjalizacjach, ważnych z punktu widzenia osób starszych (m.in. kardiolog, chirurg, ortopeda) 5.7. Budowa zewnętrznych miejsc aktywności fizycznych dla seniorów (np. siłownie zewnętrzne) 5.8. Organizowanie cyklicznych wydarzeń promujących seniorów
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	5.9. Zorganizowanie transportu publicznego dla seniorów 5.10. Stworzenie parkingu przed ośrodkiem oraz modernizacja wejścia w celu dostosowania go do potrzeb osób niepełnosprawnych 5.11. Modernizacja i dostosowanie pomieszczeń do bieżących potrzeb związanych z funkcjonowaniem placówki wsparcia dziennego dla dzieci (świetlicy środowiskowej również dla młodzieży i dzieci) oraz dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych 5.12. Modernizacja pałacu wraz z dostosowaniem go na potrzeby osób wymagających wsparcia
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zrealizowany projekt oddziałuje na zidentyfikowane potrzeby obszaru w analizie SWOT, a w szczególności dużą liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Obecnie podejmowane działania przez gminę mają na celu zapewnienie wsparcia osobom starszym, jednakże ze względu na posiadaną infrastrukturę, efektywność wsparcia jest niższa niż mogłaby być w przypadku odpowiedniego wyposażenia budynków, w sprzęt niezbędny do realizacji działań aktywizacyjnych osób starszych. Jest to szczególnie ważne w kontekście zachowań prozdrowotnych i ich promowania, ponieważ bez odpowiedniego zaplecza nie jest możliwe efektywne realizowanie tego procesu. Ponadto możliwość adaptacji nowych pomieszczeń na cele społeczne zapewni efektywniejszą realizację procesu aktywizacji osób starszych. Przy założeniu znacznej powierzchni pomieszczeń będzie istniała również możliwość rozwoju procesów związanych ze wsparciem zawodowym osób pozostających bez pracy oraz osób wykluczonych. Również dzieci. Podsumowując należy stwierdzić, iż planowane do realizacji projekty przyczynią się do zapewnienia mieszkańcom dostępu do nieodpłatnych usług społecznych, które obecnie nie są oferowane. Szczególnie ważne jest to w odniesieniu do seniorów, którzy obecnie nie są aktywizowani przez społeczność lokalną, a także nie mogą liczyć na zajęcia prozdrowotne, które realizowane byłyby przez gminę. Możliwość zaadaptowania pomieszczeń pozwoli stworzyć przestrzeń dla seniorów, którzy będą mogli aktywnie spędzać czas.

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
	Liczba osób korzystających z nowych obiektów infrastruktury społecznej lub kulturalnej	osoby	0	300	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Wskaźniki produktu				
	Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
Liczba wydarzeń aktywizujących skierowanych do seniorów oraz mających na celu integrację osób	szt.	0	10	Sprawozdania końcowe beneficjentów	
Liczba wydarzeń aktywizujących społeczność lokalną	szt.	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów	
Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności społecznej	szt.	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów	
Planowany okres realizacji	2017-2019				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 470 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	RPO-Lubuskie 2020, 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych RPO-Lubuskie 2020, 7.4 Aktywne włączenie w ramach podmiotów integracji społecznej Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych				
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	6. WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU OŚRODKA SPORTU I REKREACJI				
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień				
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Uczniowski Klub Sportowy UKS VICTORIA Klub Piłkarski „ISKRA” Jabłonec				

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	Miejski Klub Sportowy „STAL” w Jasieniu Klub Sportowy „MIŁOŚNICY ZABŁOCIA”
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Jasień, ul. Okrzei 50
Oddziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna
Cel (cele) projektu	Przywrócenie obiektowi nowych funkcji sportowych, ze względu na brak otwartych obiektów sportowych na terenie gminy. Organizacja wydarzeń sportowych dla młodzieży oraz osób starszych. Możliwość prowadzenia warsztatów sportowych i zachęcania do aktywności fizycznej. Reintegracja osób wykluczonych społecznie poprzez zapewnienie im możliwości wykonywania pracy polegającej na dbaniu o obiekt.
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1. Odnowa zdegradowanych obszarów poprzez nadanie im ważnych społecznie funkcji</i>
Główne projekty rewitalizacyjne	6.1. Odnowa oraz budowa nowej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej umożliwiającej realizację aktywności sportowej przez mieszkańców. 6.2. Zakup i wyposażenie obiektu w sprzęt sportowy 6.3. Stworzenie Centrum Aktywności Społecznej – przestrzeni społecznej mającej na celu rozwój organizacji społecznych, które będą mogły korzystać z lokali oraz infrastruktury ośrodka. 6.4. Organizacja zajęć sportowych dla młodzieży, seniorów mających na celu promocję zdrowego stylu życia 6.5. Utworzenie spółdzielni socjalnej odpowiedzialnej za utrzymanie terenu ośrodka sportu 6.6. Oczyszczenie terenu oraz zaadaptowanie przestrzeni na potrzeby organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, poprzez między innymi stworzenie sceny.
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	6.7. Stworzenie przestrzeni dla rozwoju klubów sportowych poprzez udostępnianie zasobów ośrodka na preferencyjnych warunkach 6.8. Wymiana oświetlenia
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Zrealizowanie przedsięwzięcia doprowadzi do zapewnienia mieszkańcom możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez branie udziału w zajęciach sportowych realizowanych na nowoczesnej infrastrukturze. Projekt przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji społecznych oraz zmniejszenia kosztów ekonomicznych i społecznych (alkoholizm, narkomania, działalność przestępcza). Ponadto przyczyni się do zmniejszenia liczby zachowań ryzykownych wśród młodzieży i dorosłych. Centrum Aktywności Społecznej doprowadzi do skoncentrowania działalności organizacji pozarządowych w jednym miejscu oraz możliwości animowania ich działań, w celu pozyskania środków finansowych z zewnętrznych źródeł. Obecnie organizacje pozarządowe nie mogą korzystać ze wsparcia animatorów, w związku z tym nie osiągają sukcesów w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Wpływa to na ograniczenie ich działalności oraz niemożność wykorzystania posiadanego potencjału. Celem Centrum będzie zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność społeczną oraz umożliwienie organizacjom możliwości zwiększenia własnego zakresu działalności. Odnowa przestrzeni, na której leży obiekt sprawi, iż zostanie ona przywrócona społeczności lokalnej, ze względu na znaczny stopień degradacji społecznej istniejącej w obecnej chwili. Zmodernizowane i wybudowane obiekty będą nadzorowane i utrzymywane przez członków

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

spółdzielni socjalnej, która zostanie powołana specjalnie do niniejszych celów. Jej zadaniem będzie bieżące utrzymanie terenu, porządkowanie, a także udostępnianie mieszkańcom. Takie rozwiązanie doprowadzi do zmniejszenia wykluczenia społecznego mieszkańców i zwiększenia aktywności na rzecz dobra wspólnego jakim będzie powstała infrastruktura.
Odbывające się cykliczne warsztaty sportowe, udostępnienie terenu dla klubów sportowych sprawi, iż zwiększy się stopień integracji społecznej oraz młodzież i seniorzy będą mogli aktywnie spędzać czas.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki rezultatu				
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
Uczestnicy organizowanych wydarzeń	osoby	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne działające na terenie obszaru rewitalizacji	szt.	0	4	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wielkość zmodernizowanego obszaru	ha	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki produktu				
nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
Liczba wyremontowanych obiektów	Szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba utworzonych obiektów (scena, bieżnia, mini boisko)	Szt.	0	3	Sprawozdania końcowe beneficjentów

Planowany okres realizacji

2017-2020

Szacowana (orientacyjna) wartość

1 260 000,00 zł

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

projektu	
Przewidywane źródła finansowania	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych RPO-Lubuskie 2020, 7.1 Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej MSIT, Program modernizacji infrastruktury sportowej Budżet państwa, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu inwestycji z budżetu
Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	7. WICINA JAKO MIEJSCE O WYSOKIM POTENCJALE ATRAKCYJNOŚCI ARCHEOLOGICZNEJ WRAZ Z ODNOWĄ MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ SPOŁECZNĄ POPRZEZ NADANIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Jasień
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Rady Sołectkie wsi Jabłoniec, Bieszków, Golin, Mirkowice, Wicina, Zieleniec, Jasionna Ochotnicza Straż Pożarna Fundacja Parku Kulturowego Grodzisko w Wicinie Stowarzyszenie Wicina Koło Gospodyń Wiejskich w Jabłońcu
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Jabłoniec, Bieszków, Golin, Mirkowice, Wicina, Zieleniec
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel (cele) projektu	Zaangażowanie mieszkańców obszarów w działania społeczne na rzecz miejscowości. Aktywizacja osób pozostających bez pracy poprzez działania mające na celu wzrost integracji mieszkańców oraz współpracy. Działalność na rzecz historycznego charakteru atrakcji występujących na obszarze. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miejsc. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój turystyki.
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy poprzez działania rewitalizacyjne</i>
Główne projekty rewitalizacyjne	7.1. Utworzenie Centrum Naukowo- Badawczo – Edukacyjno – Turystycznego Grodzisko w Wicinie w celu rozpowszechniania, wspierania, promowania i dokumentowania wszelkiej działalności w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, muzealnictwa, badań naukowych, edukacji oraz turystyki (Wicina) 7.2. Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego, mającego na celu opiekę nad zrewitalizowanymi obszarami, w szczególności grodziska w Wicinie, poprzez dbałość o obszar, funkcje pielęgnacyjne, ale również działalność gospodarczą przejawiającą się w prowadzeniu kawiarni i miejsca obsługi podróżnych (Wicina) 7.3. Utworzenie ścieżki turystyczno – edukacyjnej łączącej potencjały miejscowości Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec, Jasionna, Jabłoniec z tworzoną Centrum Naukowo-Badawczo-Edukacyjno-Turystycznym Grodzisko w Wicinie. 7.4. Zaangażowanie mieszkańców w prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych (przynajmniej raz na miesiąc) w świetlicach wiejskich jako

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

	<p>centrach kultury lokalnej, które jednocześnie będą pełniły rolę obiektów turystycznych, położonych przy ścieżce turystyczno-edukacyjnej (Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec)</p> <p>7.5. Zaangażowanie organizacji zrzeszających mieszkańców na rzecz działalności społeczno-gospodarczej w obszarze rozwoju działalności związanej z wypiekami, przygotowywaniem wyrobów kulinarnych. (Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec)</p> <p>7.6. Utworzenie klubów mieszkańca jako cyklicznych spotkań mających na celu integrację mieszkańców oraz wzajemne wspieranie się, a także przeciwdziałanie trudnościom życiowym (Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec)</p> <p>7.7. Stworzenie tablic historycznych oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie, przedstawiających potencjał turystyczny miejscowości poprzez wykorzystanie ich historii oraz legend (Wicina)</p> <p>7.8. Stworzenie punktu historycznego oraz wizualizacji historycznej w filii obozu Gross-Rosen (Wicina)</p>																	
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>7.9. Budowa nowych chodników</p> <p>7.10. Remont świetlic wiejskich na cele związane z aktywizacją mieszkańców oraz zapewnienie atrakcyjności turystycznej ścieżki (Golin, Mirkowice, Wicina)</p>																	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Problemem obszaru miejscowości wiejskich jest zdegradowana przestrzeń, na której nie są organizowane przedsięwzięcia dla mieszkańców oraz niniejsze obszary nie są wykorzystywane w celach turystycznych, przez co ich potencjał w zakresie rozwoju gospodarczego jest ograniczony. Wykluczenie mieszkańców ze względu na brak możliwości zatrudniania jest znacznym problemem, który zostanie rozwiązany poprzez rozwój miejscowości w oparciu o potencjał turystyczny, bazujący na ośrodku w Wicinie. Infrastruktura umożliwiająca organizację zajęć, taka jak świetlice istnieją, jednakże brakuje osób odpowiedzialnych za ich organizację, dlatego konieczne jest zwiększenie aktywności mieszkańców, którzy powinni zacząć się integrować w celu podjęcia działań na rzecz własnej miejscowości. Realizowane projekty umożliwią taką integrację poprzez zapewnienie cyklicznych wydarzeń, które będą katalizatorem aktywności społecznej. Objęcie wsparciem miejscowości uwarunkowane jest występowaniem wskaźników w zakresie degradacji obszaru rewitalizacji, jednakże kierowanie działań w procesie rewitalizacji na obszarze Jabłońca wynika z konieczności zapewnienia ich komplementarności. Niniejsza miejscowość położona jest pomiędzy dwie objętymi działaniami rewitalizacyjnymi, dlatego kluczowe jest wykonanie działań na jej terenie, aby proponowane działania wzajemnie się uzupełniały, tymi bardziej, iż w niniejszej miejscowości istnieje tradycja związana z ważną legendą ludową, stanowiącą potencjał turystyczny. Odnowa obiektów historycznych, które znajdują się na terenach miejscowości zwiększy potencjał turystyczny obszaru i może spowodować wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców. Odnowa obiektów historycznych będzie oparta również na zapewnieniu ich bieżącej konserwacji i nadzoru poprzez utworzoną spółdzielnię socjalną, co przyczyni się do aktywizacji społecznej mieszkańców. Jest to bardzo ważne w kontekście przeciwdziałania problemom określonym w diagnozie społecznej. Kompleksowa realizacja przedsięwzięcia umożliwi zarówno aktywizację społeczną mieszkańców, przeciwdziałanie bezrobociu, wzrost aktywności gospodarczej i atrakcyjności turystycznej. Zapobiegnie również dalszej degradacji obszarów wiejskich w kontekście społecznym (m.in. chuligaństwo, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych) jak i środowiskowym (np. wyrzucanie śmieci do lasów) oraz technicznym.</p>																	
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<table border="1"><thead><tr><th colspan="5">Wskaźniki rezultatu</th></tr><tr><th rowspan="2">Nazwa</th><th rowspan="2">Jednostka miary</th><th colspan="2">wartość</th><th rowspan="2">Źródło danych/sposób pomiaru</th></tr><tr><th>początkowa 2016 rok</th><th>końcowa 2020 rok</th></tr></thead><tbody><tr><td>Osoby uczestniczące w działaniach społecznych</td><td>osoby</td><td>0</td><td>500</td><td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td></tr></tbody></table>	Wskaźniki rezultatu					Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	Osoby uczestniczące w działaniach społecznych	osoby	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki rezultatu																		
Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru														
		początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok															
Osoby uczestniczące w działaniach społecznych	osoby	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów														

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

	Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	5	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Wskaźniki produktu				
	Nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2016 rok	końcowa 2020 rok	
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej (świetlice w Wicinie, Golinie, Mirkowicach)	szt.	0	3	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba zakupionego wyposażenia świetlic, umożliwiającego aktywizację mieszkańców (m.in. siłownie zewnętrzne, sprzęt sportowy, komputery, sprzęt do gotowania)	szt.	0	20	Sprawozdania końcowe beneficjentów	
Planowany okres realizacji	2017-2019				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 160 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	RPO-Lubuskie 2020, 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych RPO-Lubuskie 2020, 7.3 Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty RPO-Lubuskie 2020, 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych				

Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie programu w ujęciu **przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, źródeł finansowania, międzyokresowym**

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Przedsięwzięcia ujęte w Programie i zostały skoncentrowane na rozwiązanie określonych problemów istniejących na wybranych obszarze. Planowane działania są komplementarne względem obszaru, na którym będą realizowane, a w szczególności odnoszą się do obszaru, który jest objęty największą koncentracją problemów i negatywnych zjawisk. **Diagnoza obszaru pozwoliła na wskazanie poszczególnych ulic oraz miejscowości, na których istnieje największa koncentracja negatywnych zjawisk**, takich jak bezrobocie, ubóstwo analizowane na podstawie wykorzystania zasiłków, a także problemów środowiskowych, technicznych, przestrzenno- funkcjonalnych i gospodarczych. Planowane do wykonania projekty rewitalizacyjne skupiają się na tym obszarze i są z nim ściśle powiązane. Stanowią ponadto odpowiedź na zasadnicze problemy dla wybranego obszaru. Na przestrzeni cechującej się najwyższymi wskaźnikami koncentracji problemów społecznych wdrożone zostaną programy aktywizacji społecznej, które spowodują marginalizację problemów długotrwałego bezrobocia oraz stałego korzystania z zasiłków. Niniejsze działania zostaną skoncentrowane na obszarze najbardziej zdegradowanym pod względem problemów społecznych, jednakże będą pełniły również ważną rolę w zakresie oddziaływania na pozostałe ulice, na których istnieją problemy społeczne. Obszary cechujące się największym stopniem zdegradowania, zarówno w ujęciu wskaźników jak i w ramach prowadzonego procesu partycypacyjnego, zostały wskazane jako tereny, których funkcje zostaną zmienione i nastąpi dostosowanie ich do pełnienia funkcji gospodarczych lub kulturalnych. Szczególnie dotyczy to obszarów zlokalizowanych w pobliżu targowiska, ale również terenów zdegradowanych, które będą mogły pełnić funkcje gospodarcze. Po względem przestrzennej oceny zintegrowania działań, konieczne jest również przytoczenie oddziaływania przedsięwzięć na rozwój turystyczny regionu, a mianowicie stworzenie centrum informacji turystycznej oraz ścieżki rowerowej. Niniejsze przedsięwzięcia będą oddziaływały na cały obszar rewitalizacji, poprzez wpływ na rozwój turystyczny i gospodarczy miasta. Pośrednio niniejsze działania będą miały duży wpływ na eliminację problemów społecznych oraz przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia w przyszłości. **Zaplanowane przestrzennie przedsięwzięcia są spójne, a poprzez oddziaływanie na różne sfery tworzą kompletną i nową przestrzeń.** Efektem projektów będzie możliwość korzystania z nowej infrastruktury oraz realizowanych przedsięwzięć przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osoby zamieszkujące pozostałe obszary i turystów odwiedzających miasto. **Dzięki realizacji wskazywanych projektów na obszarze rewitalizacji nastąpi ograniczenie emisji problemów społecznych na dalsze obszary miasta. Poszczególne projekty dopełniają się wzajemnie w ujęciu przestrzennym, a także zostały skonstruowane w oparciu o cel, którym jest zniwelowanie problemów społecznych, w związku z czym działania podejmowane są kompatybilne względem siebie.** Przedsięwzięcia nie prowadzą do marginalizacji społecznej oraz wykluczenia, a ich celem jest reintegracja społeczna osób wykluczonych.

Przedsięwzięcia w znacznym stopniu koncentrują się na obszarze miasta, jednakże ich wspólnym celem jest rozwój potencjałów gminy w kontekście możliwości zapewnienia odpowiedniego poziomu życia mieszkańców oraz możliwości rozwoju turystyki jako potencjału gospodarczego. Jedno z przedsięwzięć obejmuje najważniejszą atrakcję gminy jaką jest Grodzisko w Wicinie oraz potencjały posiadane przez miejscowości ujęte jako występujące na obszarze rewitalizacji. Realizacja wszystkich przedsięwzięć będzie oddziaływała w znacznym stopniu na rewitalizację obszaru miejskiego, jednakże wzrost atrakcyjności całego obszaru rozumiany jako jego odnowa warunkowany jest koniecznością synchronicznego oddziaływania na obszarze wiejskim. W jednym

przedsięwzięciu ujęto koncentrację wszystkich możliwych działań do podjęcia na obszarze wiejskim, co doprowadzi do jego odnowy oraz rozwiązania występujących problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Oddziaływanie przedsięwzięć realizowanych na obszarze miejskim również będzie wpływało na reintegrację mieszkańców obszarów wiejskich. Wykorzystanie potencjału posiadanego przez gminę będzie jedynie możliwe poprzez realizację komplementarnych działań na obszarach miejskich i wiejskich, a zaplanowane działania umożliwiają zachowanie komplementarności.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEWYM

Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania Programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym.

Wdrażane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań. Ponadto przeprowadzono analizę wskaźników i prognozowanych rezultatów. Zadania przewidziane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji realizują różne cele operacyjne. Oznacza to również, że poszczególne cele są realizowane przez wzajemnie uzupełniające się zadania we wszystkich wyznaczonych obszarach zdegradowanych. Jednocześnie każdy z wyznaczonych celów realizuje więcej niż jeden wymiar – a zatem obok wymiaru społeczno-kulturowego jest to również wymiar gospodarczo technologiczny, infrastrukturalno-środowiskowy i polityczny. Cele szczegółowe zawarte w celach operacyjnych przyporządkowane zostały poszczególnym wymiarom podejmowanych działań). Opis przyporządkowania przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych do poszczególnych celów rewitalizacji znajduje się w *Rozdziale V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk*. Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz terenie całego miasta pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu sprawią, iż problemy zostaną zmarginalizowane. Ponadto pod uwagę zostały wzięte rozwiązania sygnalizowane przez mieszkańców w trakcie spotkań, warsztatów rewitalizacyjnych. Uczestnicy procesu partycypacyjnego wskazywali poszczególne działania, które powinny stanowić części składowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także obrazowały oddziaływanie konkretnych działań na zdiagnozowane problemy. Najważniejsze projekty będą wpływały na rozwiązywanie problemów w obszarze społecznym oraz rozwój gospodarczy. Będzie to możliwe poprzez rozwój infrastruktury oraz organizowanie nowych wydarzeń kulturalnych, które doprowadzą do wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji oraz terenów przyległych. Organizowane wydarzenia będą wpływały na regionalną promocję miasta i zwiększenie ilości turystów, a także zwiększą jakość życia mieszkańców. **Przedsięwzięcia rewitalizacyjne doprowadzą do większego wykorzystania potencjałów obszaru, które bazują na aspektach gospodarczych i środowiskowych.** W tym celu zaplanowane zostało wykorzystanie potencjałów występujących na terenie miejskim oraz wiejskim. Ze względu na znaczną koncentrację obszarów zdegradowanych na terenie miejskim, znaczna ilość przedsięwzięć realizowana jest na tym obszarze, jednakże tworzy spójną całość z przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze wiejskim, na którym wykorzystywany jest posiadany potencjał. Komplementarna realizacja zaplanowanych przedsięwzięć doprowadzi do rewitalizacji obszarów gminy. Zdegradowane budynki oraz tereny będą pełniły nowe funkcje, bardziej potrzebne pod względem przyszłego rozwoju gminy. Nadanie miejscom publicznym nowych funkcji doprowadzi do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w realizowanych działaniach, których atrakcyjność wzrośnie. Na poniższym diagramie zaprezentowany został stopień kompatybilności poszczególnych działań względem siebie, który ukazuje stopień, w jakim łączna realizacja planowanych działań doprowadzi do marginalizacji problemów występujących na obszarze rewitalizacji zgodnie z poniższą legendą:

+2 - bardzo silne powiązanie

+1 - silne powiązanie

0 - neutralne powiązanie

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Przedsięwzięcie 1. Aktywizacja społeczna przestrzeni wokół rynku wraz z odnową techniczną przestrzeni publicznej	Przedsięwzięcie 2. Parki obszarem aktywności społecznej	Przedsięwzięcie 3. Ośrodek kultury miejscem aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego	Przedsięwzięcie 4. Przywrócenie atrakcyjności turystycznej, społecznej i kulturowej „glinianek	Przedsięwzięcie 5. Aktywizacja seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji wraz z zwiększeniem jakości opieki zdrowotnej i zagospodarowaniem pałacu	Przedsięwzięcie 6. Wykorzystanie potencjału ośrodka sportu i rekreacji.	Przedsięwzięcie 7. Wicina jako miejsce o wysokim potencjale atrakcyjności archeologicznej wraz z odnową miejscowości zagrożonych degradacją społeczną poprzez nadanie nowych funkcji społecznych
Przedsięwzięcie 1. Aktywizacja społeczna przestrzeni wokół rynku wraz z odnową techniczną przestrzeni publicznej							
Przedsięwzięcie 2. Parki obszarem aktywności społecznej							
Przedsięwzięcie 3. Ośrodek kultury miejscem aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego							
Przedsięwzięcie 4. Przywrócenie atrakcyjności turystycznej, społecznej i kulturowej „glinianek							
Przedsięwzięcie 5. Aktywizacja seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji wraz z zwiększeniem jakości opieki zdrowotnej i zagospodarowaniem pałacu							
Przedsięwzięcie 6. Wykorzystanie potencjału ośrodka sportu i rekreacji.							
Przedsięwzięcie 7. Wicina jako miejsce o wysokim potencjale atrakcyjności archeologicznej wraz z odnową miejscowości zagrożonych degradacją społeczną poprzez nadanie nowych funkcji społecznych							

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

Zintegrowanie działań w ujęciu instytucjonalno-proceduralnym zagwarantowane zostało poprzez oparcie na idei otwartego rządu (ang. *open government*). Model ten opiera się na **idei zwiększenia zaangażowania obywateli w procesy rządzenia poprzez zapewnienie im dostępu do informacji i zasobów publicznych**, a także stworzenie procedur umożliwiających uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji aktualnie należących do domeny publiczno-prawnej. **W celu zachowania komplementarności działań na poziomie Programu rewitalizacji zaplanowano działania przypisane do Zespołu ds. rewitalizacji oraz do Urzędu Miejskiego.** Model ten obejmuje „tradycyjne” działania wzmacniające demokrację partycypacyjną (takie jak konsultacje społeczne, czy dostęp do informacji publicznej) i uzupełnia je o nowe typy działań (takie jak dostęp do danych publicznych oraz ich ponowne wykorzystywanie przez obywateli). W ramach realizacji tego wymogu Urząd Miejski udostępniac będzie dane monitoringowe i ewaluacyjne dotyczące procesu rewitalizacji na stronie internetowej urzędu. Dodatkowo każdy z beneficjentów projektów rewitalizacyjnych będzie również udostępniac publicznie informacje sprawozdawcze z realizacji projektu na własnej stronie internetowej. Dla zapewnienia skuteczności procesu dane będą prezentowane za pośrednictwem Zespołu ds. rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia (np. w formie grafów, broszur, diagramów). Docelowo serwis udostępniiony na stronie internetowej Urzędu może służyć będzie jako kanał dwustronnej komunikacji na linii władza–obywatele (interesariusze rewitalizacji).

Idea otwartego rządu jest ściśle związana z postępującym rozwojem technologicznym, dostępnością cyfrowych narzędzi ułatwiających komunikację oraz usieciowieniem funkcjonowania jednostek i instytucji. Punktem wyjścia dla zastosowanej koncepcji są trzy wartości: **przejrzystość**, **partycypacja/ zaangażowanie i współpraca**. Dwie dodatkowe to efektywność oraz otwartość, traktowana jako fundament pozostałych wartości oraz element składowy wszystkich działań na rzecz otwartego rządu. Na etapie wdrożenia Programu zamiast o partycypacji zapewnione zostały mechanizmy gwarantujące zaangażowanie poszczególnych miejskich instytucji i podmiotów publicznych. **Program pozwala na efektywne współdziałanie różnych jednostek organizacyjnych gminy. Planuje się zawarcie szczegółowych porozumień regulujących zakres i częstotliwość zbieranych danych sprawozdawczych.** Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych. **Dodatkowym celem będzie zrozumienie, gdzie i w jaki sposób wydawane są publiczne pieniądze.** Wymogi wynikające z projektów w zakresie rewitalizacji realizowane w perspektywie finansowej UE 2014-2020 sprawiają, że istotnie na znaczeniu zyskują projekty o największym potencjale instytucjonalno-proceduralnym. Narzędziem zapewniającym osiągnięcie synergii efektów różnych projektów rewitalizacyjnych będzie **Program Aktywizacji i Integracji (PAI)**. Współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur zostanie zapewnione **na etapie programowania oraz na etapie wdrażania Programu.**

MECHANIZMY INTEGRUJĄCE - ETAP PROGRAMOWANIA PROGRAMU

- **Identyfikacja wspólnych obszarów interwencji pomiędzy RPO a innymi programami pomocowymi**
- Zaangażowanie w prace Zespołu ds. rewitalizacji podmiotów reprezentujących różne sektory społeczny, gospodarczy i publiczny
- Identyfikacja kategorii beneficjentów mogących wspólnie aplikować o wsparcie lub współpracować przy wdrożeniu

MECHANIZMY INTEGRUJĄCE - ETAP WDRAŻANIA PROGRAMU

- **Skoordynowanie terminów składania wniosków i wyboru projektów w ramach powiązanych ze sobą działań w poszczególnych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych**
- Współpraca Urzędu Miejskiego z jednostkami samorządowymi (ośrodek pomocy społecznej, instytucje kultury Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu)
- Monitorowane wdrożenia przez Zespół ds. rewitalizacji, który będzie pełnił funkcję centrum łączności pomiędzy przedstawicielami Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych, przedsiębiorcami oraz NGO's.
- Uruchomienie „banku projektów” mogących być uzupełnieniem projektów rewitalizacyjnych wpisanych do Programu
- Wprowadzenie wymogu uzyskania opinii Zespołu ds. rewitalizacji załączanej do wniosku aplikacyjnego zaświadczonego o komplementarności operacji z innymi projektami z Programu
- Nawiązanie ponadlokalnej współpracy z sąsiednimi gminami wdrażającymi Program w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk we wdrożeniu Programu
- Ciągła analiza przez Urząd Miejski następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej gminy
- Stałe monitorowanie przez Urząd Miejski warunków pozyskania dodatkowych środków wsparcia zewnętrznego (EFRR, EFS, FS, EFRROW, inne publiczne środki krajowe) w celu tworzenia warunków łącznia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zapisane w Programie mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. **Głównym źródłem finansowania projektów wskazanych w Programie będą środki własne gminy. Źródłem finansowania zewnętrznego będą środki RPO-Lubuskie 2020, Oś Priorytetowa 9. Infrastruktura społeczna, działanie 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych.** Komplementarnie wykorzystane zostaną środki skierowane na wsparcie działań rewitalizacyjnych z RPO-Lubuskie 2020, Oś Priorytetowa 6. Regionalny rynek pracy Oś Priorytetowa 7. Równowaga społeczna - **Beneficjenci projektów rewitalizacyjnych będą mogli ubiegać się o wsparcie ze środków RPO-Lubuskie 2020 w ramach EFS na realizację projektów społecznych.** Planuje się pozyskać wsparcie na projekty rewitalizacyjne dotyczące głównie wzrostu zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwiększenia dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w regionie. Planuje się komplementarne wykorzystanie innych funduszy unijnych tj. PROW 2014-2020, operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa”, PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej, PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR poprzez podejmowanie działalności gospodarczej. Zidentyfikowano potencjalne środki wsparcia w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020 i Program Współpracy INTERREG V A Brandenburgia – Polska 2014-2020. Na realizację projektów społecznych planowane będzie również pozyskanie wsparcia z budżetu krajowego Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020. **Wykluczone zostało ryzyko podwójnego dofinansowania projektów rewitalizacyjnych.** Przed złożeniem wniosku o wsparcie projekt rewitalizacyjnego z wybranych środków zewnętrznych beneficjent obowiązany jest **uzyskać opinię Urzędu Miejskiego**, który weryfikuje czy zakres rzeczowy ocenianego projektu pokrywa nie pokrywa się z zakresem rzeczowym innych projektów. W **Urzędzie Miejskim prowadzony będzie rejestr ryzyk wdrożenia Programu.**

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU MIĘDZYOKRESOWYM

Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie ewaluacja Programu: **O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań, ale także istotna jest świadomość strategicznego wzmocnienia ich w kolejnych okresach.** Na potrzeby opracowania Programu stworzona została lista projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych gdzie beneficjentem była gmina lub jednostka gminna. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach Miasta zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych. Pośród projektów finansowanych ze środków zewnętrznych na bazie których realizowane będą projekty rewitalizacyjne należy wskazać:

- Gmina Jasień, projekt Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Jabłoniec Gmina Jasień, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 3.1. Obszary wiejskie;
- Gmina Jasień, projekt Budowa oczyszczalni ścieków dla Aglomeracji Jasień wraz z budową kolektora kanalizacji sanitarnej od ul. XX-lecia do nowo projektowanej oczyszczalni ścieków przy ul. Zielonogórskiej. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego 3.1. Infrastruktura ochrony środowiska przyrodniczego
- Gmina Jasień/Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu, Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu w roku 2014, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej
- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu, Integracja społeczności lokalnej - warsztaty taneczne, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji

Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje strukturę zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Zarządzanie Programem będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie Programem. Za wdrożenie Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta. Burmistrz corocznie przedkładać będzie Radzie Miejskiej raport monitoringowy z wdrażania Programu. **Burmistrzowi Miasta podlegać będzie Zespół ds. rewitalizacji.** Zespół zostanie powołany w terminie nie późniejszym niż 3 miesiące od przyjęcia Programu.

Pracami Zespołu ds. rewitalizacji kierować będzie, którym będzie przedstawiciel Urzędu Miejskiego. W skład Zespołu wejdą interesariusze rewitalizacji reprezentujący trzy sektory: sektor społeczny (w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych, grup mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych), sektor gospodarczy (w tym przedstawiciele samorządów gospodarczych, pracodawców i pracowników) oraz sektor publiczny (pracownicy Urzędu Miejskiego i gminnych podmiotów zaangażowanych we wdrożenie Programu tj. ośrodek pomocy społecznej i ośrodek kultury oraz przedstawiciele sołectw z terenu obszaru rewitalizacji. Na społeczne i gospodarcze stanowiska członków Zespołu ds. rewitalizacji przewiduje się nabór. Informacja o naborze znajdzie się na stronie internetowej urzędu. Obsługę organizacyjną Zespołu ds. rewitalizacji zapewni Urząd Miejski.

Zespół ds. rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza. **Planuje się spotkania Zespołu ds. rewitalizacji co najmniej raz na kwartał.** Zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji będzie również pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (doradztwo, szkolenia, seminaria, warsztaty). Zespół uczestniczyć będzie w pracach monitoringu i ewaluacji (ex ante, mid term, ex post) realizacji zadań objętych programem rewitalizacji. W czasie realizacji Programu Zespół ds.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu (komórki/jednostki) realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego – zgłoszonego problemu. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji gminy.

Zespół ds. rewitalizacji bazować będzie na osobach pracujących nad przygotowaniem Programu w ramach **Zespołu zadaniowego ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Jasień na lata 2016-2020**, który powołany został zarządzeniem Burmistrza Jasienia nr 49/2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

Zasada partnerstwa i partycypacji społeczności lokalnej w realizacji Programu odbywać się będzie dwutorowo: w sposób pośredni – informowanie oraz w sposób bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej miasta, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych. Przewiduje się uruchomienie oddzielnej zakładki tematycznej dotyczącej wdrożenia Programu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego. Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji Programu. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu. Grupami docelowymi działań promocyjnych i komunikacyjnych będą społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy z terenu obszaru rewitalizacji oraz lokalne media. Celem dodatkowym będzie promocja zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych. Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji Programu. Celem głównym działań promocyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu. Celem dodatkowym będzie promocja zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych. Zakłada się następujące cele szczegółowe działań promocyjnych skierowane na interakcję z interesariuszami rewitalizacji: Informacje dotyczące realizacji Programu zamieszczane będą na stronie internetowej miasta, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych. **Podczas działań promocyjnych planuje się zaangażowanie społeczności lokalnej w sposób bezpośredni – interaktywny.**

Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu

Niniejszy rozdział opisuje indykatywne ramy finansowe i czasowe w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. **Łączny budżet Programu rewitalizacji stanowi kwotę 7,6 mln zł.**

Finansowanie działań rewitalizacyjnych zakłada wykorzystanie środków gminnych oraz środków zewnętrznych, w tym RPO-Lubuskie 2020 obejmujące przewidując zarówno realizację **projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków EFRR** jak i **projektów „miękkich” i społecznych finansowanych ze środków EFS**. Zaplanowanie różnorodnych źródeł finansowania w tym funduszy EWT, PROW oraz środków z programów rządowych daje gwarancje realizacji zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zestawienie zaplanowanych źródeł finansowania opisano w tabelach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Rozdziale VII. *Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.* **Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych).** Dodatkowy opis mechanizmów zachowania komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania określony został w Rozdziale VIII. *Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.*

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

PROJEKTY	Szacunkowe nakłady finansowe w zł			
	Ogółem	W tym projekty realizowane przez gminę		W tym projekty realizowane przez pozostałe podmioty
		środki zewnętrzne	wkład własny	
PRZEDSIĘWZIĘCIE 1. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA PRZESTRZENI WOKÓŁ RYNKU WRAZ Z ODNOWĄ TECHNICZNĄ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	1 130 000,00	700 356,00	129 644,00	300 000,00
1.1. Odnowa infrastruktury technicznej umożliwiającej zapewnienie nowych funkcji społecznych na wybrany obszarze, przede wszystkim budowę małej infrastruktury służącej do odpoczynku mieszkańców, a także zapewniającej im rozrywkę i możliwość zadbania o własne zdrowie	250 000,00	200 000,00	50 000,00	0,00
1.2. Utworzenie spółdzielni socjalnej prowadzącej kawiarnię na terenie lokalu należącego do gminy	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00
1.3. Organizowanie stałych wydarzeń kulturalnych na terenie rynku	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
1.4. Nadanie funkcji turystycznych oraz rekreacyjnych na terenie rynku, poprzez stworzenie infrastruktury aktywizującej mieszkańców	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
1.5. Stworzenie ścieżki historycznej, złożonej z wizualnych prezentacji historii gminy, miasta oraz atrakcji turystycznych	60 000,00	38 178,00	21 822,00	0,00
1.6. Organizowanie wydarzenia z obszaru aktywności sportowej, w oparciu o istniejącą ścieżkę rowerową	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
1.7. Zmiana funkcji obszaru poprzez zamknięcie ruchu kołowego dla pojazdów oraz wydzielenie obszaru dla mieszkańców, na którym będą organizowane przedsięwzięcia społeczne, kulturalne i sportowe	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
1.8. Organizowanie festiwalu ulicznego wraz z pochodami odbywającymi się w trakcie ważnych wydarzeń gminnych (Dni Miasta, święta)	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
1.9. Wymiana oświetlenia	80 000,00	80 000,00	0,00	0,00
1.10. Stworzenie monitoringu, w celu zwiększenia bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze	80 000,00	64 000,00	16 000,00	0,00
1.11. Remont toalet miejskich	60 000,00	38 178,00	21 822,00	0,00
1.12. Przeprowadzenie prac konserwacyjnych kościoła	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00
PRZEDSIĘWZIĘCIE 2. PARKI OBSZAREM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	970 000,00	765 075,00	154 925,00	50 000,00
2.1. Zagospodarowanie góry Flöthera wraz z wieżą na potrzeby punktu widokowego oraz miejsca, w którym zostaną zorganizowane atrakcje dla mieszkańców oraz turystów, związane z charakterem wieży pełniącej rolę obronną	150 000,00	120 000,00	30 000,00	0,00
2.2. Organizowanie cyklicznych wydarzeń społecznych w okolicy góry Flöthera, nawiązujących do charakteru miejsca	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
2.3. Stworzenie miejsca zapewniającego atrakcje sportowe dla dzieci i młodzieży – „malpi gaj”	70 000,00	56 000,00	14 000,00	0,00
2.4. Modernizacja oraz przystosowanie dla zwiedzających bunkrów znajdujących się na obszarze parku wraz z zapewnieniem atrakcji militarnych	250 000,00	159 075,00	90 925,00	0,00
2.5. Przeprowadzenie prac porządkowych w zakresie wycięcia niepotrzebnych drzew, krzewów oraz odpowiedniego zagospodarowania zieleni w taki sposób, aby została ona zaadaptowana w sposób atrakcyjny dla mieszkańców	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
2.6. Postawienie obiektów małej architektury, umożliwiających zwiększenie atrakcyjności pełnionych funkcji rekreacyjnych na obszarze parku (np. ławeczki, zewnętrzny sprzęt sportowy)	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00
2.7. Remonty ulic wzdłuż parków oraz modernizacja chodników	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

PRZEDSIĘWZIĘCIE 3. OŚRODEK KULTURY MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	880 000,00	505 424,00	224 576,00	150 000,00
3.1. Modernizacja wyposażenia domu kultury poprzez odnowę pomieszczeń, zakup wyposażenia umożliwiającego atrakcyjne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców	250 000,00	159 075,00	90 925,00	0,00
3.2. Remont sali widowiskowej wraz z dostosowaniem do organizacji wydarzeń kulturalnych	100 000,00	63 630,00	36 370,00	0,00
3.3. Modernizacja sali audiowizualnej poprzez wymianę sprzętu nagłaśniającego oraz wizualnego	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00
3.4. Organizowanie cyklicznych wydarzeń nawiązujących do tradycji i historii regionu, mających na celu integrację mieszkańców gminy	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
3.5. Przeprowadzenie remontu kuchni, która ma pełnić funkcję miejsca do realizacji warsztatów kulinarnych dla seniorów oraz osób nieaktywnych zawodowo	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
3.6. Organizowanie wieczornych zajęć aktywizujących młodzież	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
3.7. Organizowanie festiwali ulicznych, mających za zadanie aktywizację mieszkańców do działań na rzecz wspólnoty lokalnej	50 000,00	31 815,00	18 185,00	0,00
3.8. Remont balet	80 000,00	50 904,00	29 096,00	0,00
3.9. Odnowa fasady zewnętrznej Domu Kultury	150 000,00	120 000,00	30 000,00	0,00
PRZEDSIĘWZIĘCIE 4. PRZYWRÓCENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ, SPOŁECZNEJ I KULTUROWEJ „GLINIANEK”	780 000,00	494 904,00	75 096,00	210 000,00
4.1. Organizowanie cyklicznego święta stawów	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
4.2. Organizowanie cyklicznych wydarzeń związanych z wędkarstwem	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
4.3. Wykonanie pomostu oraz wiaty umożliwiającej prowadzenie wydarzeń turystycznych i społecznych	150 000,00	120 000,00	30 000,00	0,00
4.4. Budowa elementów małej infrastruktury umożliwiającej aktywne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców (np. siłownię zewnętrzne, ławki)	60 000,00	0,00	0,00	60 000,00
4.5. Przeprowadzenie oczyszczenia terenu z zarośli, trzcin oraz wytyczenie tras po których mogą przemieszczać się mieszkańcy oraz turyści tak aby w łatwy sposób dotrzeć do pomostu i miejsca aktywizacji społecznej	60 000,00	60 000,00	0,00	0,00
4.6. Zaangażowanie osób wykluczonych społecznie oraz bezrobotnych w prace społecznie użyteczne, realizowane na obszarze glinianek	80 000,00	64 000,00	16 000,00	0,00
4.7. Realizacja akcji promocyjnych (warsztaty i szkolenia wędkarskie)	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
4.8. Stworzenie ścieżki edukacji ekologicznej, prezentującej różne kwestie związane z ochroną przyrody oraz ekosystemem miejsca i historią wędkarstwa	80 000,00	50 904,00	29 096,00	0,00
4.9. Remont drogi dojazdowej	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

PRZEDSIĘWZIĘCIE 5. AKTYWIZACJA SENIORÓW ZAMIESZKUJĄCYCH OBSZAR REWITALIZACJI WRAZ Z ZWIĘKSZENIEM JAKOŚCI OPIEKI ZDROWOTNEJ I ZAGOSPODAROWANIEM PALACU	1 470 000,00	919 445,00	100 555,00	450 000,00
5.1. Modernizacja pomieszczeń wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych	80 000,00	64 000,00	16 000,00	0,00
5.2. Organizowanie warsztatów tematycznych dla seniorów, w ramach promocji zdrowego stylu życia, aktywnego wspólnego spędzania czasu wolnego	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
5.3. Cykliczne organizowanie spotkań dotyczących radzenia sobie z problemami dla seniorów	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
5.4. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do prowadzenia ćwiczeń fizycznych	60 000,00	60 000,00	0,00	0,00
5.5. Modernizacja pomieszczeń ośrodka zdrowia wraz z zakupem sprzętu niezbędnego do prowadzenia prostych badań profilaktycznych	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00
5.6. Organizacja cyklicznych spotkań z lekarzami o określonych specjalizacjach, ważnych z punktu widzenia osób starszych (m.in. kardiolog, chirurg, ortopeda)	80 000,00	80 000,00	0,00	0,00
5.7. Budowa zewnętrznych miejsc aktywności fizycznych dla seniorów (np. siłownie zewnętrzne)	150 000,00	95 445,00	54 555,00	0,00
5.8. Organizowanie cyklicznych wydarzeń promujących seniorów	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
5.9. Zorganizowanie transportu publicznego dla seniorów	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
5.10. Stworzenie parkingu przed ośrodkiem oraz modernizacja wejścia w celu dostosowania go do potrzeb osób niepełnosprawnych	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00
5.11. Modernizacja i dostosowanie pomieszczeń do bieżących potrzeb związanych z funkcjonowaniem placówki wsparcia dziennego dla dzieci (świetlicy środowiskowej również dla młodzieży i dzieci) oraz dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych	150 000,00	120 000,00	30 000,00	0,00
5.12. Modernizacja palacu wraz z dostosowaniem go na potrzeby osób wymagających wsparcia	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00
PRZEDSIĘWZIĘCIE 6. WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU OŚRODKA SPORTU I REKREACJI	1 260 000,00	963 075,00	246 925,00	50 000,00
6.1. Odnowa oraz budowa nowej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej umożliwiającej realizację aktywności sportowej przez mieszkańców.	250 000,00	159 075,00	90 925,00	0,00
6.2. Zakup i wyposażenie obiektu w sprzęt sportowy	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00
6.3. Stworzenie Centrum Aktywności Społecznej – przestrzeni społecznej mającej na celu rozwój organizacji społecznych, które będą mogły korzystać z lokali oraz infrastruktury ośrodka	300 000,00	240 000,00	60 000,00	0,00
6.4. Organizacja zajęć sportowych dla młodzieży, seniorów mających na celu promocję zdrowego stylu życia	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
6.5. Utworzenie spółdzielni socjalnej odpowiedzialnej za utrzymanie terenu ośrodka sportu	230 000,00	184 000,00	46 000,00	0,00
6.6. Oczyszczenie terenu oraz zaadaptowanie przestrzeni na potrzeby organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, poprzez między innymi stworzenie sceny.	200 000,00	170 000,00	30 000,00	0,00
6.7. Stworzenie przestrzeni dla rozwoju klubów sportowych poprzez udostępnianie zasobów ośrodka na preferencyjnych warunkach	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00
6.8. Wymiana oświetlenia	80 000,00	80 000,00	0,00	0,00

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

PRZEDSIĘWZIĘCIE 7. WICINA JAKO MIEJSCE O WYSOKIM POTENCJALE ATRAKCYJNOŚCI ARCHEOLOGICZNEJ WRAZ Z ODNOWĄ MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ SPOŁECZNĄ POPRZECZ NADANIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH	1 160 000,00	820 000,00	140 000,00	200 000,00
7.1. Utworzenie Centrum Naukowo- Badawczo – Edukacyjno – Turystycznego Grodzisko w Wicinie w celu rozpowszechniania, wspierania, promowania i dokumentowania wszelkiej działalności w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, muzealnictwa, badań naukowych, edukacji oraz turystyki (Wicina)	250 000,00	200 000,00	50 000,00	0,00
7.2. Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego, mającego na celu opiekę nad zrewitalizowanymi obszarami, w szczególności grodziska w Wicinie, poprzez dbałość o obszar, funkcje pielęgnacyjne, ale również działalność gospodarczą przejawiającą się w prowadzeniu kawiarni i miejsca obsługi podróżnych (Wicina)	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00
7.3. Utworzenie ścieżki turystyczno – edukacyjnej łączącej potencjały miejscowości Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec, Jasionna, Jabłoniec z tworzoną Centrum Naukowo-Badawczo-Edukacyjno-Turystycznym Grodzisko w Wicinie.	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00
7.4. Zaangażowanie mieszkańców w prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych (przynajmniej raz na miesiąc) w świetlicach wiejskich jako centrach kultury lokalnej, które jednocześnie będą pełniły rolę obiektów turystycznych, położonych przy ścieżce turystyczno-edukacyjnej (Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec)	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00
7.5. Zaangażowanie organizacji zrzeszających mieszkańców na rzecz działalności społeczno-gospodarczej w obszarze rozwoju działalności związanej z wypiekami, przygotowywaniem wyrobów kulinarnych. (Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec)	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00
7.6. Utworzenie klubów mieszkańca jako cyklicznych spotkań mających na celu integrację mieszkańców oraz wzajemne wspieranie się, a także przeciwdziałanie trudnościom życiowym (Bieszków, Golin, Mirkowice, Zieleniec)	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00
7.7. Stworzenie tablic historycznych oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie, przedstawiających potencjał turystyczny miejscowości poprzez wykorzystanie ich historii oraz legend (Wicina)	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00
7.8. Stworzenie punktu historycznego oraz wizualizacji historycznej w filii obozu Gross-Rosen (Wicina)	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00
7.9. Budowa nowych chodników	90 000,00	90 000,00	0,00	0,00
7.10. Remont świetlic wiejskich na cele związane z aktywizacją mieszkańców oraz zapewnienie atrakcji	250 000,00	200 000,00	50 000,00	0,00
RAZEM	7 650 000,00	5 168 279,00	1 071 721,00	1 410 000,00

Harmonogram realizacji działań rewitalizacyjnych obejmuje lata 2016-2020 zgodnie z poniższym szczegółowym zestawieniem:

PROJEKTY	LATA REALIZACJI PROGRAMU				
	2016	2017	2018	2019	2020
PRZEDSIĘWZIĘCIE 1. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA PRZESTRZENI WOKÓŁ RYNKU WRAZ Z ODNOWĄ TECHNICZNĄ PRZESTRZENI PUBLICZNEJ					
PRZEDSIĘWZIĘCIE 2. PARKI OBSZAREM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ					
PRZEDSIĘWZIĘCIE 3. OŚRODEK KULTURY MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW OBSZARU ZDEGRADOWANEGO					
PRZEDSIĘWZIĘCIE 4. PRZYWRÓCENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ, SPOŁECZNEJ I KULTUROWEJ „GLINIANEK”					
PRZEDSIĘWZIĘCIE 5. AKTYWIZACJA SENIORÓW ZAMIESZKUJĄCYCH OBSZAR REWITALIZACJI WRAZ Z ZWIĘKSZENIEM JAKOŚCI OPIEKI ZDROWOTNEJ I ZAGOSPODAROWANIEM PALACU					
PRZEDSIĘWZIĘCIE 6. WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU OŚRODKA SPORTU I REKREACJI					
PRZEDSIĘWZIĘCIE 7. WICINA JAKO MIEJSCE O WYSOKIM POTENCJALE ATRAKCYJNOŚCI ARCHEOLOGICZNEJ WRAZ Z ODNOWĄ MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ SPOŁECZNĄ POPRZECZ NADANIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH					

Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Poniższy rozdział opisuje system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będące wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy; ponadto określono instytucje/podmioty i ich zadania w systemie monitorowania; przewidziano możliwość wprowadzania w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.

Przyjęty system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu **na etapie wdrożenia Programu** opiera się na współpracy trzech sektorów: samorządowego, pozarządowego i przedsiębiorców - podmiotów należących do grona **interesariuszy rewitalizacji**.

Gmina planuje także partycypacyjny udział mieszkańców w ewaluacji wdrażania Programu zaprezentowany na poniższym schemacie:

Schemat 2 Mechanizmy włączenia społeczności lokalnej na etapie wdrożenia Programu

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

Najważniejsze zadania związane z monitoringiem zadań Programu przypisano sektorowi samorządowemu, do którego spływać będą dane sprawozdawcze. Jednostką wyznaczoną w tym zakresie w gminie będzie **Referat Spraw Socjalnych przy Urzędzie Miejskim w Jasieniu**.

Finalnie dane monitoringowe po przygotowaniu sprawozdań będą prezentowane **Zespołowi ds. rewitalizacji, Burmistrzowi Miasta** i finalnie **Radzie Miejskiej**.

Jednostki, które zgłosiły działania do Programu zobowiązane są do kwartalnego informowania Urzędu Miejskiego o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania. Monitorowanie efektów rzeczowych obejmować będzie wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. **Burmistrz jest zobowiązany do corocznego przedkładania Radzie Miejskiej raportu monitoringowego z wdrażania Programu. Oprócz raportu monitoringowego, Burmistrz Miasta przedkładać będzie Radzie Miejskiej prognozę, dotyczącą wdrażania Programu w kolejnym roku wraz z propozycją ewentualnych modyfikacji, która poddawana będzie analizie każdorazowo przy okazji zatwierdzania budżetu.** Raport monitorujący będzie przedstawiany również Zespołowi ds. rewitalizacji w celu zaopiniowania. Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Burmistrza Miasta winien obejmować, co najmniej:

- Informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań
- Informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchyłeń od harmonogramu
- Sposoby komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania programu
- Przebieg wdrażania poszczególnych projektów

Zadania te będą nadzorowane **przez Referat Spraw Socjalnych przy Urzędzie Miejskim w Jasieniu**. Monitoring realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych będzie złożony z analizy stopnia osiągnięcia mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników projektów rewitalizacyjnych oraz monitorowania operacyjnego za pomocą bezpośrednich rozmów z beneficjentami oraz wizji lokalnych na miejscu realizacji projektu rewitalizacyjnego. Postępy w realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz ze stopniem wdrażania założeń będą monitorowane na podstawie specjalnych fiszek monitoringowych, których wzór zostanie uzgodniony z Zespołem ds. rewitalizacji. Fiszki będą przesyłane przez podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne do Urzędu Miejskiego za okres danego roku, w terminie do końca stycznia roku następnego.

Ewaluacja wykonania Programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). W kontekście zadań ewaluacyjnych wymieniono elementy wprowadzania Programu, które podlegają ewaluacji i elementy podlegające monitorowaniu oraz kryteria, na podstawie których będzie przeprowadzana ewaluacja. Realizacja ewaluacji posłuży również do usprawnienia działań, rozwoju oraz lepszego rozumienia realizowanych przez jednostkę zadań.

Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą: Ocena wyników Programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów; Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania Programu; Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania Programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne; Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2020 roku

Ewaluacja ex-post zaplanowana została na I kwartał 2021 roku, czyli po terminie finalnym realizacji Programu. Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji ex-post będą: Ocena stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji; Wskazanie stopnia zaspokojenia potrzeb w poszczególnych projektach rewitalizacyjnych oraz Wskazanie potrzeb, które nadal wymagają wsparcia na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji

Ocena wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zidentyfikowane w treści programu problemy

Prowadzone działania ewaluacyjne będą miały na celu poprawę jakości działań wdrożeniowych Programu poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Przy planowaniu sposobu realizacji badań ewaluacyjnych i analizie wyników szczególna uwaga zostanie zwrócona na aktualność identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Badania wpływu prowadzonych działań będą oceniane zgodnie z kryteriami ewaluacyjnymi tj. **trwałość, efektywność, użyteczność, trwałość, ale przede wszystkim skuteczność.**

Kryterium ewaluacji	Definiowanie	
TRAFNOŚĆ	W jakim stopniu cele projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców?	CELE A POTRZEBY
EFEKTYWNOŚĆ	W jakim stopniu poniesione nakłady w projekcie są ekonomiczne?	NAKLADY A EFEKTY
SKUTECZNOŚĆ	W jakim stopniu cele projektu zostały osiągnięte?	PLAN A WYKONANIE
UŻYTECZNOŚĆ	Na ile rzeczywiste efekty projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców?	EFEKTY A POTRZEBY
TRWAŁOŚĆ	W jakim zakresie efekty projektu są długotrwałe? Co zmieniło się w ludziach i otoczeniu po jakimś czasie od zakończenia projektu?	WPLYW NA CEL OGÓLNY PROJEKTU

Raport z badania ewaluacyjnego będzie **przedmiotem opinii Zespołu ds. rewitalizacji** i zostanie przekazany Burmistrzowi Miasta oraz Radzie Miasta, a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta.

Aktualizacja Programu następować będzie w takim samym trybie oraz formie, w jakiej nastąpiło przyjęcie Programu, tj. w formie uchwały Rady Miejskiej. **Zamiany Programy realizowane będą na podstawie rzetelnych badań i analiz (ewaluacji on-going pomiaru wskaźników ustanowionych dla celów Programu i ocena ich wartości).** Projekt aktualizacji Programu podlega konsultacjom społecznym. Aktualizacja Programu w okresie jego realizacji stanowić ma ważny aspekt budowania lokalnych koalicji działających na rzecz poprawy obszarów dotkniętych kryzysem. Podstawowym wymogiem aktualizacji Programu jest uczestnictwo interesariuszy rewitalizacji i mieszkańców miasta w procesie aktualizacji Programu.

Przewiduje się również inicjowanie procesu aktualizacji inicjowany przez społeczność lokalną, interesariuszy rewitalizacji lub podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne. Wszelkie propozycje aktualizacji Programu będą przedmiotem analizy podczas posiedzenia Zespołu ds. rewitalizacji.

Niezależnie od ww. możliwości aktualizacji Programu, procedura aktualizacji realizowana będzie w przypadku sytuacji wyjątkowych oraz szczególnych zmian wpływających na realizację wdrażanego dokumentu, w tym m.in., gdy wystąpi znaczna zmiana warunków finansowania zewnętrznego do zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, istotna zmiana w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, wpływająca na sytuację miasta lub zmiana sytuacji finansowej miasta i gminy konieczność dostosowania zapisów Programu do zmienionych wymogów formalno-prawnych, aktualizacji danych dotyczących obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji bądź wdrożenia wniosków i rekomendacji z raportów ewaluacyjnych.

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikującej oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik SOOŚ w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.), organy opracowujące projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 cyt. ustawy - mogą, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uznają,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020

iż realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 49 cyt. ustawy przy odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wzięto pod uwagę charakter działań przewidzianych w dokumencie (m.in. modernizacja i adaptacja budynków pod funkcje centro twórcze i społeczne, budowa i modernizacja infrastruktury komunalnej, organizacja i odnowienie terenów zielonych, obiektów rekreacyjnych, ochrona dziedzictwa kulturowego, przystosowanie obiektów do wykorzystania rekreacyjno – turystycznego itp.), a także ich usytuowanie. W skład zaproponowanych projektów wchodzi zarówno działania inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne. **Realizacja zadań wynikających z Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a czas trwania ich oddziaływań na środowisko powinien zostać ograniczony do czasu wykonywania prac budowlanych oraz organizacyjnych.** Ocenia się, iż planowane działania nie wpłyną na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi oraz zagrożenia dla środowiska, ani nie spowodują wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych. Realizacja zadań wynikających z przedmiotowego dokumentu zostanie zaprojektowana w taki sposób, by zminimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko, szczególnie w odniesieniu do terenów posiadających znaczenie dla dziedzictwa przyrodniczego. Działania wynikające z Programu nie stanowią zagrożenia, jakie określono dla obszarów Natura 2000. Działania takie jak np. inwestycje rewitalizacyjne ze względu na swój charakter, będą obowiązkowo poddane niezbędnym, wymaganym prawem procedurom, np. uzyskanie niezbędnych pozwoleń (na budowę), w związku z czym inwestycje te będą podlegały procesom uzgadniania z organami uprawnionymi do wydawania takich decyzji/opinii, co wyeliminuje wystąpienie negatywnego wpływu np. na zachowanie dziedzictwa kulturowego, czy na środowisko przyrodnicze. W przypadku inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, wnioskodawca będzie zobligowany do uzyskania stosownej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wobec powyższego można prognozować, iż realizacja projektów w ramach Programu będzie zgodna z obowiązującymi wymogami dotyczącymi ochrony środowiska. Program spójny jest z dokumentami strategicznymi miasta na poziomie lokalnym. Program stanowić będzie instrument finansowy realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020* i *Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020*. Zakłada się pozyskanie wsparcia realizacji projektów wskazanych w Programie ze środków RPO-Lubuskie 2020, działanie 9.2 Rozwój obszarów zmarginalizowanych. Za pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o uzgodnienie o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przemawiają następujące fakty *Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020* – podjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego nr XXXII/319/12 z dnia 19 listopada 2012 r. poddana została procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opinią RDOŚ i PWIS. *Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020* przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Lubuskiego nr 9/103/15 z dnia 20 stycznia 2015 r. również został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opiniowaniem przez RDOŚ i PWIS. Zakres proponowanych działań nie będzie wykraczać poza ramy *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020* i *Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020*, czyli dokumentów, które zostały poddane ocenie oddziaływania na środowisko. **Dla projektu Programu uzgodniono z RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim za pismem znak WZŚ.411.6.2017.DT z dnia 5 stycznia 2017 r. oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp. za pismem znak: NZ.9022.4.2017.NJ z dnia 2 lutego 2017 r. odstąpienie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ).**

Spis ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców	21
Tabela 2 Wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej.....	24
Tabela 3 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów Biblioteki Miejskiej w Jasieniu	27
Tabela 4 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014	31
Tabela 5 Frekwencja w wyborach samorządowych w roku 2014	31
Tabela 6 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych.....	32
Tabela 7 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	46
Tabela 8 Masa odebranych odpadów w podziale na jednostki terytorialne.....	51
Tabela 9 Liczba budynków zlokalizowanych w zabudowie wybudowanej przed 1945 rokiem	55
Tabela 10 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych na tle województwa i kraju.....	59
Tabela 11 Stan dróg gminnych.....	60
Tabela 12 Analiza zbiorcza wskaźnikowa uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych gminy.....	64
Tabela 13 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi gminy	83
Tabela 14 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi.....	84

Spis map

Mapa 1 Natężenie problemów społecznych gminy Jasień	44
Mapa 2 Natężenie problemów gospodarczych gminy Jasień.....	50
Mapa 3 Natężenie problemów środowiskowych gminy Jasień.....	53
Mapa 4 Natężenie problemów przestrzenno-funkcjonalnych gminy Jasień	58
Mapa 5 Natężenie problemów technicznych gminy Jasień	63
Mapa 6 Podobszar rewitalizacji Bieszków	76
Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Golin.....	77
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Jabłoniec.....	77
Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Jasień.....	79
Mapa 10 Podobszar rewitalizacji Mirkowice	79
Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Wicina	79
Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Zieleniec.....	81

Spis schematów

Schemat 1 Partykypacyjne metody konsultacji wraz z najważniejszymi wnioskami.....	5
Schemat 2 Mechanizmy włączenia społeczności lokalnej na etapie wdrożenia Programu	119

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY JASIEŃ NA LATA 2016-2020**